

שנתון סטטיסטי 2020

עיקרי הנתונים והמגמות

2020

פתח דבר

העיסוק בסטטיסטיקה, איסוף מידע כמותי, וניתוח נתונים מדידים, מרחיבים את הידע שלנו בנושאים רבים ומסייעים לנו להבין טוב יותר את המציאות - לזהות מגמות, להצביע על תופעות, ולהבליט סוגיות שטעונות התייחסות. הסטטיסטיקה היא כלי עבודה חשוב לעוסקים בקביעת מדיניות, בהקצאת משאבים, ובהתוויית דרך. בזכותה אנו משיגים תוצאות טובות יותר - הן בניהול העיר בהווה והן ביצירת פתרונות לצרכי העתיד.

השנה האחרונה הביאה לכך שאת הסטטיסטיקה הישנה, החליפה השנה מדידה חדשה: של חולים ומאומתים, של בדיקות ומקדם הדבקה. את פעולות העירייה השגורות החליפו משימות חדשות - לצמצום התחלואה, ליצירת מסגרות חינוך אלטרנטיביות, לדאגה לרווחתן של אוכלוסיות במצוקה, לסיוע לעסקים שבסיכון ולהחייאת עולם התרבות הגווע. הקורונה פגעה בשיעור המועסקים בעיר ובכושר ההשתכרות; הורידה את המסך מעל בימת התרבות - הותירה את 1.9 מיליון המבקרים בתיאטראות, בפילהרמונית ובאופרה הישראלית מול דלתות סגורות, וכיבתה את האור ל-2.3 מיליון המבקרים במוזיאונים; ובלמה את העלייה העקבית במדדי התיירות בעיר - בהיצע המלונאי, במספר האורחים, בהתרחבות התעסוקה בענף ובצמיחה בפדיון.

אבל ישנם גם דברים שניתן לזקוף לזכותה. הקורונה הוכיחה מה רב ערכו של מרחב ציבורי עשיר ב"ריאות ירוקות" שנמצא במרחק מאה מטרים מהבית. כמה חמצן ואויר לנשימה מעניקים 12,210 הדונמים בעיר, רבע משטחה, כשהם הופכים לזירת פיקניקים בליינית ומצודדת, ובתורם תורמים להמשך פעילותם של עסקי המזון שמספקים להם צידה. הקורונה הוכיחה שניתן לקיים חיי תרבות במרחב הציבורי, ולשמר - גם בימים אלה - עיר ללא הפסקה.

השינויים שכפתה על כולנו מגפת הקורונה, אינם משתקפים בשנתון הסטטיסטי שבידיכם, אשר אוסף הנתונים המוצגים בו, המתייחסים לשנת 2019, הם כמו מסע בזיכרון מעידן חיים אחר. למרבה הצער, אני חושש שאי אפשר יהיה לדלג עליהם בסיכומי השנה הבאה.

גם בשנה המיוחדת הזו בוצעו איסוף הנתונים, מלאכת העיבוד, המחקר והניתוח - בעבודה מאומצת ועקבית של המרכז למחקר כלכלי וחברתי, והם מוגשים לטובת כל אוהבי העיר, חוקריה ומתעדיה, המבקשים להשתתף בעיצוב דמותה ובהשפעה על דרכה ועל אופייה.

שלכם,

רון חולדאי

ראש עיריית תל-אביב-יפו

הקדמה

חוברת עיקרי הנתונים והמגמות מציגה את הנתונים העיקריים על תל-אביב-יפו ואת המגמות והשינויים שחלו בה בתחומים שונים. הנתונים שבחברת זו נאספים ממקורות רבים: היחידות השונות בעירייה, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הביטוח הלאומי וגופים ממשלתיים, ציבוריים ופרטיים.

בעשרת החודשים האחרונים, מאז פרוץ נגיף הקורונה נראה כי חלו שינויים רבים בנתונים ובמגמות אך כיוון שלא הסתיימה השנה הקלנדרית, הם עדיין נאספים ויוצגו בשנתון הבא.

להלן מספר נתונים ומגמות בולטים שמוצגים בחוברת:

- אוכלוסיית העיר מנתה כ-460,600 נפש (דצמבר 2019) ובחמש השנים האחרונות היא במגמת עלייה של כ-1.6% בממוצע לשנה. התוספת העיקרית לגידול האוכלוסייה היא הילודה.
- מאזן ההגירה בין יישובים (ההפרש בין מספר הנכנסים לעיר מיישובים אחרים בישראל לבין מספר היוצאים מהעיר ליישובים אחרים) היה חיובי ועמד על כ-600 תושבים בדומה לשנה החולפת.
- מספר משקי הבית עם ילדים עד גיל 18 נמצא במגמת עלייה - בין השנים 2011-2018 שיעור הגידול במשקי בית עם ילדים היה כ-26% בעוד ששיעור הגידול בכלל משקי הבית בעיר היה 15%. בשנת 2019 מספר משקי הבית גדל אך מספר משקי הבית עם ילדים נשאר דומה לשנת 2018.

בחוברת ישנם נתונים ומגמות רבים נוספים המתארים את השינויים בעיר בשנים האחרונות. פירוט נוסף של הנתונים המופיעים בחוברת זו ניתן למצוא בשנתון הסטטיסטי המלא המתפרסם באתר האינטרנט של עיריית תל-אביב-יפו. באתר זה מופיעים פירוט רבים נוספים: סקרי תושבים, מחקרים ועבודות מגוונות (כתובת האתר: <https://www.tel-aviv.gov.il/statistics.aspx>).

ברצוני להודות לכל הגורמים ולכל בעלי התפקידים שסיפקו לנו את הנתונים ובמיוחד לחוקרי המרכז למחקר שעמלו רבות על הכנת חוברת זו.

בברכה,

לאה אשוח

מנהלת המרכז למחקר כלכלי וחברתי

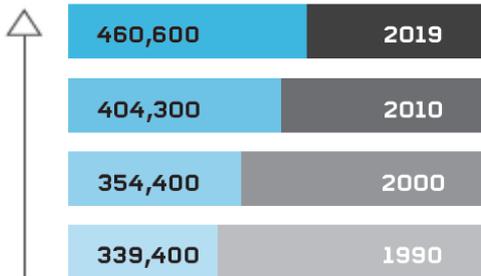
כסלו התשפ"א - דצמבר 2020

תוכן העניינים

3אוכלוסייה
12משקי בית ורמת חיים
17שירותים חברתיים וביטוח לאומי
21חינוך והשכלה
27תרבות ופנאי
30דיוור ובינוי
34עסקים ותעשייה
37תעסוקה
43תיירות
48סדר ציבורי
51קיימות
60תקציב העירייה

אוכלוסייה

נתונים נבחרים 2019

משנות ה-90 אוכלוסיית העיר במגמת עלייה

תושבים בתל-אביב-יפו*
460,600
5% מישראל

*הנתונים לא כוללים מהגרי עבודה (חוקיים ולא חוקיים), מבקשי מקלט ופליטים ותיירים ללא אשרת שהייה בתוקף

מקורות גידול

(ממוצע לשנים 2017-2019)

ריבוי טבעי

ריבוי טבעי הוא ההפרש בין נולדים לבין הנפטרים. הריבוי הטבעי תורם משמעותית לגידול במספר התושבים

הגירה בין יישובית

מאזן ההגירה בין יישובים (ממוצע 2017-2019)
-70

לראשונה מזה עשור, בשנתים האחרונות 2018-2019, נרשם מאזן חיובי בהגירה בין יישובים שעמד על כ-600 איש לשנה

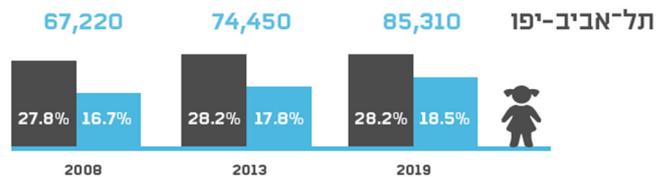

הגירה בינלאומית

+3,840

עולים שעלו לישראל והשתקעו בתל-אביב-יפו

ילדים עד גיל 15

בין השנים 2008 ל-2019 חל גידול של כ-27% במספר הילדים בעיר

צעירים בני 18 עד 35

בין השנים 2008 ל-2019 חל צמצום של כ-5% במספר הצעירים בעיר

בני 65+

בין השנים 2008 ל-2019 חל גידול של כ-23% במספר בני 65 ומעלה

■ תל-אביב-יפו
■ ישראל

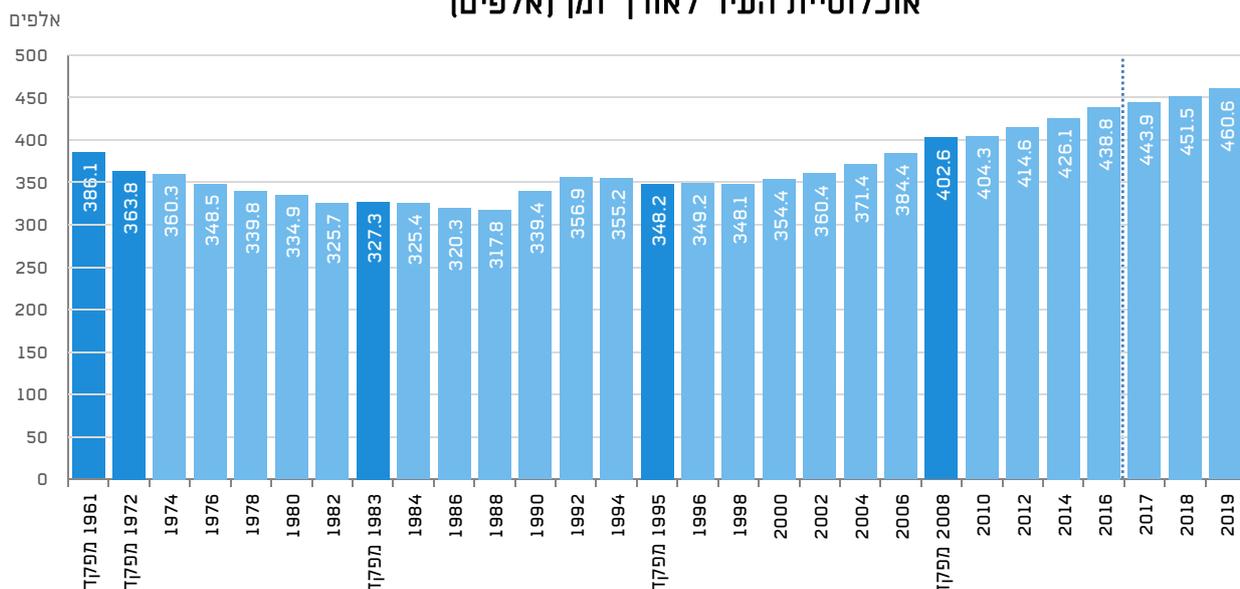
מאמצע שנות ה-90' אוכלוסיית העיר נמצאת במגמת גידול עקבית. עם זאת, חלקה של האוכלוסייה בתל-אביב-יפו מכלל אוכלוסיית ישראל הצטמצם בהדרגה ובשנת 2019 עמד על 5% בלבד.

לתל-אביב-יפו מבנה דמוגרפי שונה מהמבנה הדמוגרפי של ישראל ושאר הערים הגדולות (כמו ירושלים, חיפה, ראשון לציון, אשדוד ופתח תקווה) המתבטא באחוז הגבוה של צעירים בגיל 18 עד 35. בהשוואה לישראל, בתל-אביב-יפו אחוז גבוה יחסית של אוכלוסייה מבוגרת בגיל 65 ומעלה ואחוז קטן יחסית של ילדים עד גיל 15. בעשור האחרון חלה עלייה גדולה יחסית במספר הילדים עד גיל 15 ובמספר בני 65 ומעלה.

ג. גודל האוכלוסייה

- בסוף 2019 גודלה של אוכלוסיית העיר הגיע לשיא מאז היווסדה - 460,600 תושבים.
- חלקה של אוכלוסיית תל-אביב-יפו מכלל אוכלוסיית ישראל הלך והצטמצם עם השנים: בראשית שנות ה-60' אוכלוסיית העיר היוותה כ-18% מכלל ישראל וב-2019 היא היוותה 5%.
- תל-אביב-יפו היא העיר השנייה בגודלה בישראל, אחרי ירושלים שמנתה בשנת 2019 כ-936,400 תושבים, ולפני חיפה שמנתה באותה השנה כ-285,300 תושבים.
- בעיר חיים גם כמה עשרות אלפי תושבים שאינם אזרחי המדינה - מהגרי עבודה (חלקם חוקיים וחלקם לא חוקיים), מבקשי מקלט ופליטים ותיירים ללא אשרת שהייה בתוקף. הנתונים המוצגים כאן אינם כוללים אוכלוסיות אלו.

אוכלוסיית העיר לאורך זמן (אלפים)

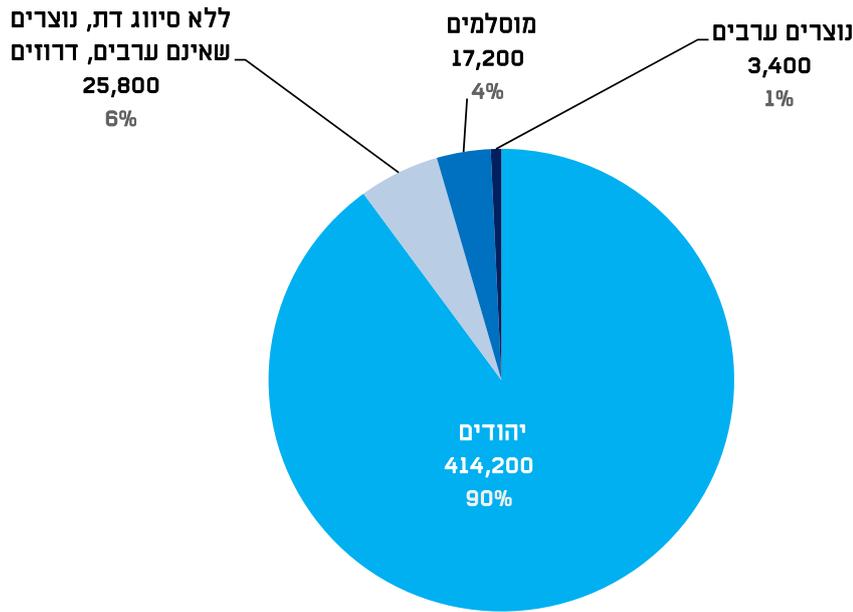

הערה: עד שנת 2016 השנים מוצגות בדילוגים. הנתונים אינם כוללים את האוכלוסייה הזרה שגרה בעיר.

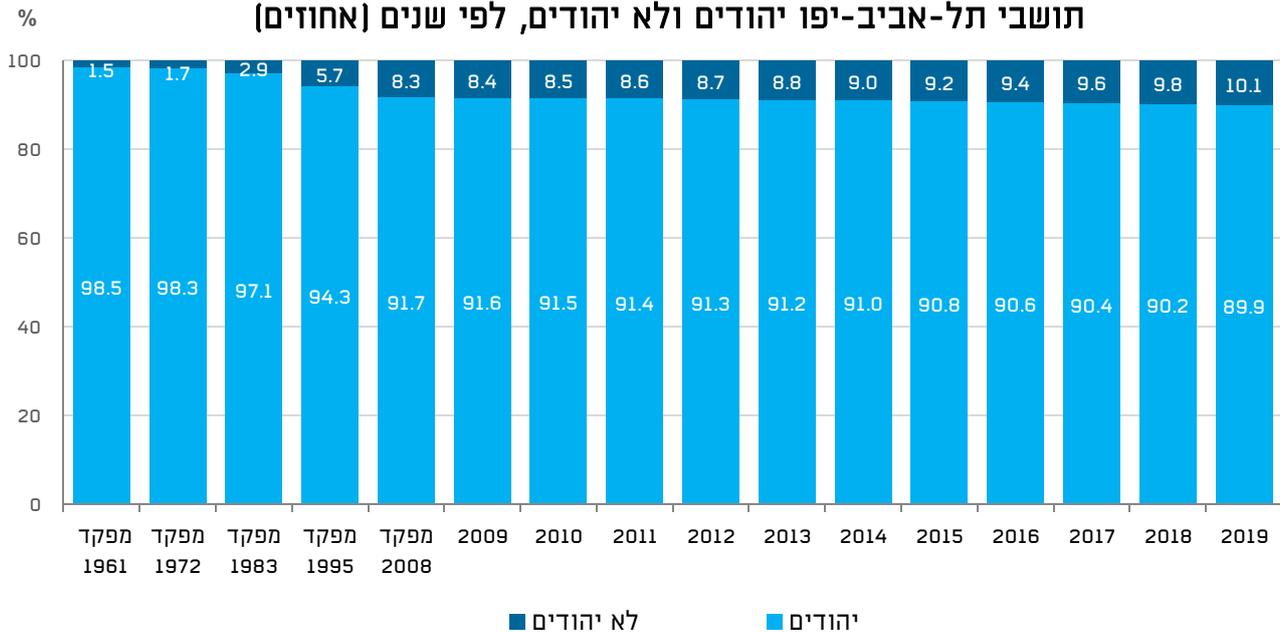
אוכלוסייה, לפי דת

- בעיר ישנן שלוש קבוצות דת עיקריות: יהודים, מוסלמים ונוצרים.
- הרוב המוחלט הם יהודים - 414,200 תושבים (כ-90%). מספר הלא יהודים קטן יחסית - כ-46,400 ומתוכם כ-20,700 ערבים (מוסלמים, נוצרים ודרוזים).
- שיעור האוכלוסייה היהודית מכלל האוכלוסייה בעיר מצטמצם בשיעור שנתי מאוד קטן אך עקבי לאורך השנים, כך שבחמש השנים האחרונות שיעור האוכלוסייה היהודית ירד בכ-1% (מ-91% בשנת 2015 ל-90% בשנת 2019).

אוכלוסייה, לפי דת (מספרים מעוגלים ואחוזים), 2019

תושבי תל-אביב-יפו יהודים ולא יהודים, לפי שנים (אחוזים)

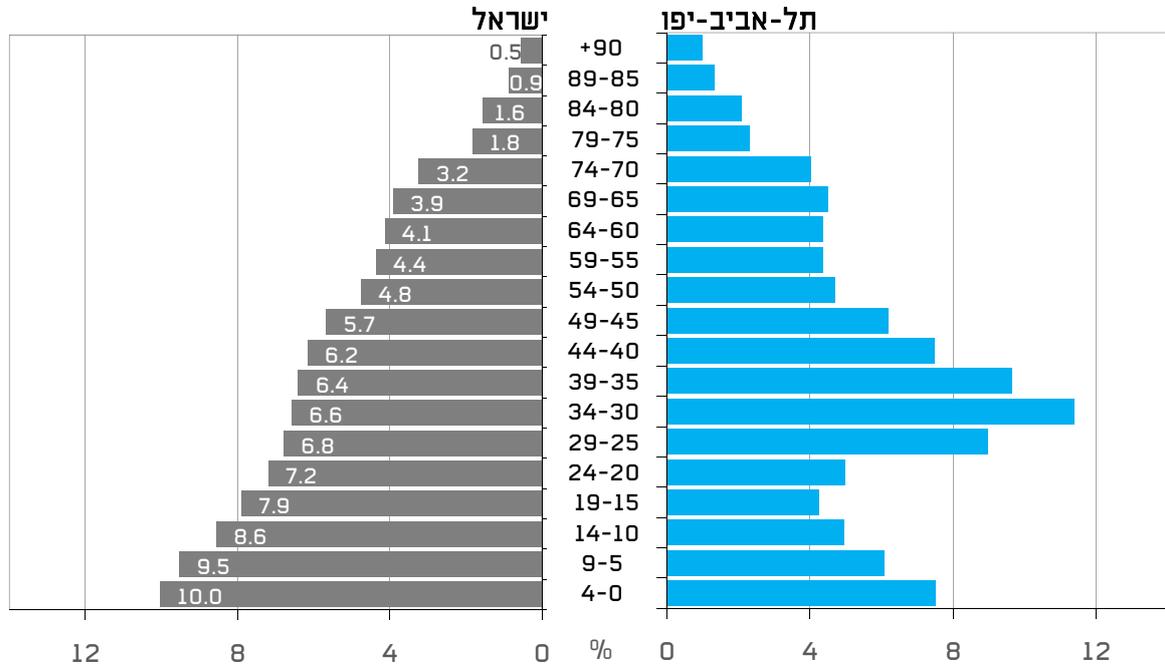
2. אוכלוסייה, לפי גיל

באופן כללי, אוכלוסיית העיר מבוגרת יותר בהשוואה לאוכלוסיית ישראל - חציון הגיל בתל-אביב-יפו הוא 35.9 לעומת חציון הגיל בישראל 30.0. המבנה הדמוגרפי הייחודי של אוכלוסיית העיר בא לידי ביטוי בשלוש קבוצות גיל:

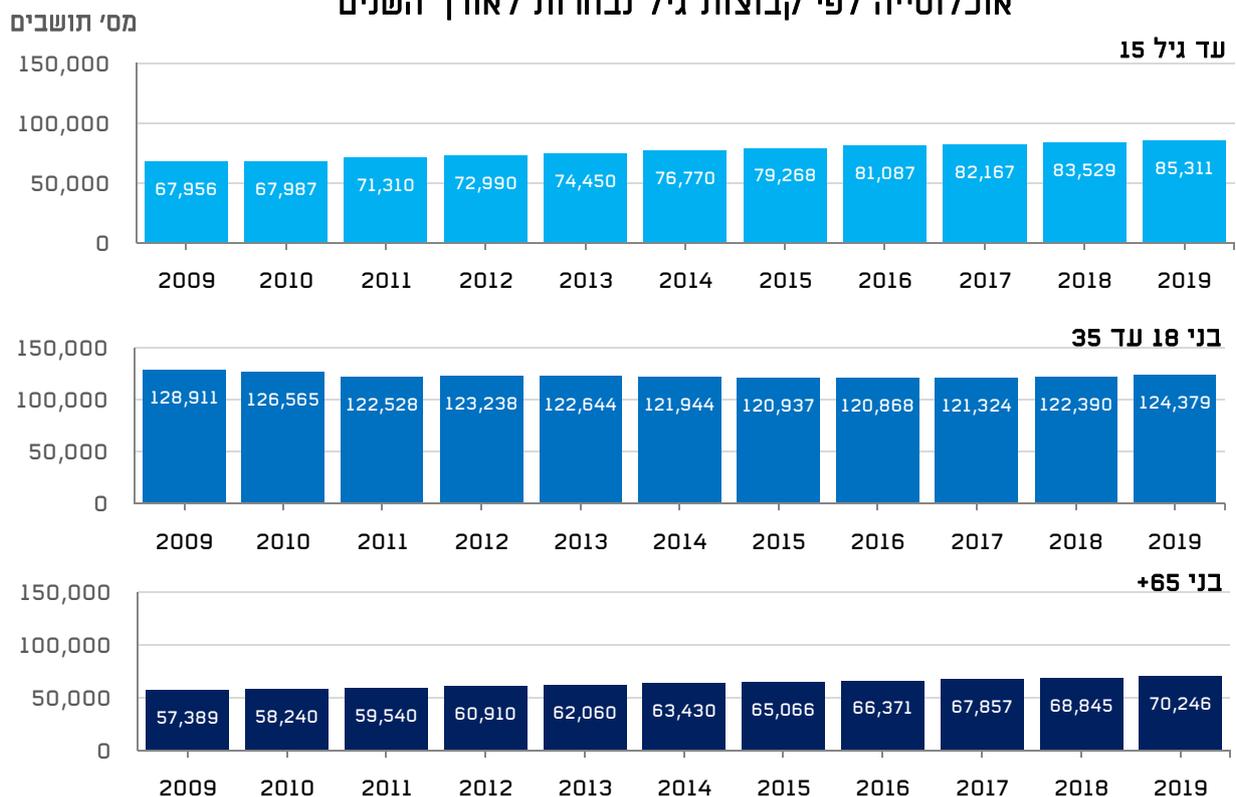
- קבוצת בני ה-65 ומעלה - חלקה היחסי של קבוצה זו מכלל אוכלוסיית העיר הוא גדול יותר בהשוואה לחלקה באוכלוסיית ישראל (כ-15%, בהשוואה לכ-12% בהתאמה); בחמש השנים האחרונות חלה עלייה של כ-8% במספר בני ה-65 ומעלה (מאז שנת 2008 - שנת מפקד האוכלוסייה האחרון, אוכלוסייה זו גדלה ב-23%).
- בקרב הצעירים בגיל 18 עד 35 בולטת קבוצת בני ה-25 עד 35 שחלקה היחסי מתוך כלל האוכלוסיית העיר גדול בהשוואה לחלקה היחסי באוכלוסיית ישראל (כ-20%, בהשוואה לכ-13%,

בהתאמה); עם זאת, שישר האוכלוסייה הזו (25 עד 34) במגמת צמצום הדרגתית - בחמש השנים האחרונות (2015-2019) חל בה צמצום של כ-3%.
 קבוצת הילדים עד גיל 15, שחלקה היחסי בתל-אביב-יפו קטן משמעותית בהשוואה לישראל (כ-19%, בהשוואה לכ-28%). בחמש השנים האחרונות חלה עלייה גדולה במספר הילדים בגילים אלו (גידול של כ-8%), ובהשוואה לשנת 2008 - שנת מפקד האוכלוסייה האחרון, אוכלוסייה זו גדלה בכ-27%.

אוכלוסייה בת"א-יפו ובישראל, לפי גיל, 2019 (אחוזים)

אוכלוסייה לפי קבוצות גיל נבחרות לאורך השנים

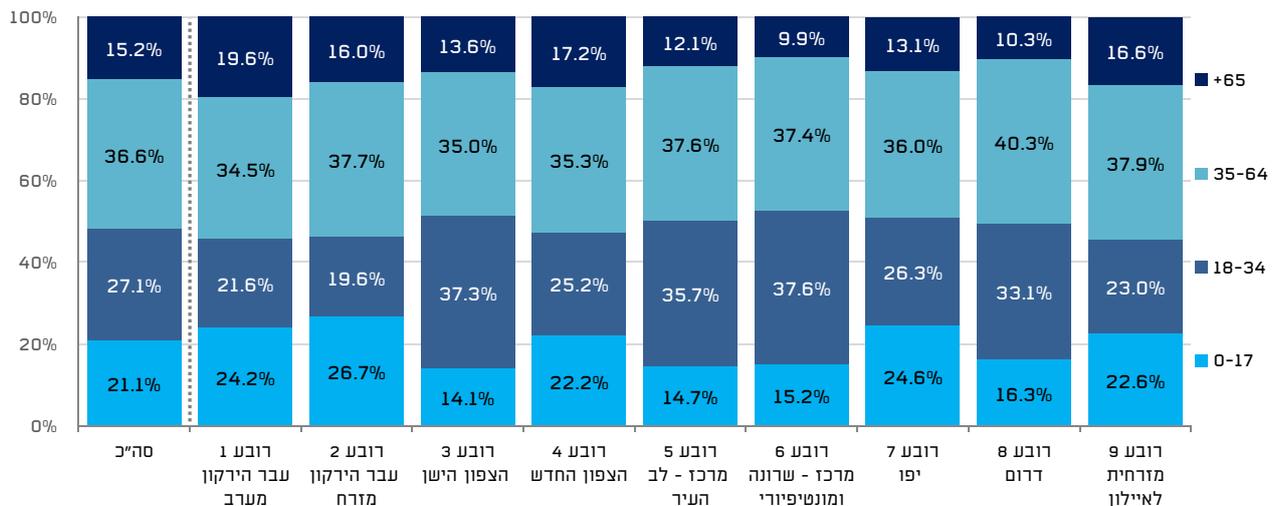

3. אוכלוסייה, לפי אזור

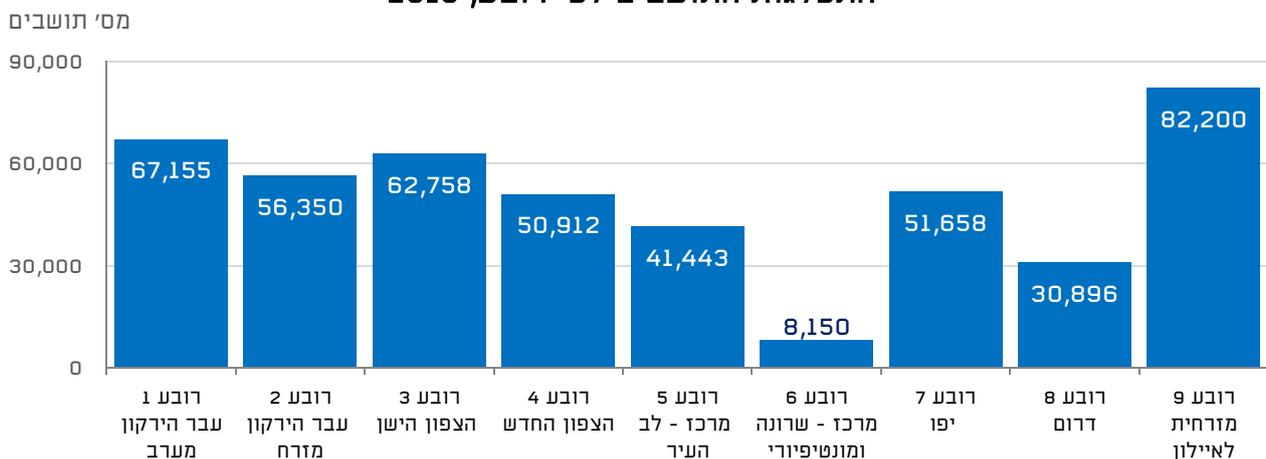
אוכלוסיית העיר מתפרסת בעיר ב-9 רבעים. הרבעים שונים אלו מאלו מבחינת השטח שלהם, מבחינת כמות האוכלוסייה המתגוררת בהם, מבחינת הרכב גיל תושביהם ועוד (הנתונים המעודכנים ביותר בפילוח לפי רבעים הם מסוף שנת 2018).

- רובע 9 (מזרחית לאילון), בולט בהשוואה לשאר הרבעים בשל היותו הרובע עם מספר התושבים הגדול ביותר (כ-82,200 תושבים המהווים כ-18% מכלל התושבים בעיר). רובע 9 דומה בהרכבו הדמוגרפי להרכב הכלל עירוני. ברובע 9 אחוז גבוה של תושבי בני 35-64 (כ-38%) ואחוז גבוה של ילדים בני 0-17 (כ-23%). כמו כן, ברובע זה, אחוז נמוך יותר של צעירים בני 18-34 (כ-23%), וזאת בשונה מאחוז הגבוה יותר של קבוצה זו בכלל העיר (כ-27%).
- רובע 1 (עבר הירקון המערבי) הוא הרובע השני בגודלו (כ-67,160 תושבים). ברובע 1 האחוז הגבוה ביותר של בני 65 ומעלה, בהשוואה לשאר הרבעים (כ-20%).
- רובע 3 (הצפון הישן) גם הוא גדול יחסית בהשוואה לשאר הרבעים (כ-62,760 תושבים) - ברובע זה בולט האחוז הנמוך של ילדים בגילאי 0-17 (כ-14%) ומאידך, בולט האחוז הגבוה של צעירים, בגילאי 18-34 (כ-37%). אחוז גבוה משמעותית בהשוואה לאחוז קבוצת גיל זו בכלל העיר (כ-27%).
- רובע 6 (המע"ד) למרות מספר התושבים המועט המתגורר בו בהשוואה לשאר רבעי העיר (כ-8,200 תושבים בשנת 2018), הוא רובע שצמח משמעותית במהלך השנים האחרונות: בעשור האחרון, מאז המפקד משנת 2008 אוכלוסיית הרובע גדלה בכ-70%. כמחצית מהעלייה הזאת נרשמה בחמש השנים האחרונות (מאז 2015) וזאת כתוצאה מאיכלוס הדירות שנבנו באזור זה, ובמיוחד במתחם השוק הסיטונאי (פרוייקט גינדי TLV) וצפונית לעזריאלי (פרוייקט מידטאון).

התפלגות התושבים לפי רובע וגיל, 2018 (אחוזים)

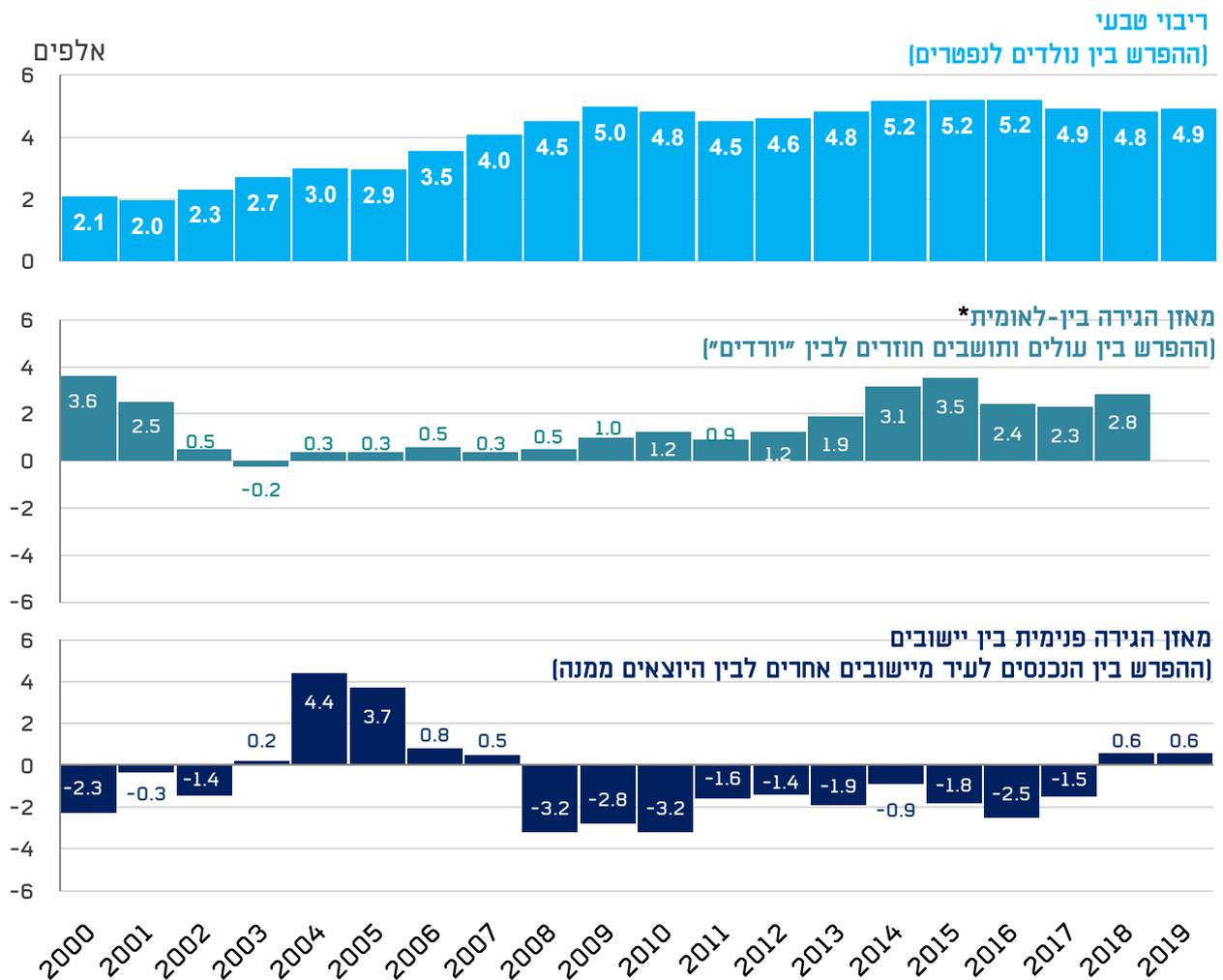
התפלגות התושבים לפי רובע, 2018

4. מקורות שינוי האוכלוסייה

שלושה מקורות עיקריים לשינוי גודל אוכלוסיית העיר: שני מקורות תורמים לגידול אוכלוסיית העיר - הדיבוי הטבעי ומאזן ההגירה הבין-לאומי; המקור השלישי - מאזן ההגירה בין יישובים, נוטה בדרך כלל להיות מקור לצמצום האוכלוסייה, אך בשנתיים האחרונות 2018-2019 הוא תרם לעלייה במספר תושבי העיר (הסבר בהמשך).

מקורות השינוי העיקריים באוכלוסיית תל-אביב-יפו לאורך השנים

* מאזן הגירה בין-לאומית - טרם פורסם נתון מעודכן לשנת 2019

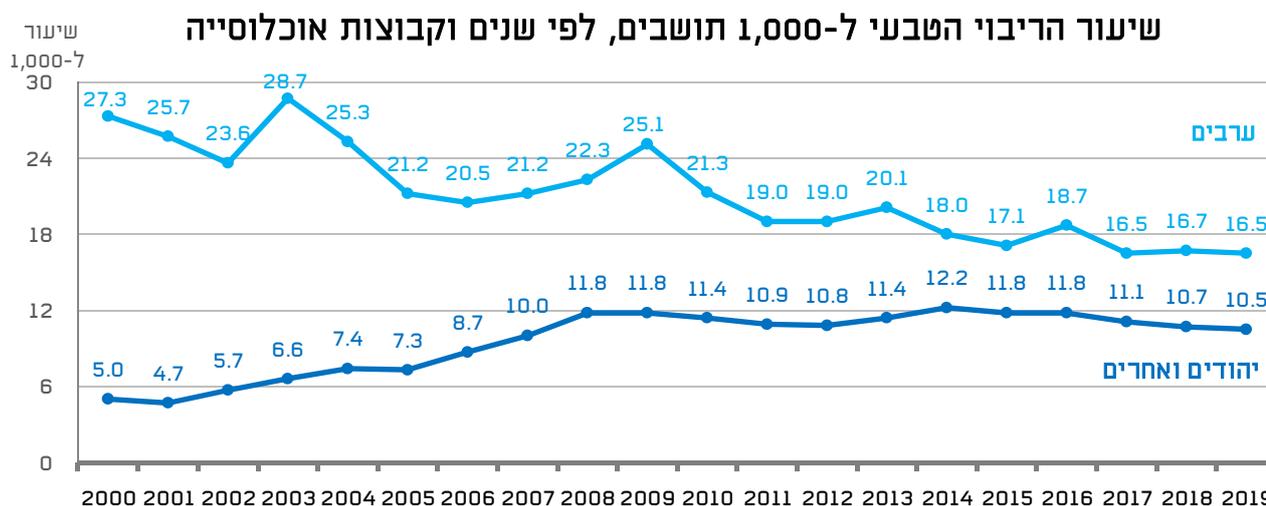
ריבוי טבעי

הריבוי הטבעי הוא ההפרש בין מספר הנולדים לבין מספר הנפטרים בעיר. הריבוי הטבעי בתל-אביב-יפו תורם לגידול אוכלוסיית העיר, שכן מספר הנולדים גדול ממספר הנפטרים.

- בשנת 2019 הריבוי הטבעי עמד על כ-4,910 נפשות (כ-8,110 לידות וכ-3,200 פטירות).
- בשלוש השנים האחרונות, הריבוי הטבעי ירד במעט בהשוואה לשנים קודמות והתייצב על כ-4,900 תושבים בממוצע מדי שנה.
- הריבוי הטבעי במגמת ירידה קלה בשנים האחרונות וזאת כתוצאה מהצמצום במספר הלידות - בשנת 2016 היו כ-8,530 לידות ובשנת 2019 היו כ-8,110 לידות (ירידה של כ-5%).
- שיעור הריבוי הטבעי ל-1,000 תושבים בקרב האוכלוסייה הערבית גבוה יותר משיעור המקביל בקרב היהודים והאחרים - כ-17 לידות ל-1,000 תושבים בהשוואה לכ-11 לידות ל-1,000 תושבים, בהתאמה.

תופעה בולטת היא דחיית גיל הלידה בקרב נשים, בתל-אביב-יפו תופעה זו משמעותית יותר בהשוואה לישראל.

חלקן של הלידות, בעיקר בקרב נשים יהודיות, שגילן עד 25 יורד בהתמדה משנה לשנה: אם בשנות ה-80' 34% מהנשים ילדו עד גיל 25, הרי שבשנת 2019 רק כ-4% מהנשים ילדו עד גיל זה. ואילו חלקן של הלידות בקרב נשים בגיל 30 ומעלה עלה בתקופה זו בהתמדה מ-30% לכ-80%.

הערה: יהודים ואחרים - כולל יהודים, נוצרים לא ערבים ואוכלוסייה ללא סיווג דת

הגירה פנימית בין יישובים

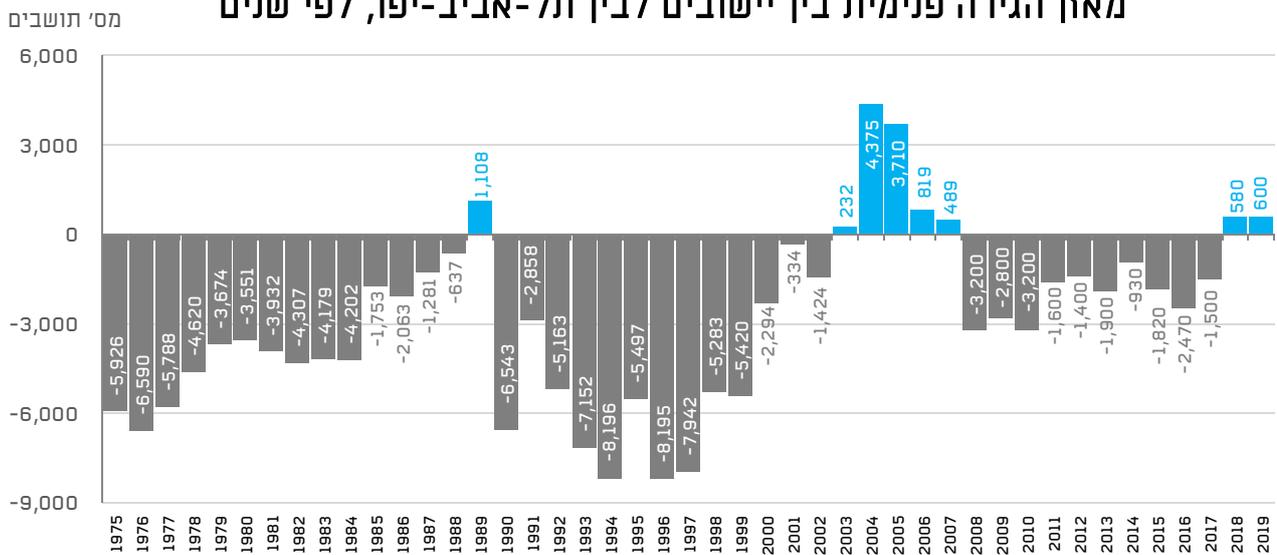
באופן כללי מאזן ההגירה בין יישובים בתל-אביב-יפו שלילי - כלומר מספר היוצאים מהעיר גבוה יותר בהשוואה לאלו שנכנסים אליה.

בשנת 2018 לראשונה מזה יותר מעשור נרשם מאזן הגירה חיובי, תופעה שהמשיכה גם בשנת 2019. מאזן ההגירה עמד בשנים הללו מעל כ-600 תושבים בשנת 2019 נכנסו לעיר מיישובים אחרים כ-22,100 תושבים ויצאו ממנה כ-21,400 תושבים.

- בארבע השנים האחרונות מאזן ההגירה השלילי הצטמצם עד להפיכתו של המאזן לחיובי.
- הנתונים לאורך השנים מלמדים שבקבוצות הצעירים (מגיל 15 ועד 30) מאזן ההגירה חיובי, ובמיוחד בקרב קבוצת הצעירים בגילאי 25 עד 30 (נתוני ההגירה העדכניים ביותר לפי גיל הם משנת 2018).
- מאזן ההגירה בין יישובים אינו אחיד בכל רובעי העיר. בחלק מהרבעים המאזן חיובי: ברובם 3 (בצפון הישן) וברבעים 5 ו-6 (במרכז העיר), וזאת כתוצאה מכניסתם של צעירים בגילאי 18 עד 35.
- מאזן ההגירה בין היישובים קשור גם למרחק היישובים מתל-אביב-יפו. מאזן ההגירה הוא חיובי עם תגרים המרוחקות מתל-אביב-יפו (ירושלים, חיפה, אשדוד, באר שבע וכד'), שלילי עם היישובים

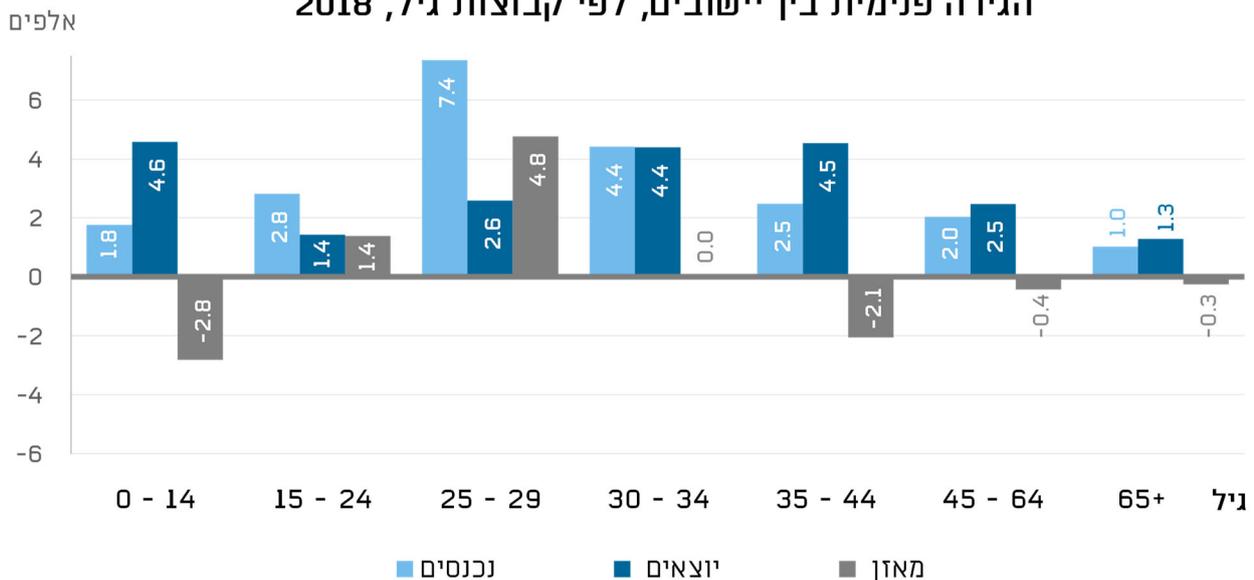
הקרובים יותר לתל-אביב-יפו (כמו הוד השרון וכפר סבא), ושילולי במיוחד עם היישובים הגובלים בתל-אביב-יפו (כמו גבעתיים, רמת גן, חולון, רמת השרון וכיו"ב).

מאזן הגירה פנימית בין יישובים לבין תל-אביב-יפו, לפי שנים

הערה: משנת 2008 הנתונים מעוגלים.

הגירה פנימית בין יישובים, לפי קבוצות גיל, 2018

הגירה בתוך תל-אביב-יפו

- בנוסף להגירה בין יישובים קיימת גם הגירה בתוך היישוב מרכיב זה אינו תורם לגידול אוכלוסיית העיר אבל הוא תורם לשינויים הדמוגרפיים שחלים באזורים השונים של העיר.
- מספר התושבים ששינו את מקום מגוריהם בתוך תל-אביב-יפו עמד ב-2018 על כ-34,650 איש, המהווים כ-8% מכלל תושבי העיר.
- באופן כללי, הנטייה של התושבים היא להישאר בתוך אותו רובע בו הם גרים.
- בשלושה אזורים קיים מאזן שלילי של הגירה בתוך העיר - בצפון הישן (רובע 3) במרכז העיר (רובע 5) ובדרום העיר (רובע 8) - כלומר, מספר התושבים היוצאים מרבעים אלו כדי לגור ברבעים אחרים בעיר, גדול יותר בהשוואה למספר התושבים שנכנסים מרבעים אחרים.

הגירה בין-לאומית

בהגירה הבין-לאומית נכללים המהגרים שנכנסים לישראל או שעוזבים לחו"ל: מהגרים שמגיעים מכוח חוק השבות ("עולים") שהשתקעו לראשונה בתל-אביב-יפו, תושבים שחזרו לישראל לאחר לפחות שנה של שהות רציפה בחו"ל, וכן תושבי העיר שיצאו לחו"ל ("יורדים"), ששהו ברציפות שנה מחוץ לגבולות המדינה.

- מאזן ההגירה הבין-לאומית (ההפרש בין "עולים" ותושבים חוזרים לבין "יורדים") היה גבוה מאוד במהלך שנות ה-90 בשל גלי העלייה הגדולים מבריה"מ לשעבר - בשיאו מאזן זה עמד על כ-23,000 תושבים (בשנת 1990). במהלך השנים מאזן זה החל להצטמצם בהדרגה, ובין השנים 2002-2008 הוא הגיע לכמה מאות בודדות של תושבים, שלא עלה על יותר מ-500 איש.
- משנת 2009 ואילך החלה מגמת עלייה הדרגתית במאזן ההגירה הבין-לאומית, כך שבשנים האחרונות הוא תורם במידה רבה לגידול אוכלוסיית העיר. נכון לשנת 2018, מאזן ההגירה הבין-לאומית עמד על כ-2,840 תושבים.

5. עולים חדשים

- נכון לסוף שנת 2018 התגוררו בעיר כ-65,250 עולים שעלו לישראל אחרי שנת 1990 והם היוו כ-15% מכלל תושבי העיר.
- אחוז העולים מכלל תושבי העיר היה במגמת עלייה משמעותית במהלך שנות ה-90, העשור הראשון להגירתם של עולי ברית המועצות לשעבר, והוא התייצב במהלך שנות ה-2000.
 - העולים מתגוררים בעיקר במזרח העיר (רובע 9) וביפו (רובע 7) - כ-36% מכלל העולים גרים באזורים אלו.
 - העולים מהווים אחוז ניכר מהאוכלוסייה בדרום העיר, במיוחד ברובע 8 (כ-23%) וביפו - רובע 7 (כ-20%). בצפון העיר, אחוז העולים מתוך האוכלוסייה נמוך, במיוחד בחלק המזרחי של עבר הירקון - ברובע 2 (כ-7%).

עולים תושבי תל-אביב-יפו שעלו החל בשנת 1990 והאחוז שלהם מכלל אוכלוסיית העיר, שנים נבחרות

הערה: עד שנת 2016 השנים מוצגות בדילוגים.

משקי בית ורמת חיים

נתונים נבחרים 2020-2018

בתל-אביב-יפו בשנת 2019

205,500

משקי בית

(כ-8% ממשקי הבית בישראל)

ממוצע נפשות למשק בית

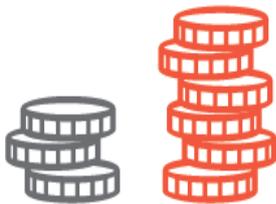
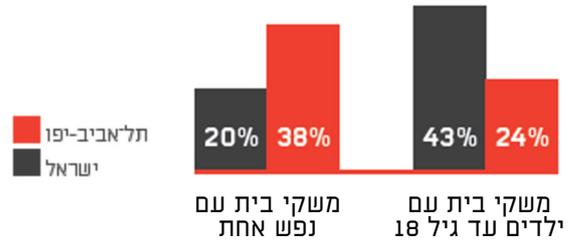
3.2 | 2.2

תל-אביב-יפו | ישראל

משקי בית לפי סוג

(כ-8% מכלל משקי הבית)

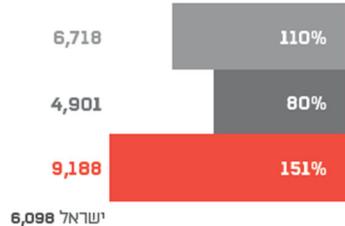
ההכנסות וההוצאות החודשיות לנפש סטנדרטית בתל-אביב-יפו גבוהות בכ-50% עד 65% ביחס לישראל

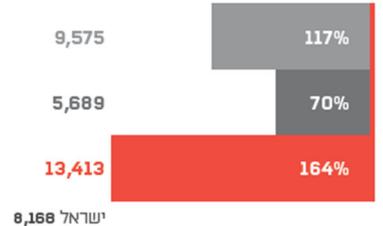
חיפה
ירושלים
תל-אביב-יפו

הכנסות והוצאות לנפש סטנדרטית*

הוצאה חודשית כוללת לתצרוכת ביחס לישראל

הכנסה חודשית ברוטו ביחס לישראל

*נפש סטנדרטית היא מושג מחושב שנועד ליצור בסיס להשוואה בין משקי בית בעלי מספר נפשות שונה.

שכר דירה חופשי

(מחירים ממוצעים 2020 רבעון 1)

₪ 4,029
ישראל (100%)

₪ 5,843
תל-אביב-יפו (145%)

₪ 4,346
ירושלים (108%)

₪ 2,721
חיפה (68%)

דירות בנעלות

(מחירים ממוצעים 2020 רבעון 1)

₪ 2,993,900 > ₪ 1,621,400
תל-אביב-יפו (185%) | ישראל (100%)

₪ 2,141,000
ירושלים (132%)

₪ 1,216,700
חיפה (75%)

משק בית מוגדר כאדם אחד או מספר אנשים הגרים בדירה אחת ולהם תקציב הוצאות משותף למזון. משק בית יכול להיות משפחתי או לכלול אנשים שאינם קרובי משפחה. בשנת 2019, כ-42% ממשקי הבית בתל-אביב-יפו היו משקי בית לא משפחתיים, כלומר משקי בית הכוללים אדם אחד או אנשים שאינם קרובי משפחה. נתון זה כפול מהנתון המקביל בישראל (כ-22%). מרבית משקי הבית בעיר הם קטנים יחסית וכוללים אדם אחד או שניים (71%). כפועל יוצא, מספר הנפשות הממוצע במשק בית בתל-אביב-יפו קטן בהשוואה לערים אחרות ולכלל ישראל.

בשונה מהמבנה הדמוגרפי של ישראל ושל שאר הערים הגדולות בארץ, בתל-אביב-יפו אחוז גבוה של צעירים, המתגוררים בעיקר בצפון הישן ובמרכז העיר (אחוז גבוה מצעירים אלו מתגורר בשכירות). כמו כן, בעיר גם אחוז גבוה של בני 65+ שרבים מהם מתגוררים בגפם. מאפיינים אלו מסבירים את גודלם הקטן יחסית של משקי הבית בתל-אביב-יפו וכן את האחוז הגבוה של משקי הבית שאינם משפחתיים.

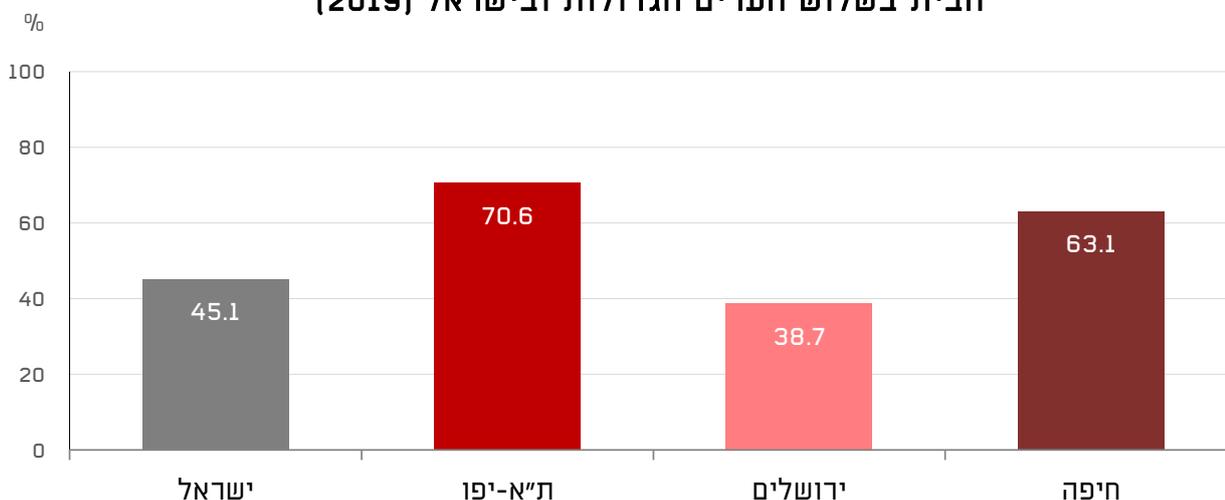
לצד מאפיינים דמוגרפיים אלה, משקי הבית בתל-אביב-יפו נבדלים ממשקי בית בישראל, בירושלים ובחיפה גם במאפיינים כלכליים: אחוז משקי הבית המשתתפים בכוח העבודה ואחוז משקי הבית עם מועסקים (מועסק אחד לפחות), גבוה יותר בקרב משקי בית בתל-אביב-יפו בהשוואה למשקי בית בחיפה ובירושלים. יתרה מכך, משקי הבית עם מועסקים בתל-אביב-יפו כוללים יותר מועסקים לנפש בהשוואה לכלל ישראל, ירושלים ולחיפה.

נתוני הכנסות והוצאות גבוהים, לצד מחירי דיור גבוהים ותחולת עוני נמוכה (יחסית לכלל ישראל ולערים אחרות), משתלבים לכדי תמונה אחת הכוללת מאפיינים דמוגרפיים וכלכליים ייחודיים של משקי הבית בעיר.

1. משקי בית

- בשנת 2019 היו בתל-אביב-יפו 205,500 משקי בית, שהיוו כ-8% ממשקי הבית בישראל. כ-96% ממשקי הבית בעיר היו יהודיים. ממוצע נפשות במשק בית בתל-אביב-יפו הוא 2.2, והוא נמוך בהשוואה לירושלים (3.8 נפשות בממוצע), לחיפה (2.5) ולישראל (3.2).
- באותה השנה למעלה ממחצית ממשקי הבית בעיר (58%) היו משקי בית משפחתיים.
- בכרבע (24%) ממשקי הבית בעיר התגורר אדם אחד לפחות בן 65 ומעלה.
- כ-42% מתוך משקי הבית המשפחתיים בעיר, היו עם ילדים בגילאים 0-17 (כלומר, עד גיל 18). בין השנים 2011-2019, שיעור הגידול במספר משקי הבית עם ילדים עד גיל 18 בעיר היה גבוה משמעותית משיעור הגידול בכלל משקי הבית בעיר (26% לעומת 15%, בהתאמה).

אחוז משקי בית קטנים של 1-2 נפשות, מתוך כלל משקי הבית בשלוש הערים הגדולות ובישראל (2019)

2. משפחות

משק בית משפחתי יכול לכלול משפחה אחת או יותר. מספר המשפחות בתל-אביב-יפו עמד בשנת 2019 על כ-120 אלף משפחות, המהוות כ-6% ממספר המשפחות בישראל. כ-44% מהמשפחות בעיר הם זוגות ללא ילדים וכל היתר משפחות עם ילדים בכל הגילים. על פי נתוני הביטוח הלאומי, בסוף שנת 2019 חיו בעיר כ-13 אלף משפחות חד-הוריות, המהוות כרבע (24%) ממספר המשפחות עם ילדים בגילאי 0-17. שיעור זה גבוה בהשוואה לשיעור המקביל בישראל (כ-13%) ובערים ירושלים (כ-7%), וחיפה (כ-17%).

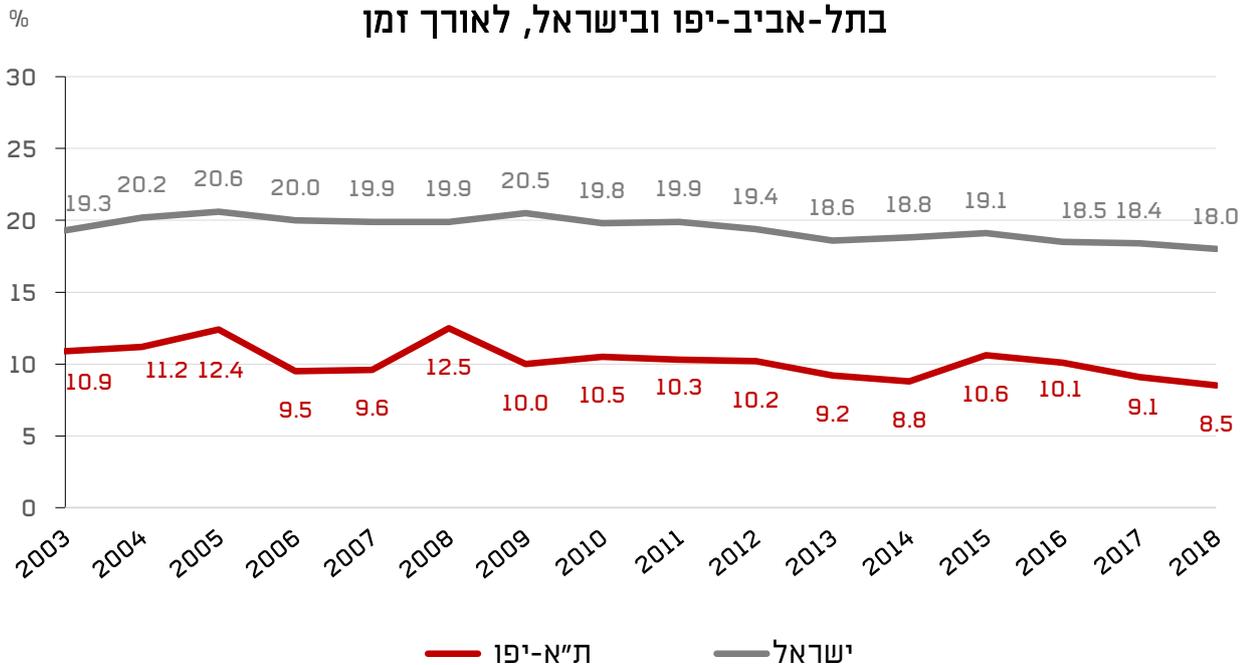
3. תכונות כלכליות של משקי בית

בשנת 2019, שיעור משקי הבית שכללו מועסקים היה גבוה יחסית ועמד על 82% ממשקי הבית בעיר. שיעור זה גבוה בהשוואה לחיפה ולירושלים (72%-77%, בהתאמה) ודומה לישראל (79%). במקביל, שיעור משקי הבית עם נפשות בגיל העבודה שאין בהם מועסקים היה נמוך ועמד על כ-6% ממשקי הבית בעיר. שיעור זה נמוך בהשוואה לירושלים (11%) ודומה לחיפה (8%) ולישראל (7%).

4. לקו העוני

- בשנת 2018 כ-17,400 משקי בית בתל-אביב-יפו חיו מתחת לקו העוני. אלה מהווים 8.5% ממשקי הבית בעיר. שיעור זה נמוך מהנתון המקביל בישראל (18%).
- אחוז הנפשות מתחת לקו העוני עמד על 6.9% מכלל הנפשות בעיר.
- תחולת העוני בקרב הילדים בעיר עמדה על 4.4% שיעור זה נמוך משמעותית בהשוואה לנתונים הארציים (29.7%) וגם בהשוואה לתחולת העוני של ילדים בירושלים (50.6%) ובחיפה (21.3%).

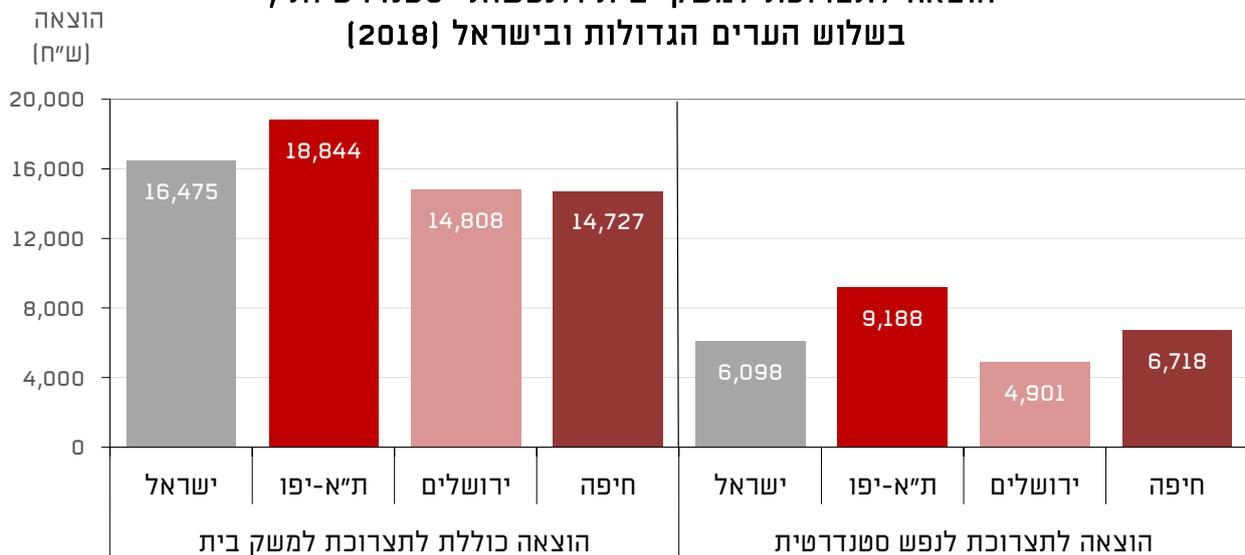
משקי הבית מתחת לקו העוני, כאחוז מכלל משקי הבית בתל-אביב-יפו ובישראל, לאורך זמן

5. הכנסות והוצאות של משקי בית ורמת חיים

- בשנת 2018 ההכנסה הכספית החודשית ברוטו למשק בית בתל-אביב-יפו הייתה 25,170 ש"ח וההוצאה החודשית הכוללת לתצרוכת למשק בית הייתה 18,844 ש"ח.
- ההכנסה הכספית החודשית ברוטו באותה השנה למשק בית בתל-אביב-יפו הייתה גבוהה בכ-19% מהנתון המקביל בישראל. ההוצאה החודשית הכוללת לתצרוכת במשקי הבית בתל-אביב-יפו הייתה גבוהה בכ-14% מזו שבישראל.
- על מנת ליצור בסיס להשוואת רמת החיים של משקי בית בעלי מספר נפשות שונה, נהוג להשוותם לפי הוצאה לנפש, עפ"י ההנחה שלכל נפש נוספת במשק הבית יש השפעה שולית פוחתת על הוצאות משק הבית. נפש "סטנדרטית" היא מושג המחושב לצורך זה. בשנת 2018 ההוצאה הכוללת לתצרוכת לנפש "סטנדרטית" במשק בית בתל-אביב-יפו, הגיעה ל-9,188 ש"ח והייתה גבוהה בכ-51% מהנתון המקביל בישראל.
- ההכנסה החודשית ברוטו לנפש "סטנדרטית" בשנת 2018 במשקי בית בתל-אביב-יפו בהם ראש משק הבית שכיר הייתה גבוהה ב-64% מהנתון המקביל בישראל.

הוצאה לתצרוכת למשקי בית ולנפשות "סטנדרטיות", בשלוש הערים הגדולות ובישראל (2018)

6. הכנסות שכירים ועצמאיים

- לפי נתוני הביטוח הלאומי, הכנסות העצמאיים והשכירים תושבי העיר גבוהות בהשוואה להכנסות העצמאיים והשכירים תושבי ערים גדולות אחרות ותושבי כלל ישראל.
- בשנת 2018 ההכנסה הכספית הממוצעת משכר ברוטו לשכיר בתל-אביב-יפו הייתה 14,925 ש"ח. הכנסה זו הייתה גבוהה ב-74% בהשוואה לירושלים, ב-38% בהשוואה לחיפה וב-41% בהשוואה לכלל ישראל.
- בשנת 2018 שיעור השכירים שהשתכרו יותר מפעמיים השכר הממוצע עמד על 18% והיה גבוה בהשוואה לשיעור המקביל בירושלים (6%), חיפה (13%) ובכלל ישראל (11%).
- החל בשנת 2014 שיעור השכירים המשתכרים עד שכר מינימום נמצא בעלייה מתונה בישראל ובשלוש הערים הגדולות. בנוסף, לאורך זמן שיעור העבירים המשתכרים עד שכר מינימום בתל-אביב-יפו נמוך בהשוואה לשיעור המקביל בישראל, בירושלים ובחיפה.

שכירים ועצמאיים (מקור: הביטוח הלאומי, שנת 2018)

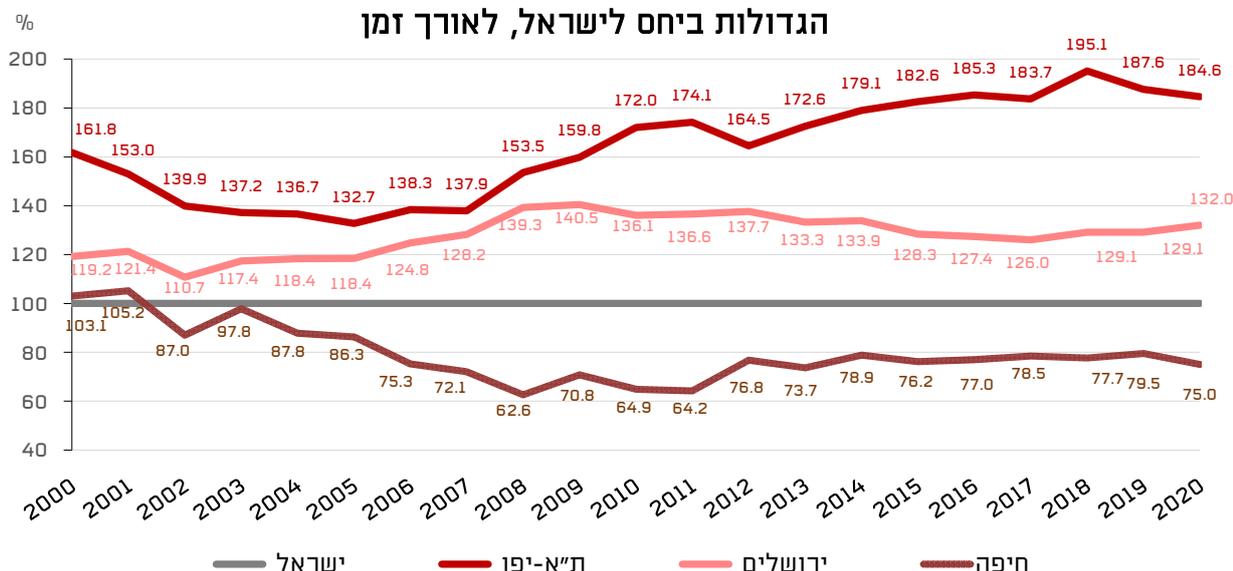
עצמאים			שכירים			יישוב
אחוז המשתכרים עד שכר מינימום	אחוז מישראל	מספר עצמאים	אחוז המשתכרים עד שכר מינימום	אחוז מישראל	מספר שכירים	
42.2%	100%	363,515	35.1%	100%	4,000,606	ישראל
39.9%	8.7%	31,581	28.8%	6.1%	242,777	תל- אביב- יפו
50.7%	6.9%	25,248	42.5%	7.7%	306,765	ירושלים
45.1%	3.0%	11,071	35.8%	3.4%	134,990	חיפה

7. דיוור

מחירי הדיוור

- ברבעון הראשון של 2020, תחיר הממוצע של דירה שנמכרה בתל-אביב-יפו עמד על 2,993,900 ש"ח - גבוה בכ-85% ממחיר ממוצע של דירה שנמכרה בישראל, בכ-40% יותר מאשר דירה שנמכרה בירושלים ובכ-146% מאשר דירה שנמכרה בחיפה.
- משנת 2010 מחירי הדירות שנמכרו בתל-אביב-יפו עלו בכ-76%. בכלל ישראל העלייה במחירי הדירות שנמכרו בשנים אלה הייתה נמוכה יותר ועמדה על 64%.
- ברבעון הראשון של 2020 המחיר הממוצע של שכר דירה בתל-אביב-יפו עמד על 5,843 ש"ח - גבוה ב-45% ממחיר ממוצע של דירה שכורה בישראל, ב-34% יותר מדירה שכורה בירושלים וב-115% מדירה שכורה בחיפה.

מחירים ממוצעים של דירות בבעלות הדיירים, בשלוש הערים הגדולות ביחס לישראל, לאורך זמן

שוכרים דירות וצפיפות הדיוור

- שיעור המתגוררים בשכירות בתל-אביב-יפו הוא הגבוה בישראל. שיעור זה גדל עם השנים, כך שבשנת 2018 יותר ממחצית מהסדרי הדיוור בעיר היו מגורים בשכירות (53%).
- צפיפות הדיוור הממוצעת במשקי בית יהודיים בתל-אביב-יפו עמדה בשנת 2018 על 0.71 נפשות לחדר. זוהי צפיפות מעט נמוכה מצפיפות הדיוור בישראל (0.83 נפשות לחדר), דומה לחיפה (0.69 נפשות לחדר) ונמוכה בהשוואה לצפיפות הדיוור בירושלים (1.03 נפשות לחדר).

שירותים חברתיים וביטוח לאומי

נתונים נבחרים 2019

מטופלים כאחוז מהאוכלוסייה*

מאמצע שנות ה-90 אחוז המטופלים במינהל השירותים החברתיים נמצא במגמת ירידה

שנה	אגף מזרח	אגף מרכז - צפון	אגף דרום	תל-אביב-יפו
2019	13.2	3.8	14.0	7.6
2010	16.5	5.5	24.8	11.6
1996	18.9	7.1	28.7	15.0

*חושב על אומדן האוכלוסייה משנת 2018

מטופלים (עם תיק) בשירותי הרווחה העירוניים

34,108

המטופלים מהווים כ-8% מכלל תושבי העיר

מקבלי קצבאות (ביטוח לאומי)

מקבלי קצבת זקנה בתל-אביב-יפו

62,678

מהם, מקבלי השלמת הכנסה (11%)

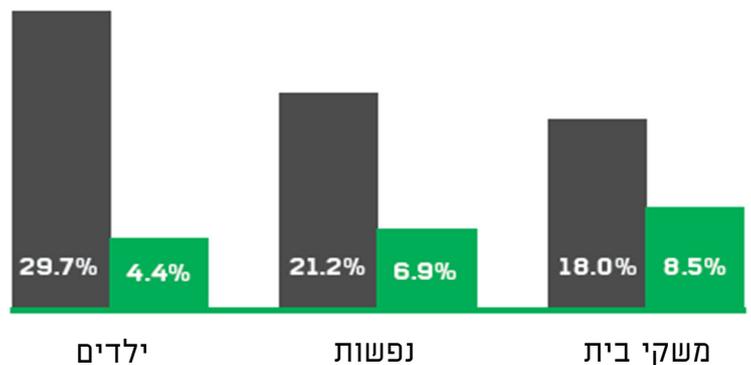
6,685

בחמש השנים האחרונות אחוז מקבלי השלמת הכנסה מתוך מקבלי קצבת זקנה נשמר יציב

משקי בית ואוכלוסייה מתחת לקו העוני (2018)

תל-אביב-יפו
ישראל

1. שירותים חברתיים

לאורך השנים מספר הנפשות ובתי האב שבטיפול מינהל השירותים החברתיים נמצא במגמת ירידה איטית ואילו בחמש השנים האחרונות נרשמה ירידה משמעותית יותר. לצד זה, קיים הבדל ניכר בשיעור המטופלים באזורים השונים בעיר.

נפשות בטיפול

בשנת 2019 שירותי הרווחה בעיר טיפלו ב-34,108 נפשות אשר להן תיק במינהל השירותים החברתיים, המהווים כ-8% מתושבי העיר - ללא שינוי של ממש בהשוואה לאשתקד. בדומה לשנה שעברה, אחוז המטופלים בעיר נמוך בהשוואה לאחוז המטופלים במחלקות לשירותים חברתיים של משרד הרווחה בכלל ישראל שעמד על 12% מכלל האוכלוסייה במדינה.

- קיימת מגמת ירידה מתמשכת במספר הנפשות המטופלות במינהל השירותים החברתיים ובחלקם היחסי מאוכלוסיית העיר - מ-16% מכלל האוכלוסייה בתל-אביב-יפו בשנת 1999 ל-8% בשנת 2019.

- אחוז המטופלים מקרב האוכלוסייה שונה משמעותית באזורים השונים בעיר: במרכז ובצפון העיר (רבעים 1-6) - כ-4% מכלל האוכלוסייה באזור נמנו עם המטופלים (עם תיק) במחלקות המינהל לשירותים חברתיים. במזרח העיר (רובע 9) כ-13%, ובאזור דרום העיר (רבעים 7 ו-8) כ-14%.

- באגף דרום נרשמה מגמת צמצום משמעותית בשיעור המטופלים (עם תיק) במינהל השירותים החברתיים מכלל האוכלוסייה בהשוואה לשאר האגפים, מ-30% בשנת 2001 ל-14% בשנת 2019.

בנוסף למטופלים שיש להם תיק במינהל השירותים החברתיים, בשנת 2019 קיבלו שירות עוד 69,516 אנשים שלהם לא נפתח תיק.

- מקרב מקבלי השירות ללא תיק, כ-32% קיבלו שירות במסגרת אגף בריאות הציבור, אשר כלל פעילויות לקידום הבריאות (סדנאות, הרצאות, חוגים וקורסים). והיתר בתחום הרווחה, בתוכניות שונות של מינהל השירותים החברתיים (תוכניות לאזרחים ותיקים, תוכניות קבוצתיות וקהילתיות, תוכניות תעסוקה, מסיל"ה - סיוע לקהילה הזרה ועוד).

נפשות בטיפול מינהל השירותים החברתיים (עם תיק),
כאחוז מכלל האוכלוסייה בת"א-יפו

בתי אב בטיפול

מינהל השירותים החברתיים מעניק טיפול מתוך ראייה משפחתית, ולכן שיטת הסיווג הראשונית של המטופלים היא לפי בתי אב, הנקבעים לפי משפחות גרעיניות (ולא לפי מגורים תחת קורת גג אחת). שיעור בתי האב הקשישים (בהם ראש המשפחה הנו קשיש/ה) גדול יותר מבתי אב משפחות המטופלים על ידי המינהל.

בשנים האחרונות ניתן לראות מגמת ירידה הדרגתית במספר בתי האב המטופלים במינהל השירותים החברתיים. בהשוואה לשנת 2018, בשנת 2019 נרשמה ירידה של כ-14% במספר בתי האב המטופלים. הסיבה לכך כנראה נעוצה בכך שבמהלך שנת 2019, הועבר הטיפול בזכאי חוק ביטוח סיעוד מהמחלקות לשירותים חברתיים למוסד לביטוח לאומי. מהלך זה הביא לסיום הטיפול של חלק מהאזרחים הוותיקים במחלקות לשירותים חברתיים.

במהלך חמש השנים האחרונות חלה ירידה של כ-16% בבתי האב המטופלים, מ-22,639 בסוף שנת 2015 ל-19,065 בסוף שנת 2019. ירידה זו חלה הן בבתי אב משפחות והן בבתי אב קשישים, אם כי בבתי אב קשישים שבטיפול המינהל ירידה זו גדולה יותר.

בשנת 2019 מתוך כלל בתי האב, שטופלו על ידי מינהל השירותים החברתיים - כ-46% הם בתי אב של משפחות, מרביתם בדרום ומזרח העיר (כ-62%) וכ-27% מתוכם הם חד-הוריים. כ-54% מכלל בתי האב שבטיפול הם בתי אב של קשישים, מהם כ-45% במרכז ובצפון העיר, אזורים בהם מתגוררים יחסית הרבה קשישים.

בקרוב בתי אב משפחות, הנזקקות השכיחות ביותר לטיפול הן: "בעיות כלכליות", "בעיות תפקוד במשפחה" ו"בעיות נפשיות והתנהגותיות". בשלוש הנזקקות השכיחות לא חל שינוי במהלך חמש השנים האחרונות.

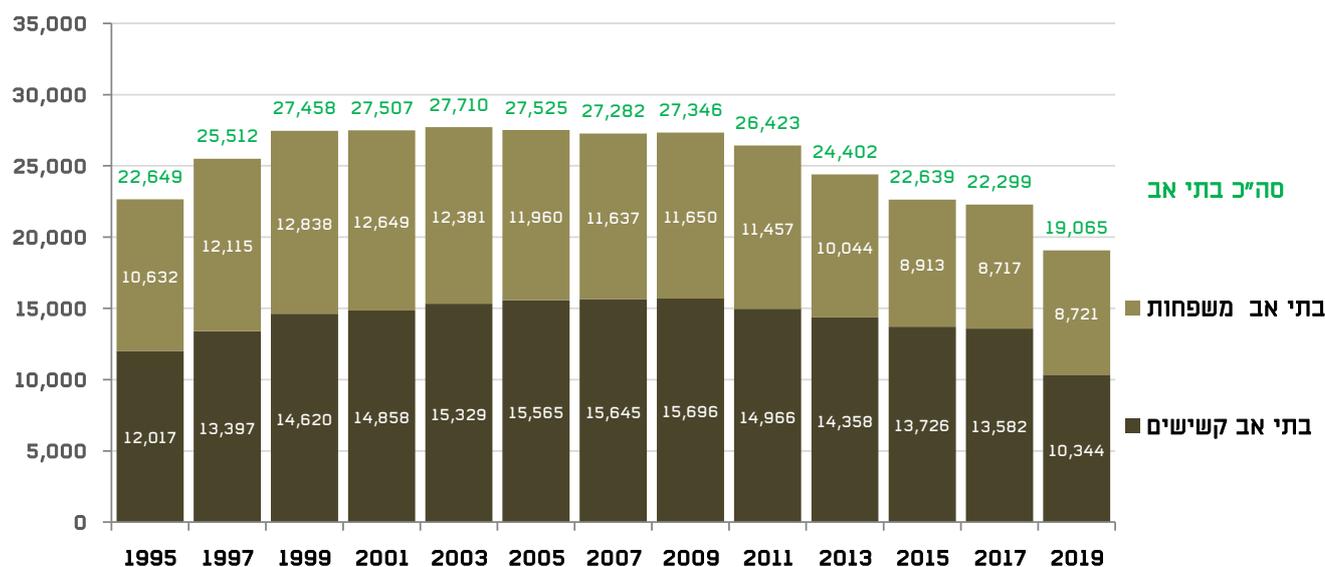
בקרוב בתי אב קשישים, הנזקקות השכיחות ביותר לטיפול במהלך חמש השנים האחרונות הן: "בעיות רגשיות ונפשיות", "קשישים סיעודיים" ו"תשושים קשה וקל".

מלבד האגפים והמחלקות האזוריות, במינהל השירותים החברתיים ישנן מספר יחידות פונקציונליות, המספקות שירות לכלל תושבי העיר (נתוני 2019):

- יחידה לדרי רחוב - בה מטופלים 613 בתי אב.
- מרכז גליקמן נעמ"ת לטיפול באלימות במשפחה - בה מטופלים 45 בתי אב.

מספר בתי אב

בתי אב בטיפול מינהל השירותים החברתיים, לפי סוג בית אב

2. ביטוח לאומי

קצבת זקנה (אזרח ותיק) ושארים

בדצמבר 2019 הגיע מספר מקבלי קצבת זקנה/אזרח ותיק ומקבלי קצבת שארם בעיר ל-67,541 איש, מתוכם: 62,678 מקבלי קצבת זקנה ועוד 4,863 מקבלי קצבת שארם. מספר מקבלי קצבת זקנה בחמש השנים האחרונות עלה בכ-9%. לעומת זאת, מספר מקבלי קצבת שארם נמצא במגמת ירידה עקבית.

- בין השנים 2019-2000 הצטמצם מספר מקבלי קצבת שארם ביותר ממחצית (58%). מגמה זו בולטת בהשוואה לירידה המתונה בישראל באותה התקופה - ירידה של כ-11%.
- בשנת 2019 כ-11% ממקבלי קצבת זקנה בתל-אביב-יפו מקבלים השלמת הכנסה בנוסף לקצבה. שיעור זה נמוך בהשוואה לאוכלוסייה המקבילה בישראל - כ-18%.
- אחוז מקבלי השלמת הכנסה בקרב מקבלי קצבת זקנה שונה בין האזורים השונים בעיר: ביפו ובדרום העיר שיעור מקבלי השלמת הכנסה מקרב מקבלי קצבת זקנה עומד על כ-29% וכ-24% (בהתאמה), בעוד שבאזור עבר הירקון וצפון העיר השיעור עומד על 2%-7%.
- לאורך השנים חלה ירידה בשיעור מקבלי השלמת הכנסה בקרב המקבלים קצבת זקנה בתל-אביב-יפו, מכ-17% בשנת 2000 לכ-11% בשנת 2019. גם בכלל ישראל ירד שיעור זה, מכ-30% בשנת 2000 לכ-18% ב-2019.
- בתל-אביב-יפו, הירידה המשמעותית ביותר נרשמה בדרום העיר - רובע 8 (מכ-35% בשנת 2000 לכ-24% ב-2019), ובמזרח העיר - רובע 9 (מכ-28% בשנת 2000 לכ-17% בשנת 2019).

דמי אבטלה

בחמש השנים האחרונות מספרם של מקבלי דמי האבטלה בתל-אביב-יפו עלה בשיעור של 17%, מממוצע חודשי של 3,354 בשנת 2015 ל-3,909 ב-2019. לעומת זאת בכלל הארץ מספרם של מקבלי דמי האבטלה עלה בשיעור נמוך יותר (9%). מתוך כלל המובטלים בעיר, חלקן היחסי של הנשים גבוה מזה של הגברים והוא נותר יחסית יציב לאורך השנים, להוציא ירידה בשנת 2009.

מספר מקבלי דמי אבטלה (ממוצע חודשי) לפי מין, 2019-2005

חינוך והשכלה

נתונים נבחרים 2019/20

20,707

תלמידים בבתי-ספר על-יסודיים עירוניים ומשותפים*

34,355

תלמידים בבתי-ספר יסודיים עירוניים

17,630

ילדים בגנים עירוניים

תלמידים

הנתונים כוללים תלמידים ילדי האוכלוסייה הורה (מבקשי מקלט ופליטים, עובדים חוקיים ולא חוקיים ותיירים ללא אשרת שהייה בתוקף).

* חינוך עירוני ומשותף - כולל מוסדות מתוקצבים במשותף ע"י משרד החינוך וע"י העירייה, וכן ע"י גורמים וגופים אחרים (כמו הורים, למשל)

מוסדות

106

בתי-ספר יסודיים

29

בתי-ספר על-יסודיים

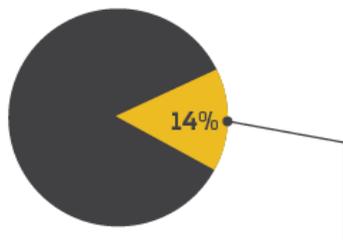

התפלגות התלמידים לפי פיקוח

סטודנטים

[2018/19]

כ-14% מכלל הלומדים במוסדות להשכלה גבוהה בישראל לומדים במוסדות בעיר תל-אביב-יפו

סטודנטים במוסדות בתל-אביב-יפו

26,360

אוניברסיטת תל-אביב

125,580 בישראל
(21.0%)

12,390

מכללות אקדמיות

143,070 בישראל
(8.7%)

3,560

חינוך על-תיכוני

32,540 בישראל
(10.9%)

מכלל הסטודנטים שלמדו באוניברסיטת תל-אביב התגוררו בעיר

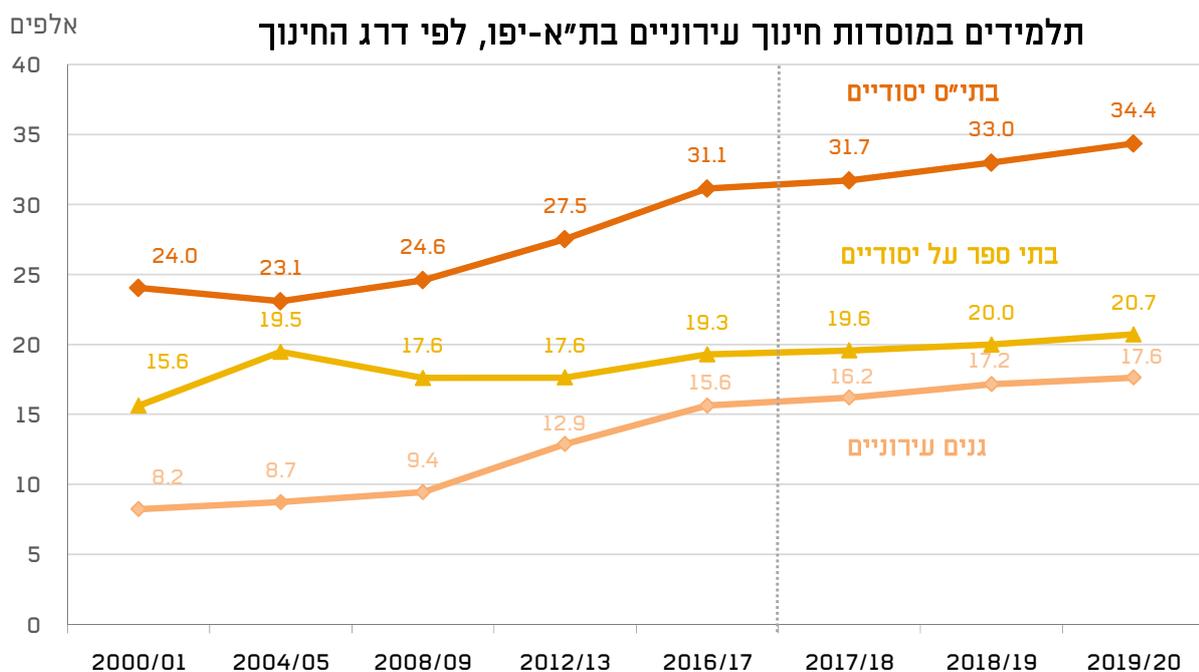
29%

בשנת הלימודים תש"פ (2019/20) היו רשומים בקובץ החינוך העירוני בכל המסגרות כ-88,100 תלמידים מחינוך גן ועד חינוך על-יסודי, מתוכם כ-80,940 למדו במוסדות חינוך בעיר, והשאר במוסדות חינוך מחוץ לעיר. מקרב התלמידים שלמדו בעיר כ-72,690 למדו במוסדות החינוך העירוניים והמשותפים (לא פרטיים). נתוני החינוך כוללים את ילדי האוכלוסייה הזרה (מבקשי מקלט ופליטים, עובדים חוקיים ולא חוקיים ותיירים ללא אשרת שהייה בתוקף).

1. מערכת החינוך העירונית והמשותפת

מערכת החינוך בת"א-יפו כוללת מוסדות שמתקצבים במשותף על-ידי משרד החינוך ועל-ידי העירייה, וכן מוסדות המתקצבים על-ידי גורמים פרטיים וציבוריים אחרים שאינם עירוניים. משנת תשס"ג (2002/03) החינוך העירוני כולל גם את החינוך המשותף - מוסדות חינוך המתקצבים במשותף על-ידי העירייה ועל ידי גורמים נוספים (הורים/גופים פרטיים אחרים). בשנה"ל תשס"ה (2004/05) נוספו למוסדות העירוניים והמשותפים מוסדות של החינוך המוכר שאינו רשמי (מוכשר) שברובו שייך לזרם החינוך החרדי.

- בתש"פ (2019/20), מכלל התלמידים שהיו רשומים במערכת החינוך של ת"א-יפו (כ-88,100 תלמידים), כ-72,690 (83%) למדו בחינוך העירוני והמשותף (כולל מוכשר).
- בגני הילדים היו בתש"פ כ-17,630 ילדים, בחינוך היסודי למדו כ-34,360 תלמידים ובחינוך העל-יסודי למדו כ-20,710 תלמידים.
- רוב התלמידים - כ-80%, למדו בתש"פ בחינוך הממלכתי עברי. בחינוך הממלכתי דתי למדו כ-8%, בחינוך החרדי, בחינוך הערבי ובחינוך המיוחד למדו בכל אחד כ-4%.
- בחמש השנים האחרונות (מ-2015/16) חלה עלייה של כ-14% במספר התלמידים הרשומים במוסדות העירוניים והמשותפים (גנים, יסודי ועל-יסודי). הגידול המשמעותי ביותר חל במספר ילדי הגן ועמד על כ-21%. בבתי הספר היסודיים נרשם גידול של כ-14% ואילו בבתי הספר העל-יסודיים נרשם גידול של כ-8%.
- יש לציין שבתשע"ג (2012/13) נכנס לתוקף חוק חינוך חובה לילדים בני 3-4, המחייב את הרשות לאפשר את קליטתם של כלל הילדים בגיל זה, דבר שהביא לעלייה במספר ילדי הגנים.

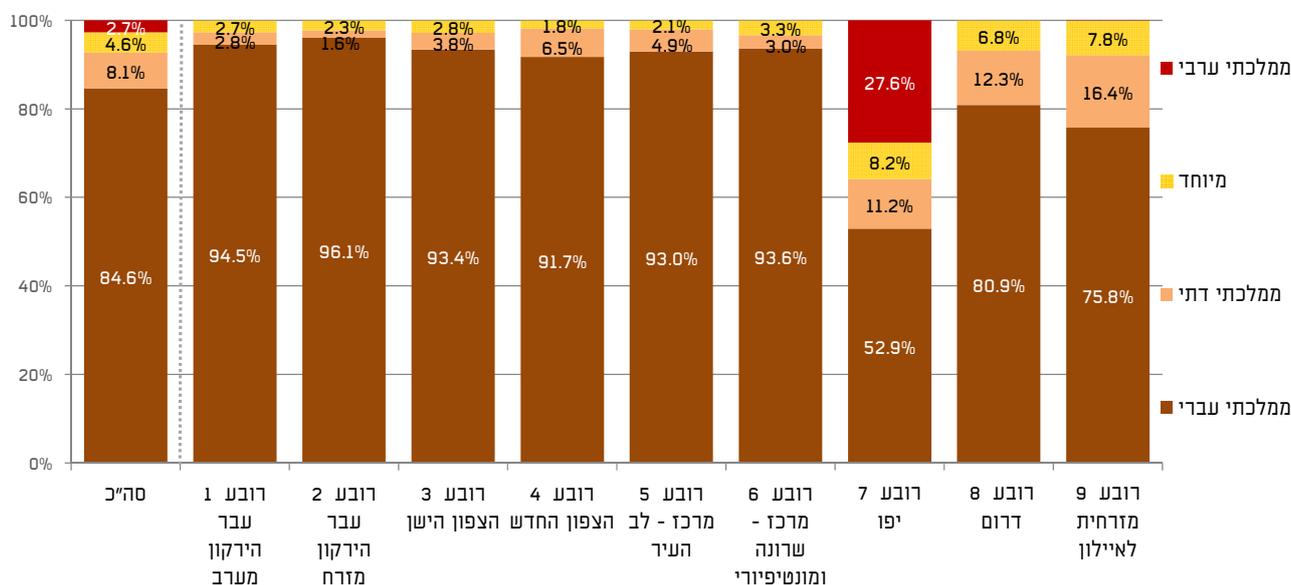
הערה: עד שנת 2016/17 הנתונים מוצגים בדילוגים של חמש שנים.

גני ילדים

בתש"ף (2019/20), היו בגני הילדים העירוניים כ-17,630 ילדים. זהו מספר שיא של ילדים שנרשם במוסדות הגן בעיר.

- מכלל הילדים בגנים העירוניים כ-29% היו בגני טרום-טרום-חובה (לגילאי 3), כ-34% היו בגני טרום-חובה (לגילאי 4) ועוד כ-36% בגני חובה (לגילאי 5 ומעלה).
- בתש"ף (2019/20), בצפון ובמרכז העיר (רבעים 1-6), למעלה מ-92% מילדי הגנים היו בגנים בפיקוח ממלכתי עברי. ברובע 7 (יפו), כמחצית הילדים היו בחינוך הממלכתי העברי (כ-53%), וזאת משום שחלק גדול מילדי הרובע נמצאים במוסדות שבפיקוח ממלכתי ערבי (28%) וממלכתי דתי או מיוחד (כ-11% וכ-8%, בהתאמה). גם בדרום (רובע 8) ובדרום מזרח העיר (רובע 9), אחוז גבוה יחסית של ילדים נמצאים במוסדות של החינוך הממלכתי דתי (כ-12% וכ-16%, בהתאמה).
- ברבעים 7-9 ניכר אחוז הילדים הגבוה בהשוואה לשאר הרבעים, הנמצאים במוסדות של החינוך המיוחד - האחוז הגבוה ביותר נמצא ברובע 7 (כ-8%).

ילדים בגנים עירוניים, לפי פיקוח ורובע (תש"ף - 2019/20)

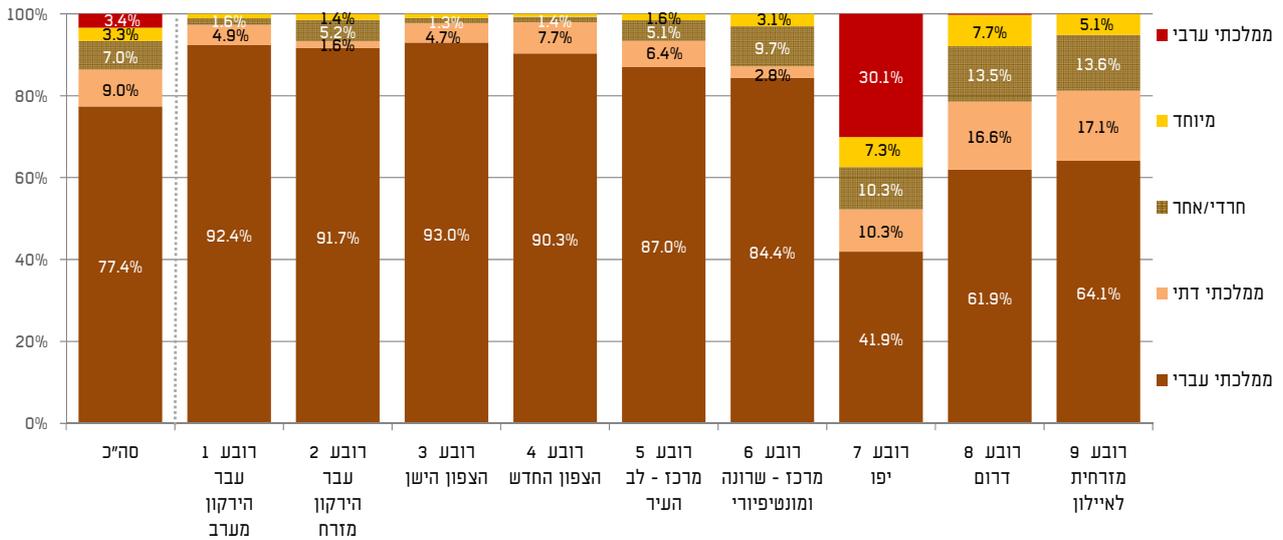

חינוך יסודי

בחינוך היסודי בעיר ישנה מגמת עלייה במספר התלמידים. ב-5 השנים האחרונות חלה עלייה של כ-14% במספר תלמידי החינוך היסודי, שהגיע בתש"ף (2019/20) לכ-34,360 תלמידים.

- למעלה מ-90% מקרב התלמידים מאזור עבר הירקון (רבעים 1 ו-2) ומצפון העיר (רבעים 3 ו-4) למדו בחינוך שבפיקוח ממלכתי עברי. ברובע 8 בדרום העיר וברובע 9 מזרחית לאילון, בולט אחוז התלמידים שלמדו במוסדות שבפיקוח החינוך הממלכתי דתי (כ-17%). יש לציין שגם בצפון החדש (רובע 4), היה אחוז לא מבוטל של תלמידים בחינוך הממלכתי דתי (כ-8%); ביפו (רובע 7) בלט האחוז הגבוה של הלומדים בחינוך שבפיקוח ממלכתי ערבי (כ-30%); ובדרום ומזרחית לאילון (ברבעים 7, 8 ו-9) וכן במרכז העיר (רובע 6), בלט האחוז הגבוה יחסית של תלמידים שלמדו בפיקוח חרדי (או מוכשר).

תלמידים בחינוך היסודי, לפי פיקוח ורובע (תש"ף - 2019/20)

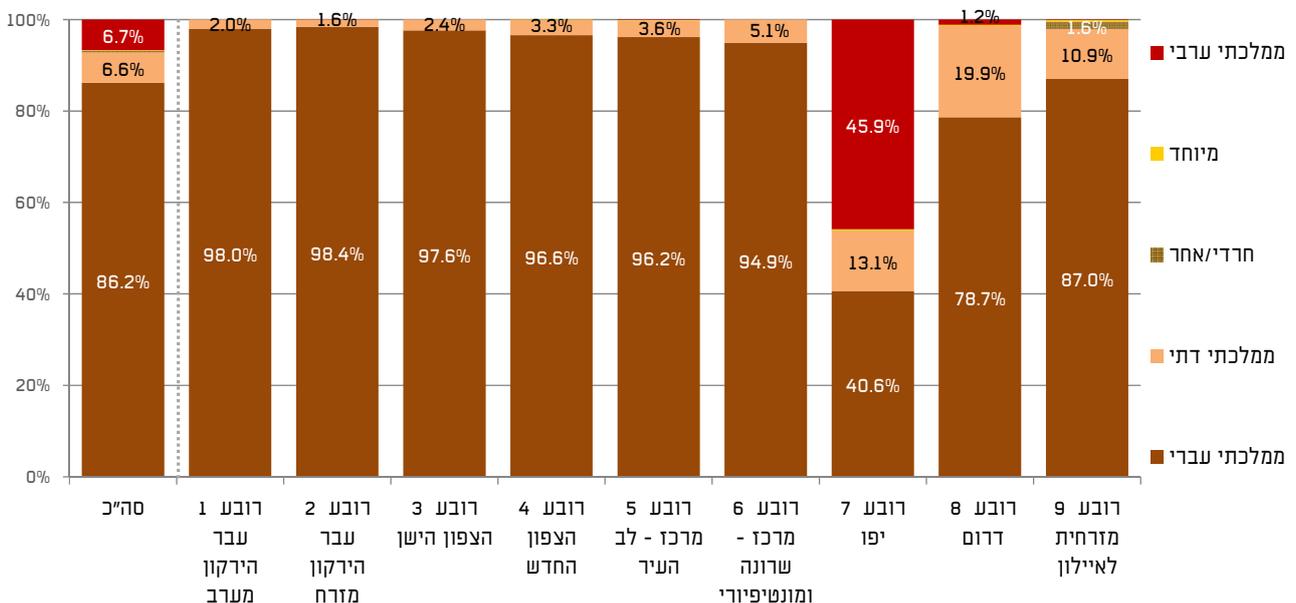

חינוך על-יסודי

בחינוך העל-יסודי ניכרת עלייה מתונה יותר במספר התלמידים בחמש השנים האחרונות, בהשוואה לדרגי החינוך האחרים (גן ויסודי). מספר התלמידים במוסדות החינוך העל-יסודיים העירוניים והמשותפים עלה בתקופה זו בכ-8% והגיע בתש"ף (2019/20) לכ-20,710 תלמידים.

בשנת תש"ף (2019/20) בעבר הירקון (רבעים 1 ו-2), בצפון העיר (רבעים 3 ו-4) ובמרכז העיר (רבעים 5 ו-6) בין 95% לבין 98% מהתלמידים למדו בבתי ספר בפיקוח ממלכתי עברי. במזרח העיר (רובע 9) כ-87% מהתלמידים למדו בבתי ספר בפיקוח ממלכתי עברי ובדרום (ברובע 8) כ-79% מהתלמידים למדו במסגרות שבפיקוח ממלכתי עברי. ביפו (רובע 7), בו מתגוררת מרבית האוכלוסייה הערבית בעיר, כ-46% מהתלמידים למדו בחינוך שבפיקוח ממלכתי ערבי. בדרום ובמזרח העיר (רבעים 7, 8 ו-9) אחוז ניכר מהתלמידים למדו במוסדות החינוך הממלכתי דתי (כ-13%, כ-20% וכ-11% בהתאמה).

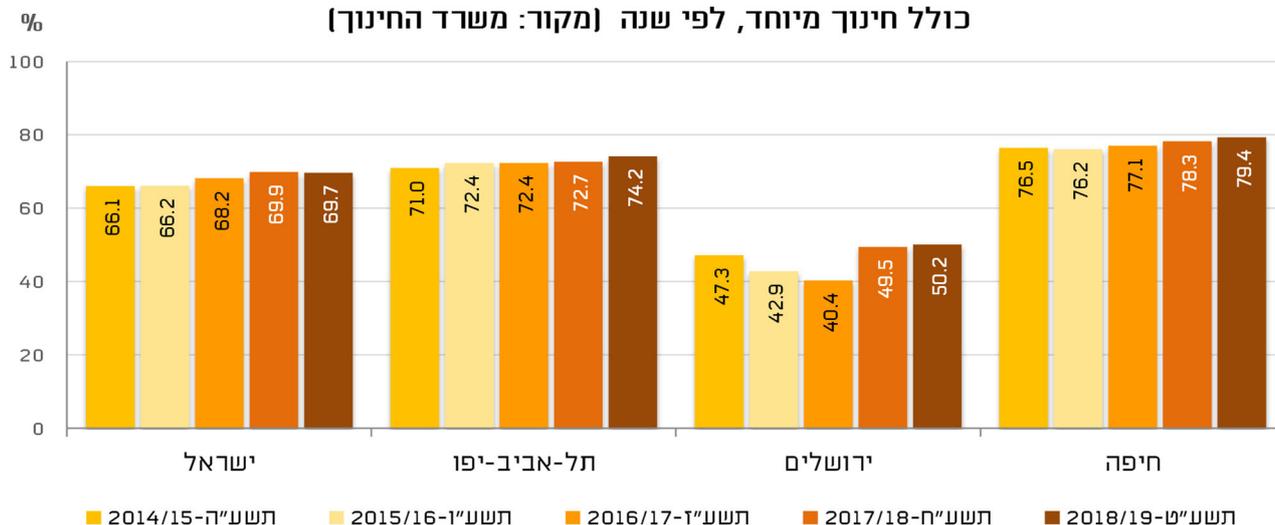
תלמידים בחינוך העל-יסודי, לפי פיקוח ורובע (תש"ף - 2019/20)

2. זכאות לבגרות

לפי נתוני משרד החינוך, אחוז הזכאים לבגרות מקרב כלל הלומדים בכיתות י"ב (כולל חינוך מיוחד) בכלל מוסדות הלימוד בתל-אביב-יפו במגמת עלייה קטנה ועמד על כ-74%. שיעור זה גבוה מאחוז הזכאים בישראל (כ-70%), גבוה משמעותית מאחוז הזכאים לבגרות בירושלים (כ-50%) ונמוך בהשוואה לאחוז הזכאים בחיפה (כ-79%).

אחוז הזכאים לבגרות מהלומדים בכיתות י"ב בישראל ובשלוש הערים הגדולות, כולל חינוך מיוחד, לפי שנה (מקור: משרד החינוך)

3. חינוך על-תיכוני

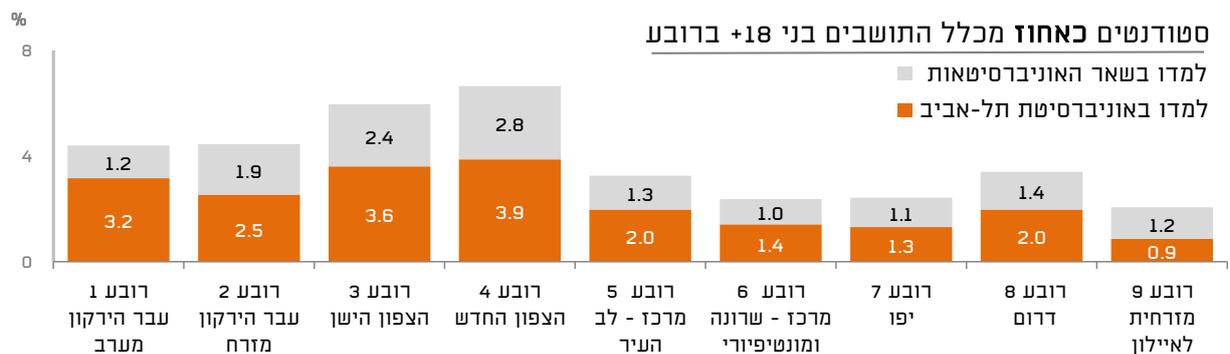
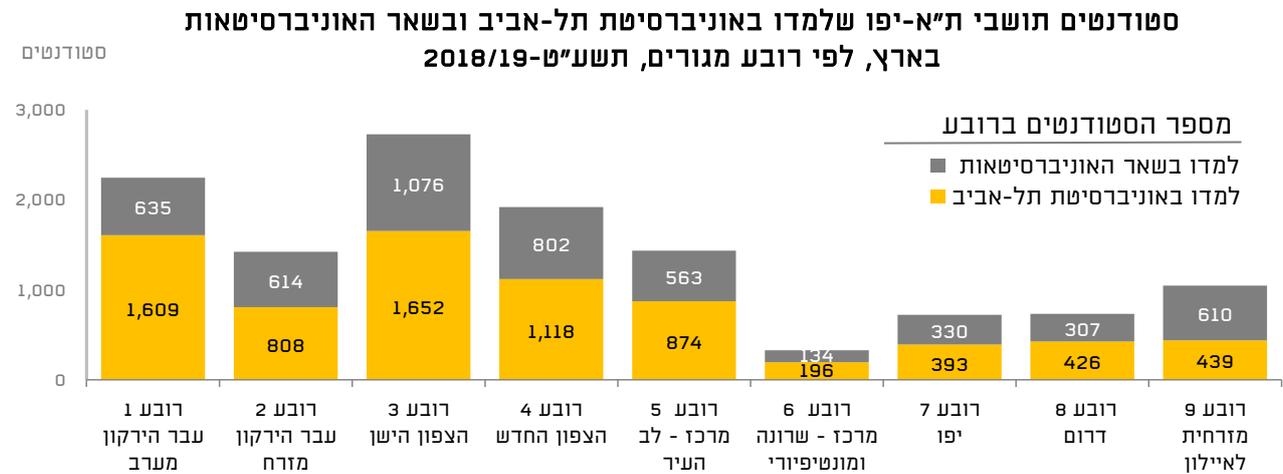
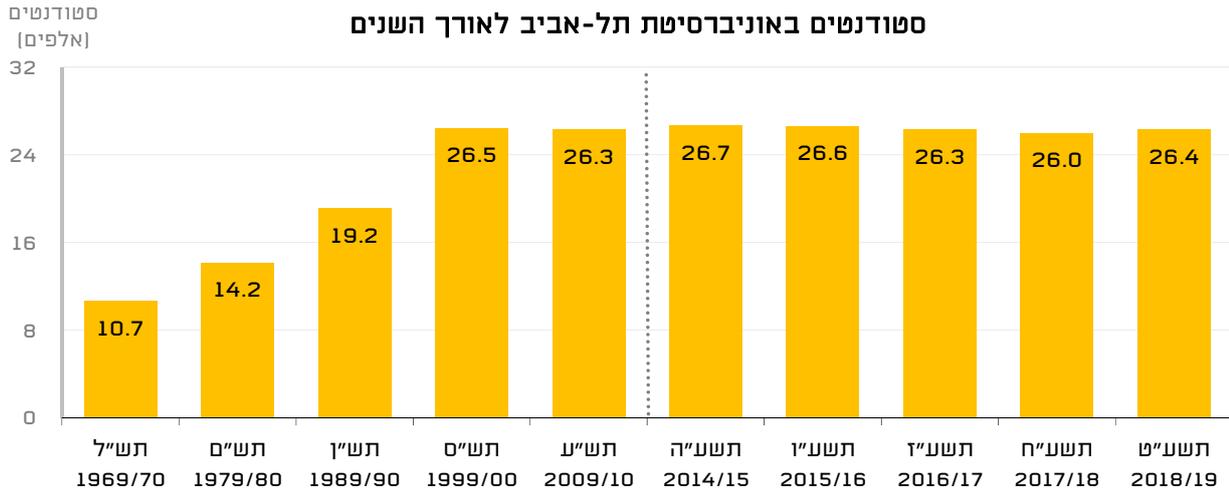
במהלך השנים האחרונות, החינוך העל-תיכוני בת"א-יפו, שאינו מעניק תואר אקדמי מוכר, עבר שינויים משמעותיים - חלק ממוסדות החינוך העל-תיכוני בעיר נסגרו או העתיקו את מקומם לערים אחרות (לדוגמה, מכללת "תלפיות" שעברה לעיר חולון בשנת 2011), בד בבד עם סגירת קורסים מקצועיים או צמצום. בתחילת שנות האלפיים (תשס"ב - 2001/02), למדו במסגרות העל-תיכוניות בעיר במגוון מסלולי לימוד כ-10,900 תלמידים. מאז תחילת שנות ה-2000 מספר התלמידים בחינוך העל-תיכוני הצטמצם מאוד ובשנת תשע"ט-2018/19 נרשמה צניחה משמעותית במספר זה שעמד על כ-3,560 תלמידים בלבד.

4. השכלה גבוהה

בשנת תשע"ט (2018/19) גרו בתל-אביב-יפו כ-21,590 סטודנטים הלומדים במוסדות להשכלה גבוהה בישראל (אוניברסיטאות ומכללות). סטודנטים אלו היוו כ-5% מכלל תושבי העיר. במוסדות להשכלה גבוהה בעיר למדו סטודנטים מכל ישראל: כ-26,360 סטודנטים באוניברסיטת תל-אביב, ובנוסף עוד כ-12,390 סטודנטים במכללות המעניקות תארים אקדמיים מוכרים.

- לאחר תקופה של ארבעה עשורים בהם חלה עלייה במספר הסטודנטים באוניברסיטת תל-אביב, בשנים האחרונות מספרם נמצא במגמת ירידה: משנת תשע"ג (2012/13) בה היו רשומים כ-28,100 סטודנטים (מספר שיא מאז נוסדה האוניברסיטה), החלה מגמת צמצום הדרגתית שהתייצבה בשנתיים האחרונות - בתשע"ח (2017/18) נרשמו כ-26,000 הסטודנטים ובתשע"ט, כאמור, עמד מספרם על כ-26,360.
- בתשע"ט כ-56% מהסטודנטים באוניברסיטת תל-אביב למדו לתואר ראשון, כ-35% לתואר שני, כ-8% לתואר שלישי וכ-1% למדו לתעודה.
- באוניברסיטת תל-אביב חולקו כ-18% מכלל התארים שחולקו בכלל האוניברסיטאות בארץ בשנת תשע"ט (2018/19) כ-7,090 תארים מתוך כ-39,860 תארים. חלקן של הנשים בקרב הסטודנטים באוניברסיטת תל-אביב עמד על כ-57% והוא נשמר יציב לאורך השנים. הנשים מהוות למעלה ממחצית הלומדים בכל אחד מהתארים.

- כ-29% מהסטודנטים שלמדו בתשע"ט (2018/19) באוניברסיטת תל-אביב התגוררו בעיר (סה"כ כ-7,520 סטודנטים).
- בתשע"ט (2018/19) כ-12,390 סטודנטים למדו ב-4 מכללות אקדמיות בעיר המעניקות תארים מוכרים. באופן כללי מספר הסטודנטים במכללות אלה נמצא במגמת עלייה מתונה, אם כי בשלוש השנים האחרונות מגמה זו נעצרה ואף נרשמה ירידה קטנה (בשנת 2017/18 היו כ-12,500 סטודנטים ובשנה שקדמה לה, 2016/17 היו כ-12,600 סטודנטים).
- רוב הסטודנטים במכללות למדו לתואר ראשון - 10,050 (כ-81%), והשאר לתואר שני. האחוז הגבוה של נשים בולט במכללות - כ-62% מהסטודנטים שלמדו במכללות האקדמיות היו נשים. כ-19% מכלל הסטודנטים במכללות האקדמיות בת"א-יפו התגוררו בעיר (כ-2,380 סטודנטים).

תרבות ופנאי

נתונים נבחרים 2019

ביקורים במוסדות תרבות

מספר ביקורים במוסדות תרבות גדולים בתל-אביב-יפו:

2,302,146
ביקורים במוזיאונים

(הנתונים מתייחסים לביקורים במוזיאונים מוכרים
ע"י משרד החינוך התרבות והספורט (17 מוסדות))

1,435,963
ביקורים בתיאטראות

(כולל את התיאטראות הגדולים:
הבימה, בית לסין, הקאמרי, גשר וידישפיל)

347,643
ביקורים באופרה ותזמורת

(הנתונים כוללים את התזמורת הפילהרמונית,
הקאמרית והאופרה הישראלית החדשה)

541,050
ביקורים בסינמטק תל-אביב

משתתפים בחוגים
במוסדות קהילתיים **26,412**

מוסדות קהילתיים

מנויים בקאנטריים
קהילתיים **23,666**

תל-אביב-יפו מהווה מרכז תרבותי משמעותי המציע מגוון פעילויות תרבות, אמנות, בידור ופנאי לתושבי העיר, לתושבי מטרופולין תל-אביב ולשאר תושבי ישראל. הנתונים המוצגים לגבי מוסדות התרבות בעיר מתייחסים למוסדות תרבות המוכרים עפ"י ההגדרה של משרד התרבות והספורט (אלו מוסדות שמתוקצבים במלואם או בחלקם ע"י משרד התרבות והספורט).

מוזיאונים

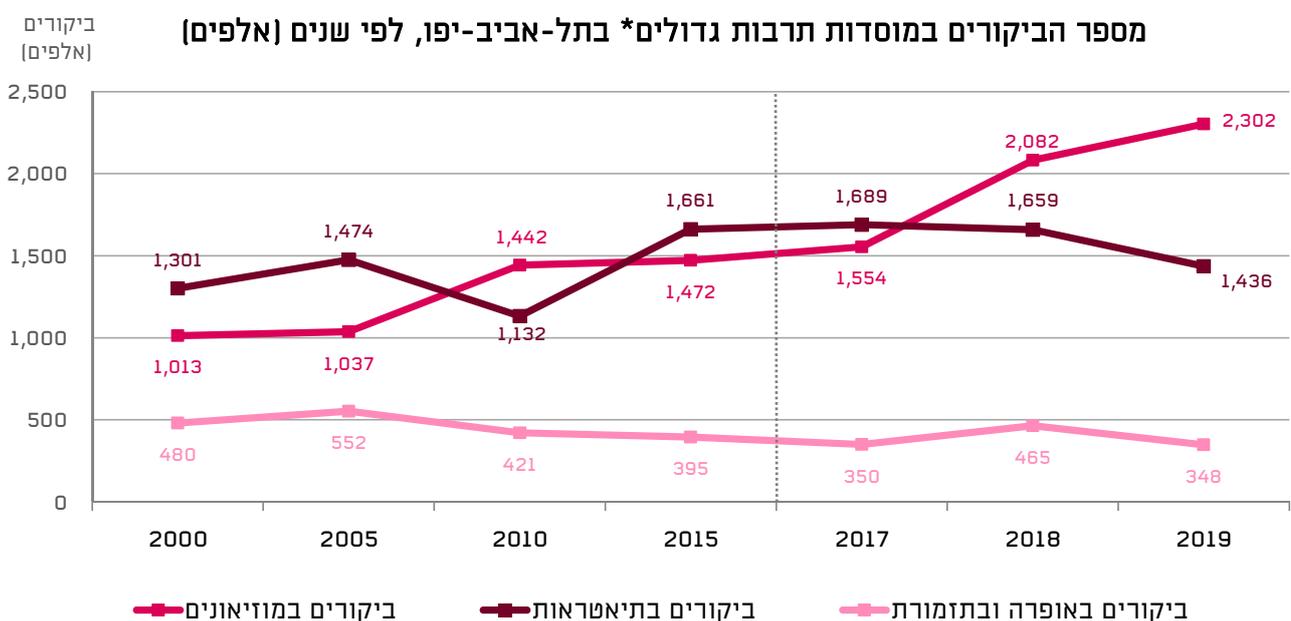
תל-אביב-יפו היא מרכז ארצי לפעילות תרבותית בתחום המוזיאונים:

- משנת 2000 מספר הביקורים במוזיאונים המוכרים בתל-אביב-יפו במגמת עלייה. בשנת 2019 נרשם מספר שיא במספר זה שעמד על כ-2,302,000 ביקורים (חלק מהגידול קשור לאופן הדיווח של מספר הביקורים שכלל הפעם גם קבוצות מאורגנות - חיילים, תלמידים וכו').
- יש לציין שלצד הפעילות במוזיאונים הללו מתקיימות פעילויות מגוונות במוסדות נוספים שאינם נתמכים על-ידי המדינה - קיימות בעיר עשרות גלריות פרטיות ושיתופיות לאמנות פלסטית אותן פוקדים מבקרים רבים.

תיאטרות

תל-אביב-יפו היא גם מרכז ארצי לפעילות בתחום התיאטרון:

- משנת 2000 מספר הביקורים בתיאטרות הגדולים והמוכרים (הבימה, הקאמרי, בית ליסין, גשר וידישפיל) היה במגמת עלייה, אך בשלוש השנים האחרונות החלה מגמת צמצום.
- בשנת 2019 מספר הביקורים עמד על כ-1,436,000 המהווה ירידה של כ-13% בהשוואה לשנים 2018-2017.
- בנוסף, בעיר פועלים מוסדות תיאטרון אלטרנטיבי, כמו תיאטרון פרינג' וקבוצות תיאטרון עצמאיות רבות המתוקצבים על-ידי העירייה.

* מוסדות תרבות גדולים: מוסדות תרבות הנתמכים ע"י משרד התרבות והספורט וכוללים 17 מוזיאונים, חמישה תיאטרות (הבימה, בית-ליסין, הקאמרי, גשר וידישפיל) ושלושה גופים מוזיקליים (האופרה הישראלית החדשה, התזמורת הפילהרמונית והתזמורת הקאמרית הישראלית). עד שנת 2015 הנתונים מוצגים בדילוגים של חמש שנים.

מוזיקה

בעיר פועלים שלושה מהגופים הגדולים במדינה בתחום המוזיקה - התזמורת הפילהרמונית הישראלית, התזמורת הקאמרית הישראלית והאופרה הישראלית החדשה.

- מאז שנת 2005 ועד שנת 2019 מספר הביקורים בגופים המוזיקליים הגדולים במגמת ירידה.

- בשנת 2019 נרשם מספר הביקורים הנמוך ביותר מאז תחילת שנות ה-2000. מספר הביקורים בשנה זו עמד על כ-348,000, ומסמן ירידה של כ-25% בהשוואה לשנת 2018 שקדמה לה.
- מעבר למוסדות הגדולים המוכרים, העירייה תומכת במוסדות נוספים שפועלים בתחום המוזיקלי כמו המקהלה הישראלית ע"ש גארי ברתיני, האנסמבל הקולי הישראלי, עמותת זמרי קולגיום ועוד.

קולנוע

- הקולנוע המסחרי איבד לאורך העשורים האחרונים את מרכזיותו בצורה משמעותית. הצמצום בביקורי הקולנוע מאז שנות ה-70 ועד היום, עמד על יותר מ-90% בתל-אביב-יפו ועל כ-40% בישראל.
- בשנת 2019, בכלל אולמות הקולנוע המסחרי בעיר היו כ-798,520 ביקורים.
- לאורך השנים חל צמצום ניכר באחוז הביקורים באולמות הקולנוע בתל-אביב-יפו כאחוז מישראל, במיוחד בלט הדבר מתחילת שנות ה-2000 - בשנת 2000 היוו צופי הקולנוע בעיר כ-24% מכלל הצופים בישראל, בעוד שבשנת 2019 הם היוו פחות מ-5% מכלל הצופים.
- ירידה ניכרת גם במספר אולמות ההקרנה - בשנת 2000 היו 50 אולמות בעיר, בהשוואה ל-18 אולמות בלבד שנת 2019.

מוסד ייחודי הוא סינמטק תל-אביב הפועל בעיר ובו מתקיימת פעילות קולנועית ענפה הכוללת בין היתר הקרנת "סרטי איכות", קיום ימי קולנוע לתלמידי בתי ספר, ארגון פסטיבלים ואירועים מיוחדים ועוד.

- בסינמטק, בניגוד לקולנוע המסחרי, חלה עלייה בהיקף הפעילות - בשנת 2000 היו כ-250,000 ביקורים, בעוד שבמהלך 2019 היו כ-541,000 ביקורים. בשנת 2019 הוקרנו בסינמטק תל-אביב כ-1,500 סרטים.

ספריות עירוניות

- העירייה מנהלת מערך של 22 ספריות. נכון לסוף 2019 היו בהן כ-929,100 ספרים (מספר זה כולל רק ספרים מקוטלגים במאגרים הממוחשבים של הספריות).
- לאורך השנים, מספר הספרים בספריות העירוניות הצטמצם (בשנת 2010 היו כ-1.2 מיליון ספרים). צמצום זה הוא בחלקו פועל יוצא של השינויים הטכנולוגיים - ספרים רבים נסרקו ומועברים למאגרים ממוחשבים שהגישה אליהם נעשית באמצעות האינטרנט.
- בספריות העירוניות היו בשנת 2019 כ-38,840 קוראים פעילים שביצעו כ-34,470 השאלות בממוצע לחודש במהלך השנה.

מוסדות קהילתיים, ספורט ופעילות עירונית

- העירייה מפעילה רשת רחבה של מוסדות לחינוך משלים ולפעילות חברתית ותרבותית (חוגים בשלל תחומי הלימוד, התרבות, היצירה והספורט), הפרושים על פני העיר כולה. במסגרת זו פועלים מוסדות קהילתיים כמו מרכזים קהילתיים, מרכזי ספורט, מועדוני קאנטרי קלאב, בריכות עירוניות ועוד. בנוסף, בעיר יש כ-20 שבטי צופים ועוד כ-30 התארגנויות נוער נוספות (הנוער העובד והלומד, מנש"ים וכיו"ב)
- בעיר פועלים 34 מרכזים ומוסדות קהילתיים הפזורים בכל רובעי העיר ועוד 9 קאנטרים קהילתיים ובריכות עירוניות
- בשנת 2019 היו בעיר 6 אירועי ספורט גדולים (מרתון תל-אביב, תריאטלון, מרוצי אופניים וכיו"ב) בהם השתתפו כ-105,000 איש.
- העירייה מקיימת מופעים ומפעילה אירועי תרבות מגוונים ברחבי העיר. בשנת 2019 היו כ-300 אירועים שונים ומגוונים, בהם השתתפו כ-1.3 מיליון משתתפים. מתוך כלל האירועים והפעילויות למעלה מרבע מהם (26%) היו אירועים שפנו למשפחות וילדים.

דיוור ובינוי

נתונים נבחרים 2019

יחידות למגורים

265,700

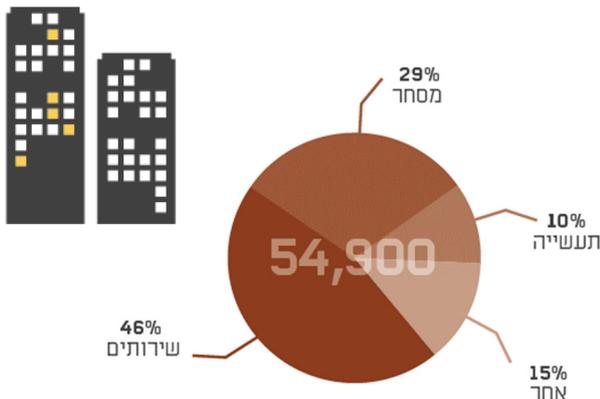
יחידות

54,900

יחידות שלא למגורים

210,800

יחידות למגורים

התחלות הבנייה

בחמש השנים האחרונות בתל-אביב-יפו החלו בבנייתן של:

3,090 יחידות בממוצע מדי שנה

בחמש השנים האחרונות הדיירות עד 3 חדרים מהוות:

54% מכלל הדיירות שהתחילו להיבנות בעיר

40% מהדיירות שנבנו במטרופולין תל-אביב

שטח

בחמש השנים האחרונות רוב התחלות הבנייה היו מיועדות למגורים ושיעורן היה בין -

78%-56%

תל-אביב-יפו
ירושלים
חיפה

התחלות בנייה

תל-אביב-יפו	ירושלים	חיפה
632.0 אלפי מ"ר 4.8% מישראל	1,056.9 אלפי מ"ר 8.1% מישראל	61.1 אלפי מ"ר 0.5% מישראל

גמר בנייה

תל-אביב-יפו	ירושלים	חיפה
645.7 אלפי מ"ר 5.6% מישראל	664.2 אלפי מ"ר 5.7% מישראל	150.6 אלפי מ"ר 1.3% מישראל

1. דיור (יחידות למגורים ולא למגורים)

בארבעים השנים האחרונות חלה עלייה במספר היחידות המשמשות למגורים ולשירותים, וירידה במספר היחידות המשמשות לתעשייה.

בסוף שנת 2019 היו בתל-אביב-יפו כ-265,700 יחידות למגורים ויחידות המשמשות למטרות אחרות, בשטח בנוי של כ-30.3 מיליוני מ"ר. מרבית היחידות הן למגורים: כ-210,800 דירות, וכ-54,900 יחידות משמשות למטרות שאינן מגורים: שירותים (כ-46%), מסחר (כ-29%), תעשייה (כ-10%) ושימושים אחרים (כ-15%).

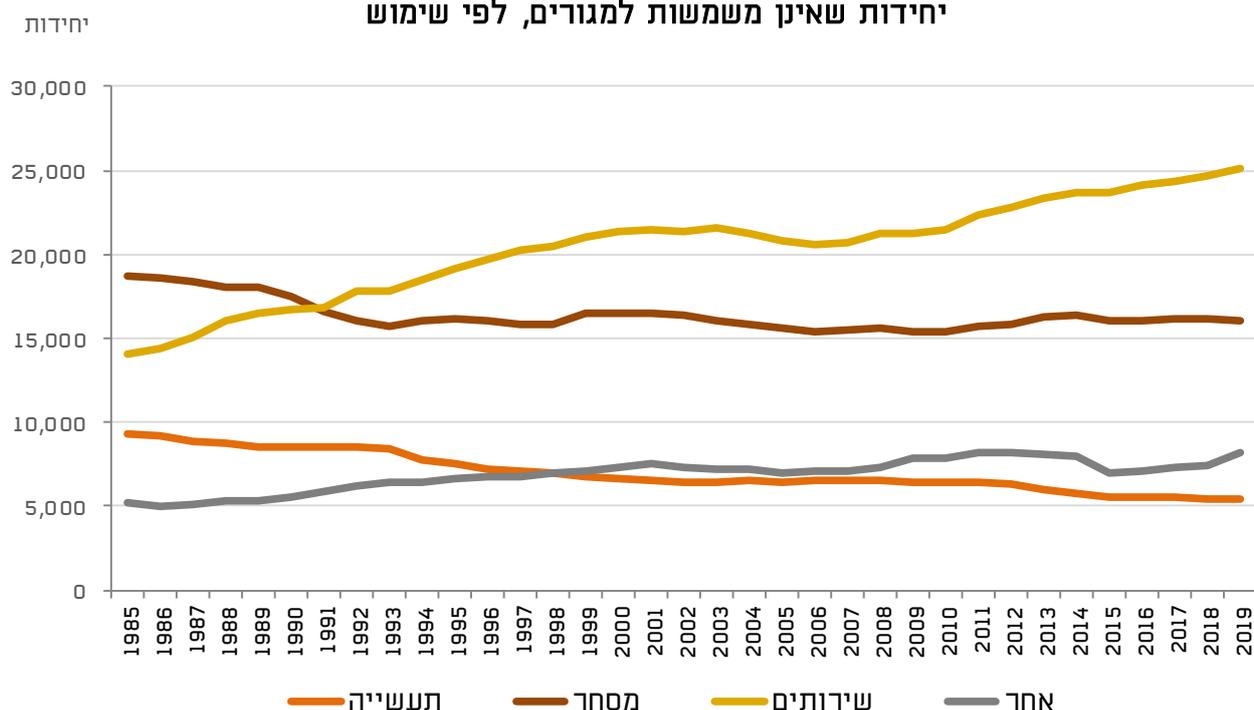
מבחינת הפריסה של היחידות הבנויות על-פני העיר, אזור הצפון הישן (רובע 3) הוא אזור רווי בנייה במיוחד, ובו מרוכז מספר היחידות למגורים ושלא למגורים הגדול ביותר (כ-42,200 בשנת 2019, המהוות כ-16% מכלל היחידות בעיר). באזור שרונה ומונטפיורי קיים המספר הקטן ביותר של יחידות (כ-14,700 בשנת 2019 המהוות כ-6% מכלל היחידות בעיר). אזור זה הוא היחיד בעיר בו קיימות יותר יחידות שאינן למגורים מאשר יחידות המשמשות למגורים. עם זאת, בחמש השנים האחרונות חל גידול של 49% במספר היחידות למגורים באזור זה: מ 3,505 יחידות למגורים ב-2015 ל 5,210 יחידות ב-2019.

בנוגע ליחידות שאינן משמשות למגורים, החל משנת 1990, ניתן לזהות שתי מגמות הפוכות: מספר היחידות המשמשות לתעשייה ירד בכ-36% ואילו מספר היחידות המשמשות לשירותים עלה בכ-50%.

אזורי המגורים המובהקים בעיר, בהם שיעור הדירות למגורים מסה"כ היחידות למגורים ושלא למגורים גבוה מ-80% הם: עבר הירקון וצפון העיר (רבעים 1-4) ומזרח העיר (רובע 9). מרכז העיר (רבעים 5 ו-6) ודרום העיר (רובע 8) הם אזורים מעורבים (עסקים ומגורים) - ברובע 8 וברובע 5 מהוות הדירות למגורים רק 69%-71% מכלל היחידות וברובע 6 הן מהוות כ-36% בלבד מסה"כ היחידות ברובע. ברבעים 5 ו-8 קיים ריכוז גבוה של יחידות המשמשות למסחר, ולמעשה כמעט מחצית מסה"כ יחידות המסחר בעיר נמצאות ברבעים אלה. 37% מסה"כ היחידות השייכות לענף השירותים הציבוריים, העסקיים והאישיים מתרכזות במרכז העיר (רבעים 5 ו-6) וכמעט מחצית מבתים המלאכה ומפעלי התעשייה מתרכזים בדרום העיר (רובע 8) וביפו (רובע 7).

לאורך השנים חלה עלייה במספר הדירות. כמו כן, השטח הממוצע לדירה בתל-אביב-יפו גדל משנת 1999 בכ-11 מ"ר, והוא עמד בשנת 2019 על כ-85 מ"ר. שטח הדירה הממוצע באזור עבר הירקון (רבעים 1+2) הוא גדול יותר (115-118 מ"ר), ושטח הדירה הקטן ביותר הוא בדרום העיר (רובע 8): כ-62 מ"ר בממוצע.

יחידות שאינן משמשות למגורים, לפי שימוש

2. בינוי

בשנת 2019, חלקן של התחלות הבניה המיועדות למגורים (78%) הוא הגבוה ביותר ב-15 השנים האחרונות (ב-5 השנים האחרונות שיעור זה עמד בממוצע על 64%). במקביל, כמות הדירות שבנייתן הסתיימה גבוהה יותר ב-5 השנים האחרונות, בהשוואה לעשור הקודם.

גם סה"כ שטח גמר הבנייה המיועד להארכה, מסחר ושירותים עסקיים - גדל ב-5 השנים האחרונות (2019-2015) פי למעלה מ-3 בהשוואה לחמש השנים הקודמות, כאשר מרבית הבנייה היתה למשרדים.

○ התחלות בניה - נתוני התחלת בנייה מלמדים על היקף הבניינים והדירות החדשות שהתחילה חפירת היסודות שלהם בתקופת זמן נתונה. נתון זה מסייע להבנת מצב הענף והאווירה השוררת בקרב יזמים, קבלנים, בנקים ורוכשי דירות.

○ שטח התחלות בנייה בתל-אביב-יפו מתאפיין בתנודתיות: תקופות שיא בשטח התחלות בנייה נרשמו בתחילת שנות ה-70, ובסוף שנות ה-90, ואילו תקופת שפל נרשמה בשנות ה-80. בשנת 2012 נרשם שיא חדש, כאשר שטח התחלות בנייה בתל-אביב-יפו היה הגבוה ביותר בחמישים השנים האחרונות והגיע לכ-850 אלף מ"ר. מאז התחלות הבניה תנודתיות, ובשנת 2019 נתון זה עמד על כ-632 אלף מ"ר. ב-5 השנים האחרונות שטח התחלות הבנייה למגורים היווה בממוצע כ-64% מכלל שטח הבנייה בעיר, בשנת 2019 בלט שיעור והיווה 78%. בשנת 2015 שטח התחלות הבניה המיועד להארכה, מסחר ושירותים עסקיים היווה כ-35% מכלל שטח הבנייה בעיר (236 אלף מ"ר), אולם מאז שיעור זה נמצא במגמת ירידה ובשנת 2019 הצטמצם ל-14% (87 אלף מ"ר). 8% מכלל התחלות הבנייה בעיר בשנת 2019 היו לבנייני ציבור (49 אלף מ"ר) ועוד כ-1% לתעשייה (3,000 מ"ר).

○ בשנת 2019, התחלות הבנייה בתל-אביב-יפו בלטו בחלקים מסויימים של העיר: בעבר הירקון (רובעים 1 ו-2), בצפון החדש (רובע 4), ביפו (רובע 7) ובמזרח העיר (רובע 9). 80% מהתחלות הבניה למגורים היו באזורים אלו, ואילו 40% מהתחלות הבנייה למסחר ושירותים עסקיים היו בשרונה ומונטפיור (רובע 6).

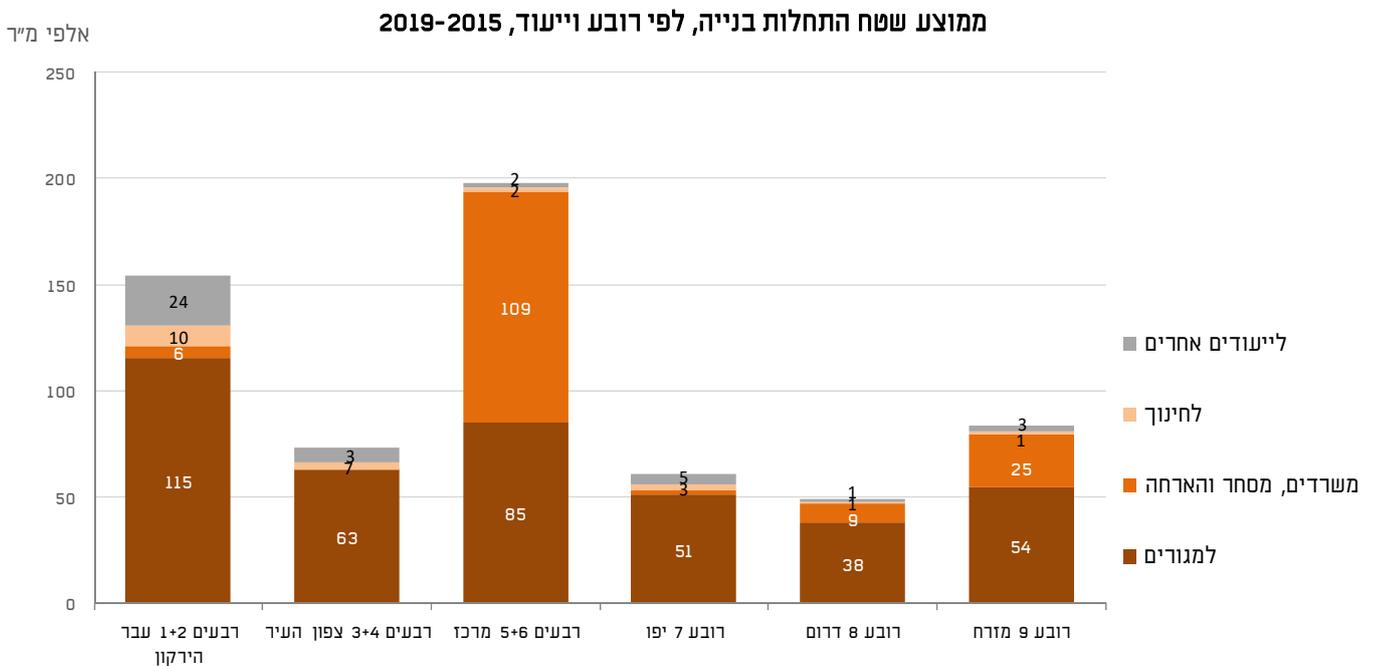
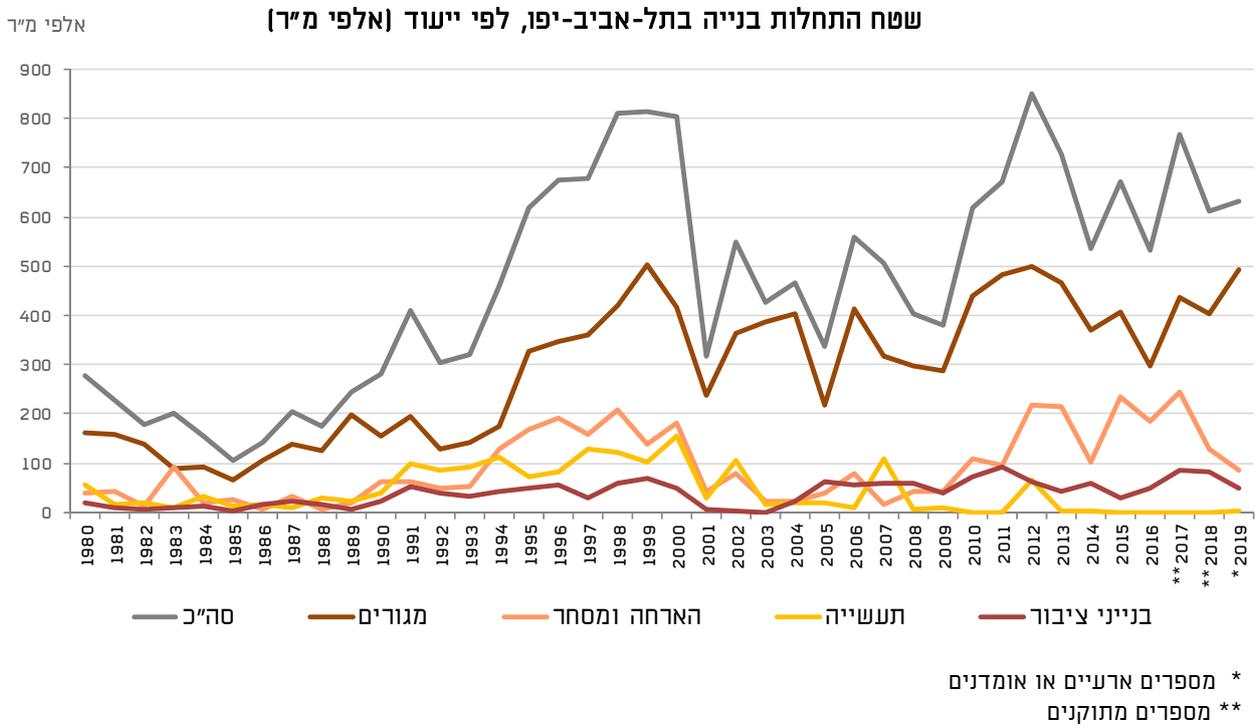
○ בחמש השנים האחרונות חלקו של שטח התחלות הבנייה בתל-אביב-יפו מכלל שטח התחלות הבנייה בישראל נע בין 6%-4%. עם זאת, שטח התחלות הבנייה להארכה, מסחר ושירותים עסקיים בתל-אביב-יפו היווה 22% בממוצע משטח התחלות הבנייה למטרה זו בישראל בשנים 2015-2017, ובשנתיים האחרונות הוא נמוך יותר (7%), בשל קיטון בשטח זה בעיר, לצד גידול בשטח זה בישראל.

○ ב-2019 גמר בנייה לבנייני ציבור היה 13% מכלל מטרות הבנייה ו-8% מכלל בניית הציבור בישראל ממוצע שטח גמר הבנייה בתל-אביב-יפו בחמש השנים האחרונות עמד על כ-690 אלף מ"ר לשנה - גבוה יותר מחמש השנים שקדמו לו (כ-500 אלף מ"ר לשנה), כאשר השיא היה בשנת 2017 - שטח גמר הבנייה בעיר היה הגבוה ביותר בחמישים השנים האחרונות והגיע לכ-865 אלף מ"ר, וכן שטח גמר הבניה שלא למגורים היה גבוה משטח גמר הבנייה למגורים, לראשונה מאז שנת 2000. שנה זו היתה ייחודית, ובשנת 2019 שטח התחלות הבניה עמד על 646 אלף מ"ר, ושטח גמר הבניה למגורים היווה 60% מכלל משטח גמר הבנייה בעיר.

○ בחמש השנים האחרונות (2019-2015) שטח גמר הבנייה בעיר נע בין 5%-7% מסה"כ שטח גמר הבנייה בישראל, בהמשך למגמה בכלל העשור האחרון. שטח גמר הבנייה המיועד למגורים היווה בין 4%-7% מכלל ישראל. שטח גמר הבנייה המיועד להארכה, מסחר ושירותים עסקיים, היווה בין 20%-10% מהבנייה למטרות אילו בישראל, למעט שנת 2017 בה היווה 35% מישראל.

○ מספר הדירות שנבנות בעיר מדי שנה מתאפיין בדרך כלל בתנודתיות. מספר הדירות שבנייתן החלה ב-5 השנים האחרונות נע בין 2,230 לבין 3,527 דירות. בשנת 2019 החלו בבנייתן של 3,363 דירות בעיר, כרבע מהן ביפו (רובע 7). בשנת 2012 נרשם שיא בהתחלות בניה של דירות קטנות בנות 1-2 חדרים, והן היוו 37% מכלל הדירות שנבנו באותה שנה. ב-2019 חלקן של דירות אלו נמוך יחסית והוא עומד על 13%.

○ כתוצאה מהגידול בבניית דירות קטנות, שטח הדירה הממוצע בחמש השנים האחרונות (2019-2015) היה 127 מ"ר, לעומת 148 מ"ר בחמש השנים שקדמו לתקופה זו. בשנת 2019, שטח הדירה הממוצע בתל-אביב-יפו היה כ-100 מ"ר - נמוך משמעותית בהשוואה לירושלים, לראשלי"צ ולאשדוד (173-226 מ"ר ב- 2019).

עסקים ותעשייה

עסקים פעילים

ישראל
עסקים **614,108**

תל-אביב-יפו מהווה מרכז עסקים משמעותי בישראל

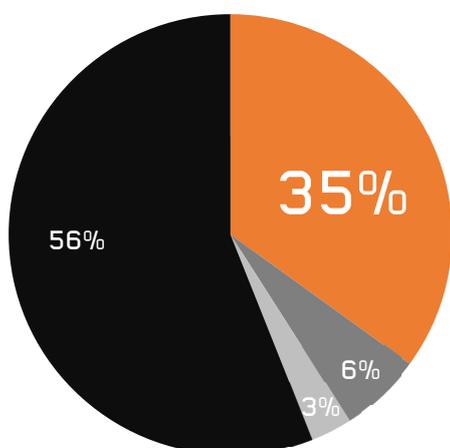
תל-אביב-יפו
עסקים **74,957**
12.2% מישראל

חיפה
עסקים **22,241**
3.6% מישראל

ירושלים
עסקים **43,083**
7.0% מישראל

משרות בבנקים

אחוז המשרות במשרדי הבנקים (שמשרתים לקוחות) בישראל, לפי יישוב

לעסקים בעיר ישנה חשיבות ותרומה רבה לחוסנה הכלכלי של העיר. מגוון העסקים הקיים בעיר מגדיל את האטרקטיביות שלה הן עבור התושבים המתגוררים בה והן עבור המבקרים המגיעים אליה לצורכי תעסוקה, תיירות, בילוי ומסחר. העסקים הגדולים בעיר לצד העסקים הקטנים והבינוניים מהווים בסיס הטרונגי משמעותי לכלכלת העיר וליצירת מקומות תעסוקה בה. חלקה הגבוה של תל-אביב-יפו במספר סניפי בנק ומועסקים בתחום הבנקאות ובשיעור מועסקים גבוה (מכלל ישראל) בענפי השירותים הפיננסיים ושירותי הביטוח הופכים אותה למרכז הפיננסי העיקרי בישראל.

בבחינת פעילות העסקים בתל-אביב-יפו אנו מתייחסים לשני מאגרי נתונים: המאגר הראשון הוא קובץ חייבי ארנונה שלא למגורים (מאגר נתונים עירוני), אשר כולל את מספר יחידות העסקים והשירותים המחויבות בארנונה, עפ"י השימוש שלהן. המאגר השני הוא מרשם העסקים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אשר נסמך על מקורות מנהליים (מע"מ והמוסד לביטוח לאומי). שני המקורות שונים זה מזה בשל המטרה לשמה הוקמו והגדרותיהם השונות, לכן לא ניתן להשוות ביניהם.

1. עסקים בתל-אביב-יפו (מרשם העסקים של הלמ"ס)

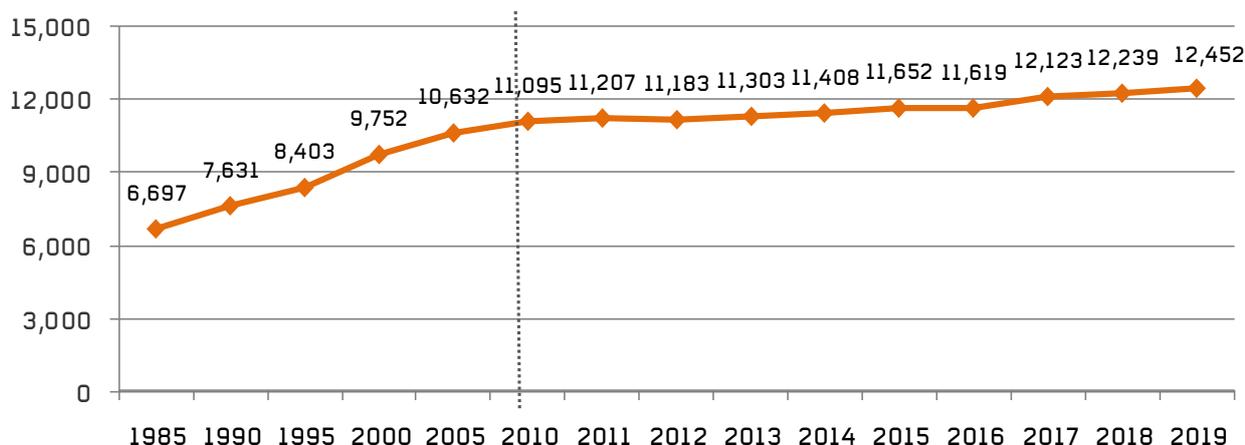
- תל-אביב-יפו מהווה מרכז עסקים חשוב בישראל: העסקים הפעילים בתל-אביב-יפו (74,957 עסקים בשנת 2019) היוו כ-12% מכלל העסקים הפעילים בישראל. שיעור זה גבוה מחלקה של ירושלים ושל חיפה (כ-7% וכ-4% בהתאמה, מכלל העסקים הפעילים בישראל).
- בחמש השנים האחרונות (2015-2019) חלה עלייה של כ-7% במספר העסקים הפעילים בעיר. שיעור זה נמוך בהשוואה לגידול במספר העסקים הפעילים בישראל ובירושלים (12% ו-11%, בהתאמה) וגבוה במקצת לעומת הגידול שבחיפה (5%).
- בעיר נפתחים ונסגרים עסקים רבים, דבר המצביע על דינאמיות: בשנת 2019 נפתחו ונסגרו בעיר אלפי עסקים (6,559 עסקים נפתחו ו-5,323 נסגרו), כך שבמאזן הכולל בשנת 2019 נוספו בה (נטו) כ-1,200 עסקים חדשים, המהווים גידול של קרוב לכ-2% בכמות העסקים הפעילים בעיר. תוספת זו מהווה כ-11% מכלל העסקים החדשים שנוספו בישראל באותה שנה.
- סה"כ בחמש השנים האחרונות (2015-2019) נוספו בעיר למעלה מ-31,000 עסקים ונסגרו קרוב ל-25,000 עסקים, כשקצב גידול העסקים בעיר עומד בתקופה זו על ממוצע שנתי של 1.8%.
- עסקים פעילים, לפי ענף כלכלי - הענפים בהם שיעור העסקים הפעילים הוא הגבוה ביותר הם שירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים ומסחר סיטוני וקמעונאי ותיקון כלי רכב מנועיים (28% ו-13% מכלל העסקים הפעילים בעיר, בהתאמה).

2. יחידות עסקים ושירותים בתל-אביב-יפו (קובץ חייבי ארנונה שלא למגורים)

בסוף שנת 2019 הגיע מספר היחידות (הרשומות בארנונה), המשמשות לעסקים ושירותים בעיר ל-54,912 יחידות, ושטחן הסתכם בכ-12.5 מיליון מ"ר. בחמש השנים האחרונות (2015-2019) חלה עלייה של כ-5% במספר היחידות העסקיות בעיר ועלייה של כ-7% בשטחן.

שטח יחידות
(אלפי מ"ר)

שטח יחידות עסקים ושירותים בת"א-יפו, לפי שנים

הערה: עד 2010 הנתונים מוצגים בדילוגים של 5 שנים. משנת 2010 הנתונים מוצגים ללא דילוגים בין השנים.

3. תל-אביב-יפו כמרכז עסקי ופיננסי

חלקה היחסי הגבוה של תל-אביב-יפו במספר סניפי הבנק והמועסקים בתחום הבנקאות, ובשיעורם הגבוה (27%) של המועסקים בשירותים הפיננסיים ושירותי הביטוח מכלל המועסקים בענף זה בישראל, מדגישים את היותה של תל-אביב-יפו מרכז פיננסי בישראל.

- בשנת 2019 פעלו בתל-אביב-יפו 117 סניפים של משרדי בנקים בהם מתבצעת קבלת קהל ואשר משרתים בהם לקוחות (סה"כ כמות הסניפים בעיר גדולה יותר, וכוללת גם סניפי מטה בהם קבלת קהל אינה מתבצעת). הסניפים המקבלים קהל מהווים כ-12.0% מכלל הסניפים של משרדי הבנקים (המשרתים לקוחות) בישראל.
- מספר המשרות בתל-אביב-יפו במשרדי הבנקים בסניפים המקבלים קהל הגיע בשנת 2019 ל-9,673, המהווים כ-35% מסה"כ המשרות במשרדי בנקים (המשרתים לקוחות) בישראל. מספר המשרות הממוצע לסניף בנק גבוה במיוחד בתל-אביב-יפו בהשוואה לערים הגדולות האחרות ובהשוואה לכל הארץ (83 משרות בממוצע לסניף בנק בתל-אביב-יפו לעומת 28 משרות בממוצע בישראל).

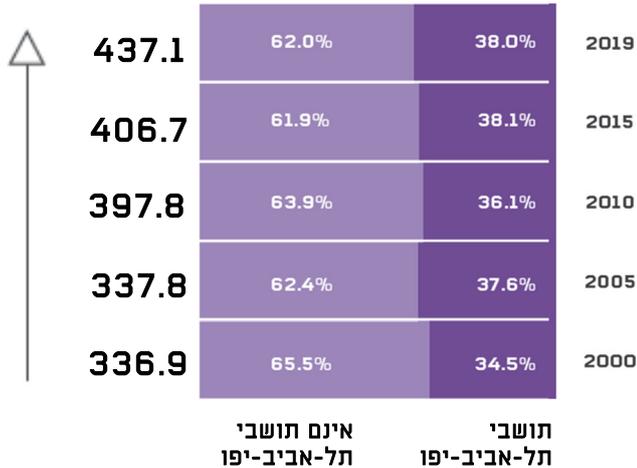
4. מפעלי תעשייה

בשנת 2017 היוותה התעשייה בתל-אביב-יפו כ-3% מהתעשייה בישראל, עם כ-10,600 משרות ועם תמורה למשרות אלו של כ-1.6 מיליארד ש"ח. בחמש השנים שבין 2013 ל-2017 חלה ירידה של כ-36% במספר המשרות בתעשייה בתל-אביב-יפו וירידה של כ-43% בתמורה למשרות אלו.

תעסוקה

נתונים נבחרים 2019

סה"כ (אלפים)

מספר מועסקים

437,100

מספר המועסקים בעיר גדל בהתמדה משנת 2013 גדל מס' המועסקים בעיר בכ-13%

אחוז מישראל

מועסקים בשלוש הערים

תל-אביב-יפו **11%**

ירושלים **9%**

חיפה **5%**

מועסקים בתל-אביב-יפו כאחוז מהמועסקים בישראל, לפי ענפי כלכלה בולטים

מידע ותקשורת **28.7%**

שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח **27.1%**

שירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים **22.3%**

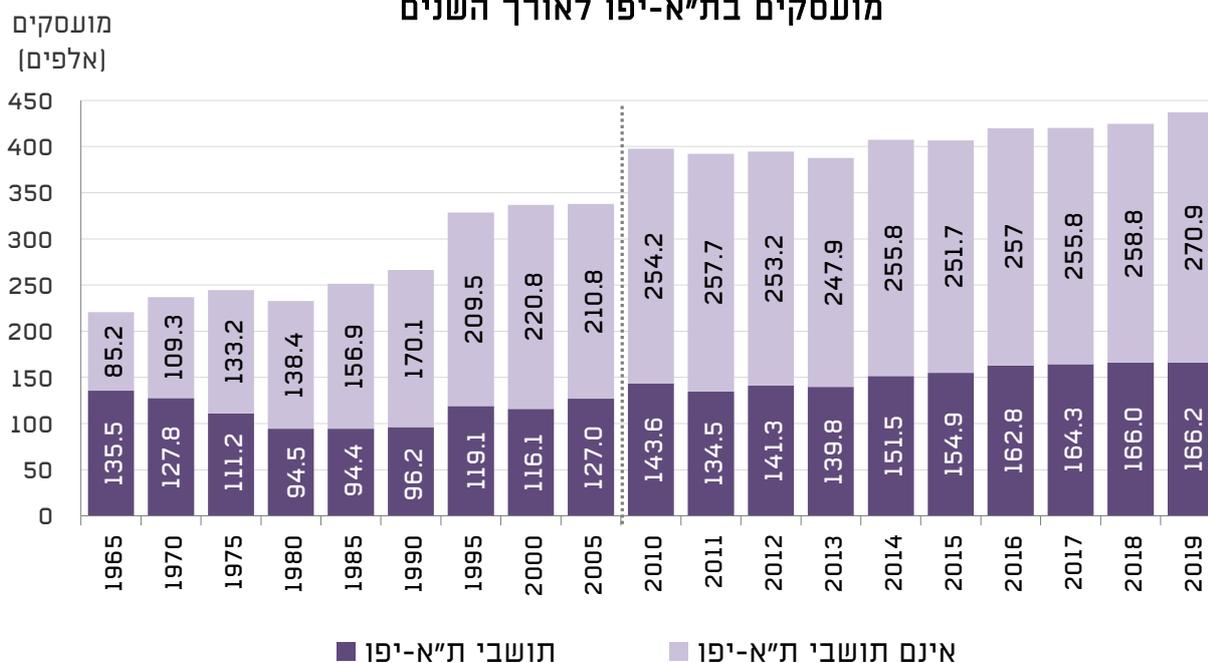
תל-אביב-יפו היא מרכז תעסוקה כלל ארצי, המורכב ממועסקים תושבי העיר וממועסקים שאינם תושבי העיר. בעשור האחרון (משנת 2010) עלה מספר המועסקים בעיר בכ-10%, כך שבשנת 2019 הועסקו בתל-אביב-יפו כ-437,100 איש, אשר היוו כ-11% מכלל המועסקים בישראל. בשנת 2019 עבדו בתל-אביב-יפו למעלה מרבע (27%-29%) מהמועסקים בישראל בענפים מידע ותקשורת ושירותים פיננסיים ושירותי ביטוח ו-22% מהמועסקים בישראל בענף שירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים. ענפי התעסוקה הכלכליים הפועלים בעיר ואלה התומכים בהם, תורמים למיצובה של העיר כמרכז כלכלי מטרופוליני וכלל ארצי. כמו כן, בשנת 2019 למעלה משליש מהמשרות בסניפי בנקים בהם משרתים לקוחות בישראל הינם בסניפי הבנק בתל-אביב-יפו (35%). מעבר לענפים אלה, בלטו גם המועסקים בעיר בתחום ההיי-טק אשר היוו בשנת 2019 כ-14% מכלל המועסקים בעיר וכ-18% מכלל המועסקים בתחום ההיי-טק בישראל.

הניתוח שלהלן מתייחס למבנה התעסוקתי בתל-אביב-יפו, בו יוצגו בנפרד המאפיינים העיקריים של כלל המועסקים בעיר והמאפיינים העיקריים של המועסקים תושבי העיר, העובדים בעיר או מחוצה לה.

1. מועסקים בתל-אביב-יפו

- בשנת 2019 הועסקו בתל-אביב-יפו כ-437,100 איש אשר היוו כ-11% מכלל המועסקים בישראל.
- בשנת 2019 חלקם של המועסקים בתל-אביב-יפו מכלל המועסקים בישראל גבוה יותר בהשוואה לחלקה של ירושלים (כ-9% מכלל המועסקים - 344,300 מועסקים) ובהשוואה לחלקה של חיפה (כ-5% מכלל המועסקים - 187,000 מועסקים).
- בעשור האחרון (משנת 2010) עלה מספר המועסקים בעיר בכ-10%. העלייה במספר המועסקים תושבי העיר גבוהה בהשוואה לעלייה במספר המועסקים שאינם גרים בעיר (16% לעומת כ-7%, בהתאמה), עם זאת, בשלוש השנים האחרונות (משנת 2016) מגמת העלייה במספר המועסקים תושבי העיר נמצאת בירידה.

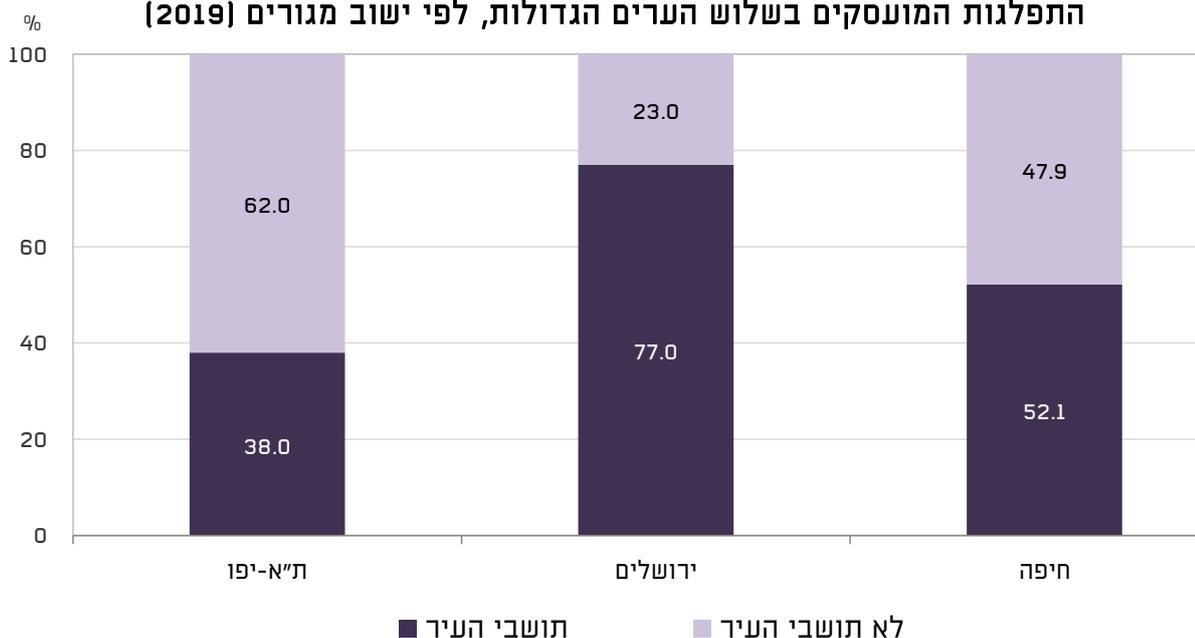
מועסקים בת"א-יפו לאורך השנים

הערה: עד שנת 2010 הנתונים מוצגים בדילוגים של חמש שנים.

- **מועסקים, לפי ענף כלכלי** - בשנת 2019 שיעור המועסקים בענף שירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים ובענף מידע ותקשורת היה הגבוה ביותר (15% בכל ענף) בהשוואה ליתר הענפים, ושיעורם מישראל עמד על 22%-1-29%, בהתאמה. המועסקים בענף שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח היוו כ-8% מהמועסקים בעיר וכ-27% מכלל המועסקים בענף זה בכל הארץ (בהשוואה ל-5% בירושלים ול-4% בחיפה). התפלגות המועסקים בעיר לפי ענף כלכלי נשמרת יציבה לאורך השנים.
- לאורך השנים קיימת ירידה עקבית בשיעור המועסקים בשירותים פיננסיים ושירותי ביטוח מכלל המועסקים בענף זה בישראל. בחמש השנים האחרונות (2019-2015) חלה ירידה של כ-13% בכמות המועסקים בענף זה בתל-אביב-יפו וירידה של כ-5% בשיעורם מכלל המועסקים בענף זה בישראל.
- בחמש השנים האחרונות (2019-2015) מספר המועסקים בענף המידע והתקשורת בעיר נמצא בעלייה של כ-61%. לצד העלייה המשמעותית הזו חלה בתקופה זו ירידה של כ-5% בשיעור המועסקים בתל-אביב-יפו מכלל המועסקים בענף זה בישראל
- כמו כן חלה עלייה במספר המועסקים בעיר גם בענפים חינוך (14%), שירותי אירוח ואוכל (13%) ושירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים (13%). לעומתם, חלה ירידה של כ-15% במספר המועסקים בענף המסחר הסיטוני והקמעוני ותיקון כלי רכב מנועיים וירידה של 13% במספר המועסקים בענף שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח.
- בשנת 2019 כ-12% מסניפי הבנקים (המשרתים לקוחות) בישראל היו בתל-אביב-יפו ומספר המשרות בהם הגיע לכ-35% מסה"כ המשרות בסניפי בנקים בהם משרתים לקוחות בכל הארץ.
- **מועסקים, לפי מקום המגורים** - תל-אביב-יפו משמשת כמרכז מטרופוליני המספק תעסוקה לתושבי הערים הסמוכות במטרופולין תל-אביב ולתושבי יישובים מרוחקים יותר.
- בשנת 2019 כ-38% מכלל המועסקים בעיר היו תושבי העיר והיתר (כ-62%) הגיעו מחוצה לה. מצב זה היה שונה בעבר (בשנות ה-60' תושבי העיר שעבדו בה היוו כ-60% מכלל המועסקים בה), התמהיל השתנה בהדרגה כך שמשנת 1990 תושבי תל-אביב-יפו העובדים בעיר מהווים כשליש או יותר (34%-39%) מכלל המועסקים בה.
- בירושלים ובחיפה, שיעור המועסקים המגיעים מחוץ לעיר בשנת 2019, היה נמוך בהשוואה לשיעור המקביל בתל-אביב-יפו (23%-1-48% לעומת 62%, בהתאמה).

התפלגות המועסקים בשלוש הערים הגדולות, לפי ישוב מגורים (2019)

- מועסקים, לפי תחום ההיי-טק - בשנת 2019 הועסקו בתל-אביב-יפו כ-62,400 איש בתחום ההיי-טק המהווים כ-14% מכלל המועסקים בעיר וכ-18% מכלל המועסקים בתחום ההיי-טק בישראל.
- בחמש השנים האחרונות (2015-2019) מספר המועסקים בתחום ההיי-טק בעיר גדל כמעט פי 1.8 (עלה ב-77%). שיעור זה גבוה בהשוואה לעלייה במספר המועסקים בתחום ההיי-טק בישראל (18%) באותה תקופה, וגם בהשוואה לעלייה במספר המועסקים הכללי בעיר בתקופה זו (8%).
- תחום ההיי-טק נחלק לענפי שירותים ותעשייה. בתל-אביב-יפו, מרבית המועסקים בהיי-טק הם בענפי השירותים ועומדים בשנת 2019 על 97% מכלל המועסקים בהיי-טק. שיעור זה גבוה מהנתון המקביל בירושלים (78%), בחיפה ובישראל (69%).

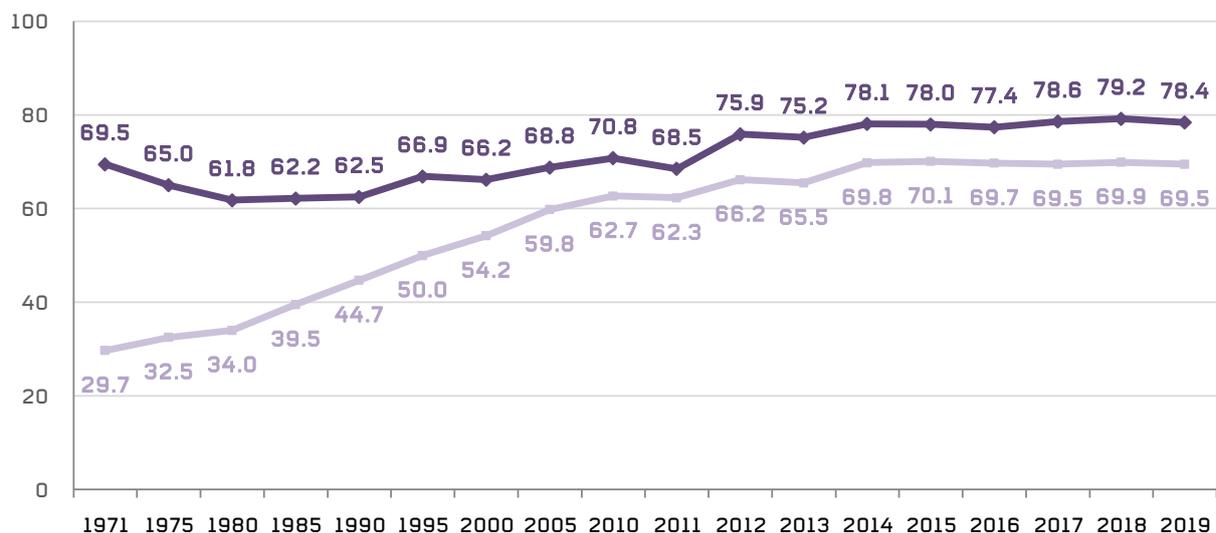
2. מועסקים ומאפייני כוח העבודה של תושבי תל-אביב-יפו

כוח העבודה של תושבי תל-אביב-יפו

המשתתפים בכוח העבודה הינם בני 15 ומעלה, שעבדו או שחיפשו עבודה באופן פעיל. מזה שנים, ההשתייכות לכוח העבודה גבוהה יותר בקרב תושבי תל-אביב-יפו בהשוואה לתושבי ירושלים, חיפה וישראל בכלל. עם השנים, שיעור ההשתתפות בכוח העבודה עלה בקרב תושבי העיר (במיוחד בקרב נשים תושבות העיר), והוא יציב בחמש השנים האחרונות בקרב גברים ונשים כאחד.

- בשנת 2019, כ-74% מתושבי תל-אביב-יפו בגילאי 15 ומעלה, היו שייכים לכוח העבודה, זאת בהשוואה לכ-50% בירושלים וכ-63% בחיפה ובכל הארץ.
- השתייכות לכוח העבודה, לפי מין - כ-70% מהנשים תושבות העיר השתייכו בשנת 2019 לכוח העבודה. שיעורים אלה יציבים בחמש השנים האחרונות.
- השתייכות לכוח העבודה, לפי השכלה ומין - שיעור השייכים לכוח העבודה עולה במקביל לעלייה ברמת ההשכלה, הן בקרב גברים והן בקרב נשים.

אחוז תושבי ת"א-יפו השייכים לכוח העבודה האזרחי*, לפי מין ולאורך השנים**

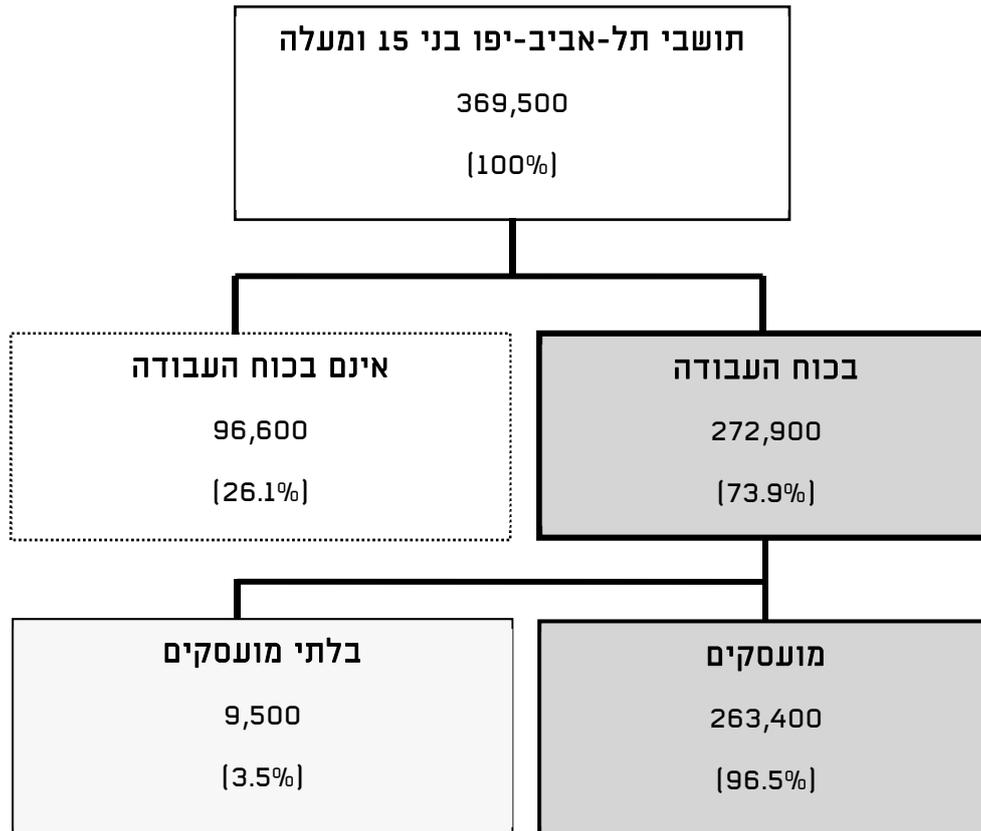
* משנת 2012 הנתונים כוללים את המשרתים בשירות צבאי או בקבע (עד אז כללו הנתונים את כוח העבודה האזרחי בלבד, ללא אנשי הצבא). לפיכך לא ניתן להשוות את נתוני 2012 ואילך לנתוני שנים קודמות.

מצב תעסוקתי של תושבי תל-אביב-יפו

בשנת 2019 מספר המועסקים תושבי תל-אביב-יפו עמד על למעלה מרבע מיליון איש (כ-263,400), וכשני שלישים מהם (64%) עבדו בעיר.

- מספר הבלתי מועסקים תושבי העיר הגיע בשנת 2019 ל-9,500, והם היוו כ-3.5% מהמשתייכים לכוח העבודה בעיר (בהשוואה לכ-3.8% בישראל ובירושלים וכ-4.5% בחיפה).
- שיעור השכירים מכלל המועסקים תושבי העיר, הגיע בשנת 2019 לכ-80%, בדומה לשנים קודמות.

מצב תעסוקתי של תושבי תל-אביב-יפו בני 15 ומעלה (2019)*

- עבודה בהיקף חלקי - בשנת 2019 כרבע מהמועסקים תושבי תל-אביב-יפו עבדו בעבודה בהיקף חלקי. הנטייה לעבוד בהיקף חלקי בלטה תמיד יותר אצל נשים: קרוב לכשליש מהנשים המועסקות הועסקו במשרה בהיקף חלקי, בהשוואה לכחמישית מהגברים המועסקים.

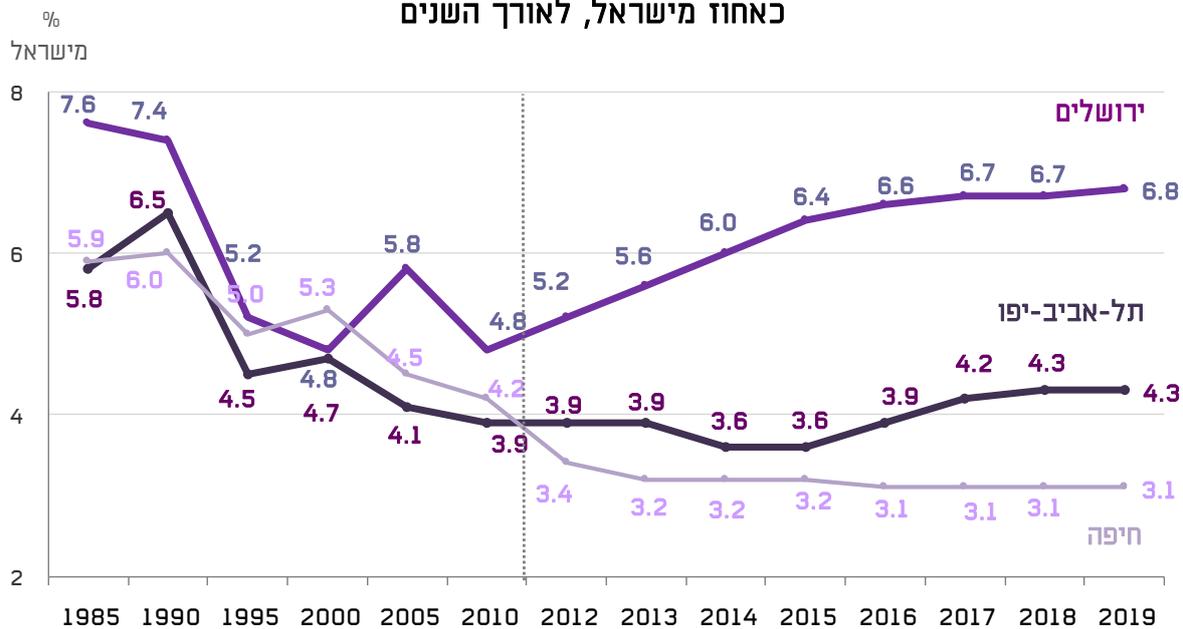
דורשי עבודה בלשכות התעסוקה בתל-אביב-יפו

מספר דורשי העבודה בשנת 2019 בתל-אביב-יפו עמד על 6,976 איש בממוצע לחודש, אשר היוו 4.3% מכלל דורשי העבודה בישראל בשנה זו.

- בחמש השנים האחרונות (2015-2019) חלה ירידה של כ-3% במספר דורשי העבודה בתל-אביב-יפו. ירידה זו קטנה לעומת הירידה המקבילה בחיפה (19%), בישראל (18%) ובירושלים (12%).
- בשנת 2019, שיעור דורשי העבודה בתל-אביב-יפו מתוך כלל ישראל עמד על 4.3%, בדומה לשיעור המקביל ב-2018.

- למעלה ממחצית (51%) מדורשי העבודה בתל-אביב-יפו בשנת 2019 היו בעלי השכלה של 13 שנות לימוד או יותר.
- לא נמצאו הבדלים בין המינים במספר דורשי העבודה בשנת 2019 בתל-אביב-יפו (בישראל ובירושלים שיעור דורשי העבודה מקרב הנשים גבוה יותר בהשוואה לגברים).

ממוצע חודשי של מספר דורשי עבודה בשלוש הערים הגדולות, כאחוז מישראל, לאורך השנים

* עד 2010 הנתונים מוצגים בדילוגים של 5 שנים, משנת 2012 הנתונים מוצגים ללא דילוגים בין השנים.

תיירות

נתונים נבחרים 2019

אורחים

1,620,200

14.8% מישראל

אורחים במלונות
לאורך זמן (אלפים)

ישראלים
תיירים

לינות **3,784,100**
14.7% מישראל

מתוכם לינות תיירים **2,911,000**
24.0% מישראל

מלונות **83**
19.3% מישראל

חדרים במלונות תיירות **8,786**
15.8% מישראל

פדיון במלונות תיירות

פדיון תיירים
(אלפי ש"ח) **1,806,000**
32.9% מישראל

(אלפי ש"ח) **2,608,225**
20.6% מישראל

לאורך העשור האחרון ענף התיירות בתל-אביב-יפו מצוי בצמיחה הדרגתית מתמדת, שחלקה נובע ממגמת הגידול העולמית בענף התיירות. בד בבד עם מגמת הצמיחה, היו גם שנות משבר בתיירות שנבעו מאירועים ביטחוניים ומתהליכים פוליטיים וכלכליים בארץ ובעולם, שמהם מושפע הענף. בשנות משבר נרשמת ירידה במדדי התיירות: כך קרה במשבר הכלכלי ובמיתון העולמי בשנת 2009 ובמבצע "צוק איתן" בשנת 2014.

במש השנים האחרונות (2019-2015) חלה עלייה של 43% במספרם של כלל האורחים (תיירים וישראלים) במלונות התיירות בעיר. משנת 2008 מספר הישראלים שלנו במלונות תיירות בעיר נמצא בעלייה מתמדת: בעשור האחרון (2019-2010) מספרם הוכפל וחלה עלייה של כ-72% במספר לינותיהם.

הנתונים המוצגים להלן מתייחסים למלונות תיירות בלבד. בעיר ישנם מקומות לינה נוספים לתיירים שאינם מוגדרים כמלונות תיירות, ושהנתונים לגביהם (מספר חדרים, כמות לינות, אורחים, משרות ופדיון) אינם כלולים בנתונים אלו בשל מחסור בנתונים רשמיים לגביהם.

ג. מלונות תיירות ופדיון

פדיון מלונות התיירות בתל-אביב-יפו עמד בשנת 2019 על למעלה מ-2.6 מיליארד ש"ח והיווה כחמישית מפדיון מלונות התיירות בישראל, וכשליש מהפדיון מתיירים במלונות תיירות בישראל. חלקה של תל-אביב-יפו בסך הפדיון (תיירים וישראלים) גבוה מחלקה היחסי במספר החדרים במלונות התיירות בעיר מכלל החדרים במלונות תיירות בישראל (כ-16%).

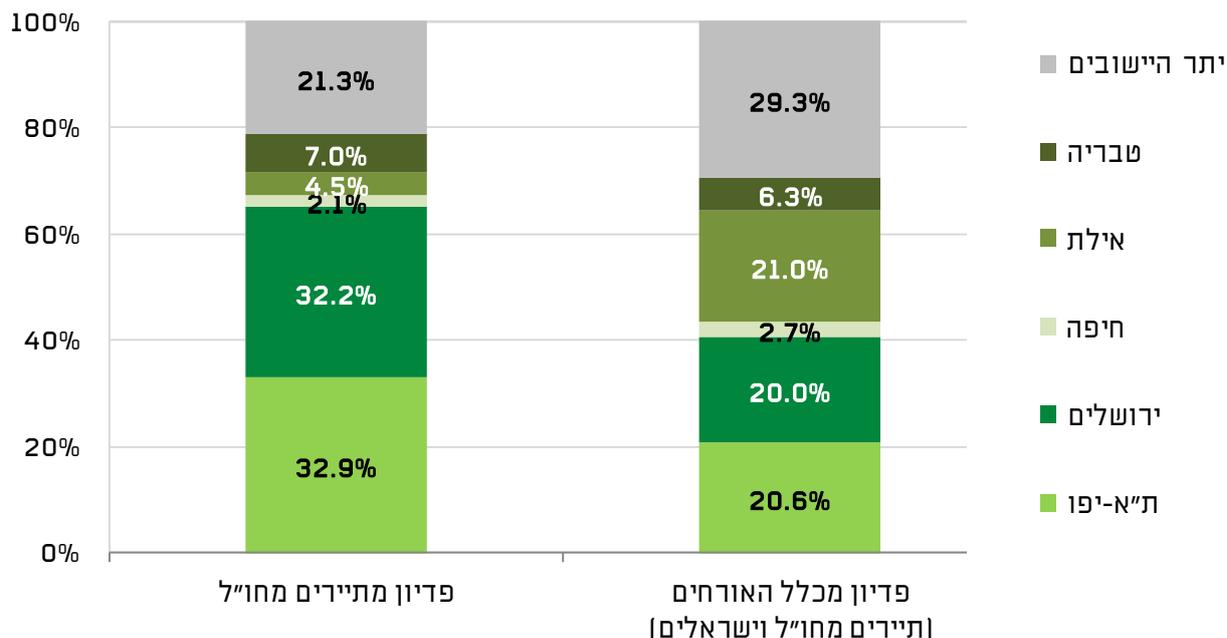
מלונות תיירות בתל-אביב-יפו:

- בסוף שנת 2019 פעלו בתל-אביב-יפו 83 מלונות תיירות, בהם 8,786 חדרים. בחמש השנים האחרונות (2019-2015) חל גידול של כ-28% במספר מלונות התיירות בתל-אביב-יפו וגידול של כ-18% במספר החדרים בהם (בישראל-15% ו-10%, בהתאמה).
- בשנת 2019 תפוסת החדרים עמדה על 76% ותפוסת המיטות על 57%. בעשורים האחרונים תפוסת החדרים במלונות התיירות בתל-אביב-יפו גבוהה מזו שבירושלים, בחיפה והחל משנת 2004 גם בשאר הארץ. שיעור תפוסת המיטות בעיר דומה לשיעורה בכלל בישראל.

פדיון מלונות התיירות בתל-אביב-יפו

- מאז שנת 2003 הפדיון במלונות בעיר היה בעלייה (למעט ירידה קלה בשנים 2013-2014). פדיון מלונות התיירות בעיר בשנת 2019 גבוה בכ-7% בהשוואה לפדיון בשנת 2018.
- לצד הגידול במספר המלונות ובמספר החדרים, בחמש השנים האחרונות חלה עלייה של כ-30% בפדיון מלונות התיירות בעיר, ועלייה של כ-25% במספר משרות השכיר בהם.
- בשנת 2019 כ-69% מהפדיון ממלונות תיירות בעיר היה מתיירים מחו"ל, והוא היווה כ-33% מסך כל הפדיון מתיירים מחו"ל בישראל.
- בשנת 2019 הפדיון מכלל האורחים בעיר היה קצת יותר גבוה בהשוואה לפדיון במלונות התיירות בירושלים, למרות שמספר החדרים בעיר נמוך בכ-21% מזה שבירושלים (8,786 לעומת 11,125, בהתאמה), ולמרות שסה"כ מספר הלינות במלונות התיירות בתל-אביב-יפו נמוך מהנתון המקביל בירושלים (3,784,100 לינות לעומת 5,180,100, בהתאמה).

פדיון מלונות התיירות בישראל בחלוקה לפי יישובים (%), 2019

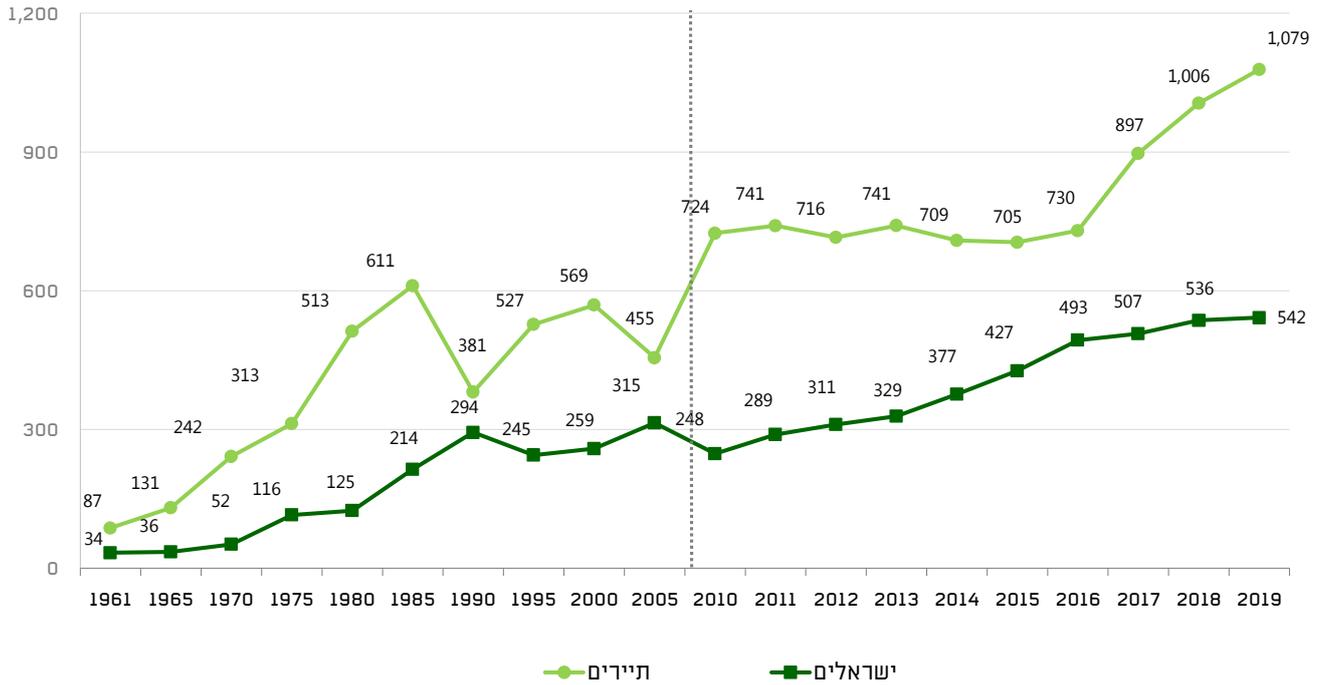

2. אורחים ולינות

- בשנת 2019 הגיעו לעיר למעלה מ-1.6 מיליון אורחים, אשר לנו בה קרוב ל-3.8 מיליון לינות. בסה"כ בעשור האחרון (2010-2019), גדל מספר האורחים בעיר בכ-62% ולינותיהם גדלו בכ-37%.
- בשנת 2019 הייתה שנת שיא במספר האורחים: בשנה זו הגיעו למלונות התיירות בעיר 1,620,200 אורחים (תיירים מחו"ל וישראלים) - זו עלייה של כ-7% בהשוואה למספרם בשנת 2018.
- תיירים** - בשנת 2019 התארחו במלונות התיירות בתל-אביב-יפו קרוב ל-1.1 מיליון תיירים מחו"ל, אשר היוו כשני שלישי (67%) מסך האורחים במלונות תיירות בעיר בשנת זו.
- התיירים שהתארחו במלונות התיירות בתל-אביב-יפו בשנת 2019 היוו כרבע (24%) מסך התיירים שהתארחו במלונות התיירות בישראל באותה שנה.
- בשנת 2019 בהשוואה ל-2018 חלה עלייה של כ-7% במספר התיירים שהתארחו במלונות התיירות בעיר ועלייה של כ-5% במספר לינותיהם.
- ממוצע הלינות לתייר במלונות תיירות בתל-אביב-יפו עמד בשנת 2019 על 2.7 לילות. נתון זה נמוך בהשוואה לשנים קודמות: בשנת 2005 ממוצע הלינות עמד על 3.6 לילות לתייר, ומאז ירד בהדרגה עד לשיעורו הנוכחי. בישראל חלה בשנים אלה מגמה דומה, דבר המצביע ככל הנראה על אופי התיירות - יותר תיירים שמגיעים לביקורים יותר קצרים.
- ישראלים** - למעלה מ-540 אלף ישראלים לנו ב-2019 במלונות התיירות בעיר (דומה למספרם בשנת 2018).
- משנת 2008 ואילך קיימת מגמת עלייה רציפה במספר הישראלים אשר לנו במלונות התיירות בעיר. בעשור האחרון (2010-2019) מספרם הוכפל (לעומת עלייה של כ-32% בכלל ישראל) ומספר לינותיהם עלה בכ-72% (15% בכלל ישראל).

אורחים
(אלפים)

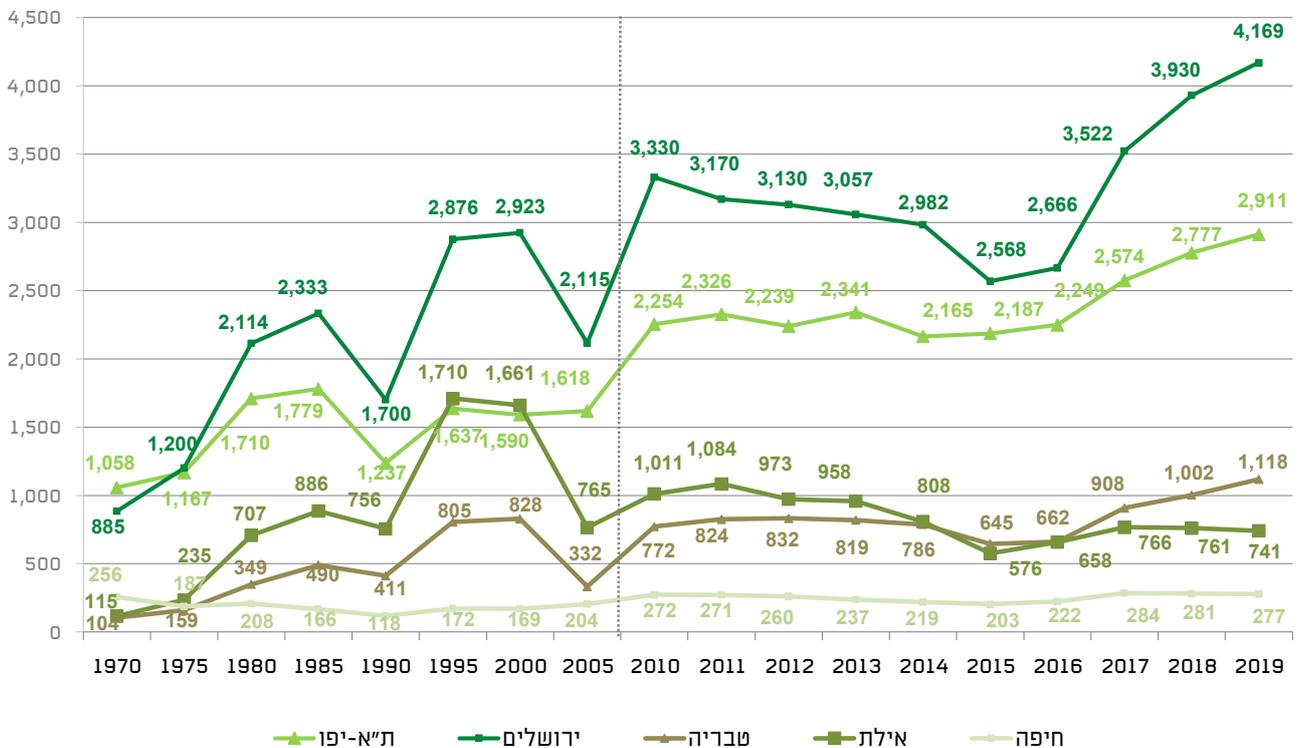
אורחים במלונות תיירות בת"א-יפו (2019-1961)

הערה: עד 2010 הנתונים מוצגים בדילוגים של 5 שנים. משנת 2010 הנתונים מוצגים ללא דילוגים בין השנים.

לינות
(אלפים)

לינות תיירים במלונות תיירות - לפי יישוב (2019-1970)

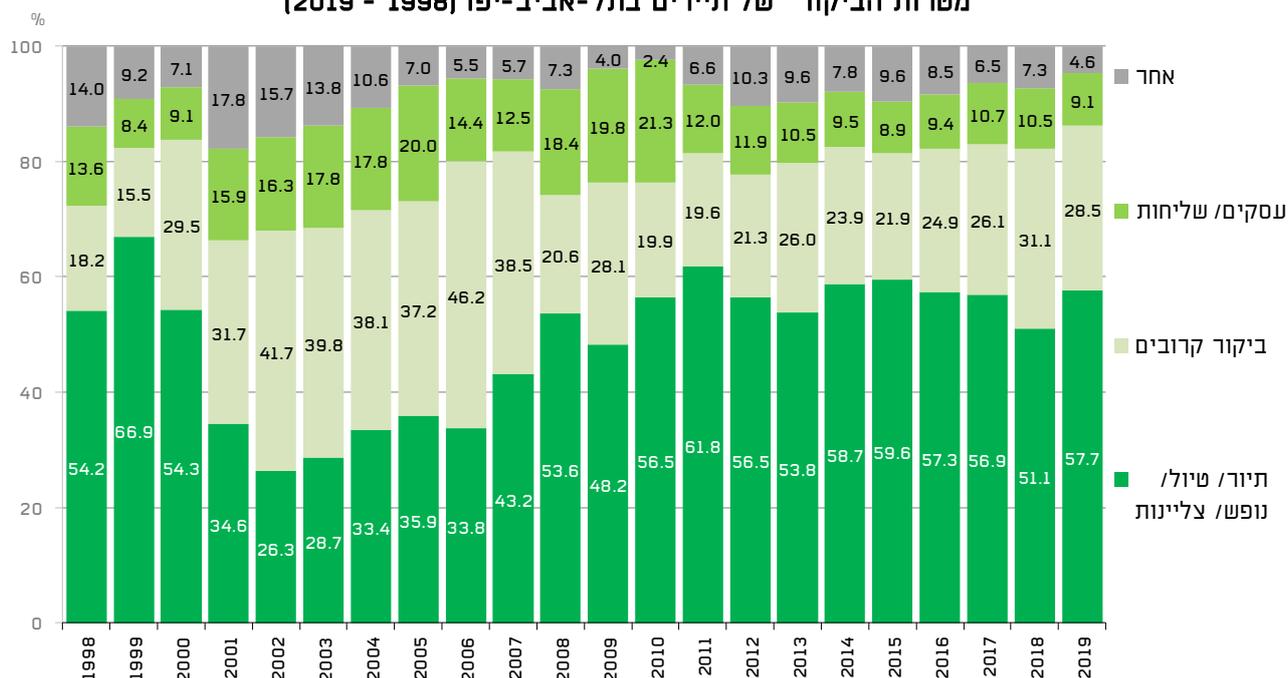
הערה: עד 2010 הנתונים מוצגים בדילוגים של 5 שנים. משנת 2010 הנתונים מוצגים ללא דילוגים בין השנים.

3. מאפייני תיירים

כ-62% מהתיירים בתל-אביב-יפו בשנת 2019 הגיעו מאירופה וכ-28% מצפון אמריקה. שתי הסיבות העיקריות לביקור בישראל ב-2019 היו ביקור קרובים ותיור/טיול, 29% כל אחת. (בתרשים להלן סיבת הביקור תיור/טיול מופיעה יחד עם סיבות הביקור נופש וצליינות).

- למעלה ממחצית התיירים (52%) שביקרו בתל-אביב-יפו בשנת 2019 היו נוצרים וכ-26% נוספים היו יהודים.
- מרבית התיירים שביקרו בעיר בשנת 2019 הגיעו לארץ באופן עצמאי (79%), כלומר לא במסגרת של חבילת תיור או טיול מאורגן.
- עבור 58% מהתיירים שביקרו בעיר בשנת 2019, היה זה ביקורם הראשון בישראל.

מטרות הביקור* של תיירים בתל-אביב-יפו (1998 - 2019)

* בנוגע למטרות הביקור, התיירים נשאלו לגבי הביקור בישראל באופן כללי ולא באופן ספציפי לגבי הביקור בתל-אביב-יפו.

סדר ציבורי

נתונים נבחרים 2019-2018

תיקי חקירה של אירועים פליליים

(2019)

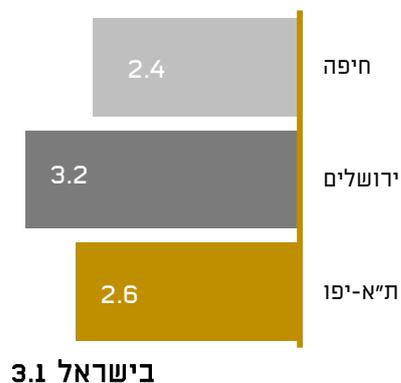
29,671

10% מתיקי החקירה בישראל

בין השנים 2019-2000 ירידה במספר תיקי החקירה בתל-אביב-יפו **39%** בישראל **21%**

שיעור המורשעים בדין ל-1,000 תושבים

שיעור בני 12 ומעלה המורשעים בדין (2018)

שיעור המבוגרים בני 19 ומעלה המורשעים בדין (2018)

2.6

בשנת 2017 השיעור היה 3.5

שיעור המבוגרים בני 19 ומעלה המורשעים בדין, לפי קבוצות אוכלוסייה (2018)

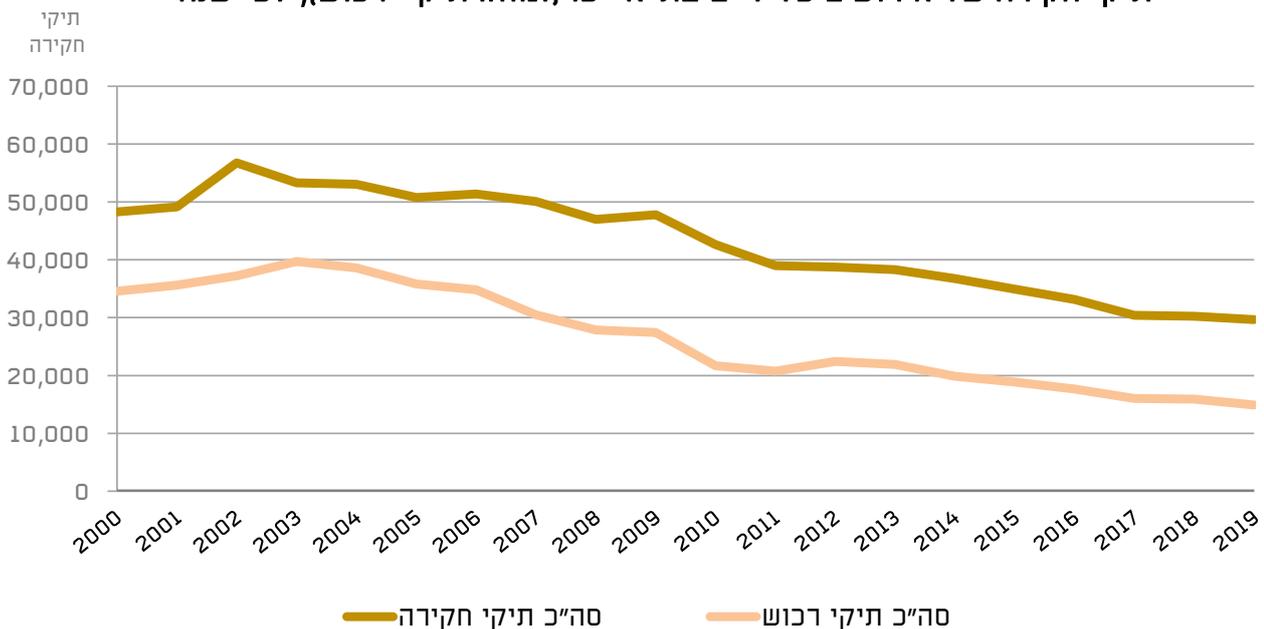
קבוצת אוכלוסייה	שיעור
תל-אביב-יפו	2.1
יהודים ואחרים	2.8
ערבים	15.8
ישראל	6.3

אירועים פליליים

בשנת 2019 נפתחו במשטרה 29,671 תיקי חקירה של אירועים פליליים שאירעו בעיר. בשנים 2000-2019 אחוז התיקים שנרשמו בעיר מסה"כ התיקים שנרשמו בישראל נע בין כ-9% ל-13%, בעוד שאוכלוסיית תל-אביב-יפו בשנת 2019 מהווה רק 5% מאוכלוסיית ישראל. אולם, יש לקחת בחשבון, שתל-אביב-יפו היא מרכז מטרופוליני ובעיר שוהים מדי יום מאות אלפי אנשים שאינם תושבי העיר, וגם הם נופלים קורבן למעשים פליליים, או מבצעים מעשים אלה.

- כ-28% ממקרי חטיפת הארנקים וכ-25% ממקרי הכייסות בארץ, אירעו בתל-אביב-יפו.
- כ-23% ממקרי השוד וכ-13% ממקרי השוד בנסיבות חמורות מהתיקים הפליליים בישראל, הם בשל מקרים שאירעו בעיר.
- בין השנים 2019-2000 חלה ירידה של 39% במספר תיקי החקירה בעיר, בהשוואה לירידה של 21% במספר תיקי החקירה בישראל בתקופה המקבילה.

תיקי חקירה של אירועים פליליים בת"א-יפו (ומזה: תיקי רכוש), לפי שנה

מורשעים בדין

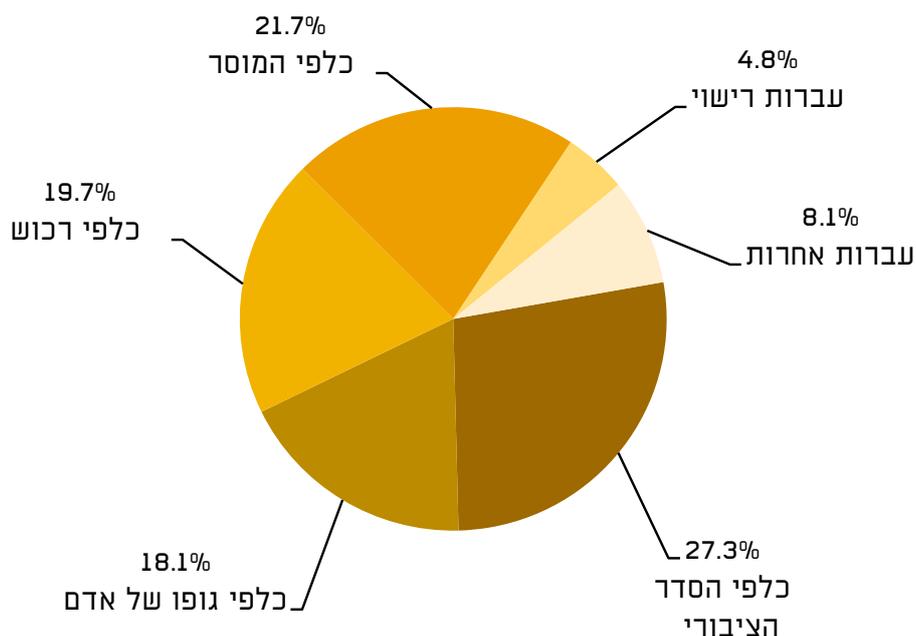
שיעור המבוגרים יהודים ואחרים המורשעים בדין ל-1,000 תושבי תל-אביב-יפו היה נמוך מעט משיעורם המקביל בישראל. לעומת זאת, שיעור המבוגרים הערבים בעיר היה גבוה יותר משיעור המקביל בישראל. מגמה דומה נצפתה לגבי שיעור הקטינים הערבים, אך לא לגבי קטינים יהודים ואחרים.

- בשנת 2018 הורשעו בדין 1,065 עבריינים מבוגרים שגרו בעיר בעת קבלת פסק הדין (העבירות בוצעו הן בתל-אביב-יפו והן ביישובים אחרים). שיעור המבוגרים (בני 19 ומעלה) המורשעים בדין ל-1,000 תושבי תל-אביב-יפו היה 2.6, פחות משיעורם המקביל בישראל שעמד על 3.5.
- מתוך כלל התושבים המבוגרים (בני 19 ומעלה), שיעור המבוגרים יהודים ואחרים המורשעים בדין ל-1,000 תושבי תל-אביב-יפו היה 2.1, פחות משיעורם המקביל בישראל שעמד על 2.8.
- בניגוד למבוגרים יהודים ואחרים שהורשעו בדין, שיעור המבוגרים הערבים שהורשעו בדין ל-1,000 תושבים ערבים בעיר היה 15.8, גבוה יותר משיעור המקביל בישראל שעמד על 6.3.
- שיעור הקטינים (בני 12-18) שהורשעו בדין ל-1,000 תושבי העיר הערבים גם הוא גבוה יותר משיעור המקביל בישראל (10.5 בהשוואה ל-1.3). הבדל שכזה לא נמצא ביחס לאוכלוסיית הקטינים יהודים ואחרים בעיר (שיעור של 1.2 קטינים יהודים ואחרים שהורשעו בדין ל-1,000 תושבים, בהשוואה לשיעור מקביל של 0.7 ברמה הארצית).

סוג העברה

- בשנת 2018 העברות הרווחות ביותר בקרב מורשעים בדין שגרו בעת קבלת פסק הדין בתל-אביב-יפו הן עברות כלפי הסדר הציבורי, עברות כלפי המוסר, עברות רכוש, ועברות כלפי גופו של אדם.
- בקרב מבוגרים שהורשעו בדין בתל-אביב-יפו, העברות השכיחות ביותר היו כלפי הסדר הציבורי (27.3%), כלפי המוסר (21.7%), כלפי רכוש (19.7%), וכלפי גופו של אדם (18.1%).
 - העברות הרווחות ביותר בקרב קטינים היו כלפי רכוש (38.6%), כלפי הסדר הציבורי (26.3%), וכלפי גופו של אדם (17.5%).

מבוגרים מורשעים בדין שגרו בעת קבלת פסק הדין בתל-אביב-יפו, לפי סוג העברה (2018)

קיימות

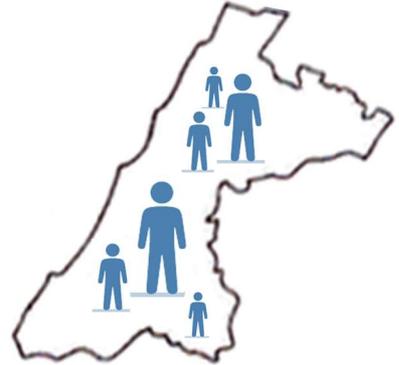
נתונים נבחרים 2019-2017

צפיפות

בתל-אביב-יפו (2019)

8.9

נפשות לדונם (1,000 מ"ר)

צריכת מים שנתית לתושב

72 מ"ק (2000)

65 מ"ק (2019)

כמות הפסולת לתושב (2019)

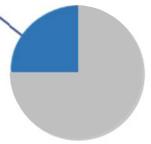
2.7

ק"ג ליום

שיעור הפסולת למחזור בעיר-42%

שטח ירוק* כאחוז משטח העיר (2019)

24%

*פארקים, גינות וחורשות

צריכת המים השנתית לתושב במגמת ירידה

תחבורה

אורך שבילי האופניים בעיר (2019)

137 ק"מ

ממשקי הבית לרשותם שני רכבים או יותר (2018)
27% בישראל

15.6%

בני אדם נפגעו בתאונות דרכים בתל-אביב-יפו (2019)
11% מישראל

1,518

פרק זה עוסק בסדרת מדדים מתחומי הקיימות: צפיפות אוכלוסייה, איכות סביבה, אנרגיה, תחבורה וחברה.

1. צפיפות האוכלוסייה

תל-אביב-יפו היא העיר הצפופה ביותר מבין שמונה הערים הגדולות (מעל 200,000 תושבים) בישראל.

- שטח השיפוט המוניציפאלי של תל-אביב-יפו הוא 51,809 דונם. ב-2019 הגיעה צפיפות האוכלוסייה בעיר ל-8.9 נפשות לדונם - גדילה משמעותית בהשוואה לשנת 2018 (8.7 נפשות לדונם).
- לפי הנתונים לשנת 2018, בהשוואה ליישובים אחרים, הצפיפות בתל-אביב-יפו (שעמדה בשנת 2018 על 8.7) גדולה מזו שבירושלים (7.3) ובחיפה (4.4).
- בין אזורי העיר קיימת שונות בצפיפות האוכלוסייה. באזור עבר הירקון ובאזור שרונה ומונטיפיורי - צפיפות האוכלוסייה נמוכה יותר (בין 3.9 ל-7.0 נפשות לדונם בשנת 2018), ובאזור מרכז העיר והצפון הישן צפיפות האוכלוסייה גבוהה יותר (13.8 ו-18.0 נפשות לדונם בשנת 2018, בהתאמה).
- ב-30 השנים האחרונות צפיפות האוכלוסייה עלתה, בעיקר כתוצאה מבניית שכונות מגורים חדשות.

2. איכות הסביבה

איכות אוויר

משנת 2001 חל שיפור במדדי איכות האוויר.

- בתל-אביב-יפו קיימות 12 תחנות ניטור אוויר, לרבות תחנות ניטור זמניות, תחנות ברציפי הרכבת ומספר תחנות נוספות הגובלות בעיר תל-אביב-יפו ומחוברות לרשות לאיכות הסביבה. המדדים העיקריים לזיהום האוויר הם: פליטות של תחמוצות חנקן NO_x/NO_2 (המבטא את מידת זיהום האוויר כתוצאה משריפת דלקים - הן ממקורות נייחים והן מכלי רכב) והמצאות חלקיקים באוויר PM_{10} ו- $\text{PM}_{2.5}$, (המבטא את זיהום האוויר בחלקיקים כתוצאה משימוש בדלקים בתעשייה ובתחבורה, סופות אבק ועוד). מדדים נוספים לזיהום האוויר הם ריכוזי תחמוצות גופרית SO_x (המבטא את זיהום האוויר שנגרם מפליטות ממפעלי תעשייה), זיהום של CO מכלי רכב, פליטות בנזן והמצאות אוזון באוויר. במהלך 17 השנים האחרונות חל שיפור במדדים הללו:
- המשך מגמת הירידה בהיקף החריגות של פליטות תחמוצות חנקן NO_x ; מיעוט קטן של חריגות מהתקן החצי-שעתי והשמונה-שעתי של אוזון.
 - בריכוזי תחמוצות גופרית SO_x לא נמדדו חריגות והריכוז אף קטן בשיעור ניכר מהתקן השעתי והשנתי, זאת בעוד שבשנות ה-80 נמדדו בעיר מדי שנה עשרות חריגות מהתקן. הגורמים לירידה משמעותית זו הם המעבר לשימוש בגז בתחנת הכוח רדינג החל בשנת 2006, מעבר של עסקים ותעשייה לשימוש בסולר ובגז במקום במזוט וחיוב תחנות הדלק לשווק סולר דל גופרית.
 - במהלך 2019 נמצאו חריגות מהתקנים בריכוזי חלקיקי $\text{PM}_{2.5}$. חריגות אלו נגרמות בשל זיהום תחבורתי, עבודות בנייה, תנאים אטמוספריים שמשפיעים על פיזור האוויר וסופות אבק בודדות. יחד עם זאת, בעקבות כניסת אוטובוסים חשמלים ואוטובוסים חדישים (יורו 6), נמצא שבתחנת הניטור הזמנית באלנבי - יש מגמת שיפור במזהמים.
 - אוזון - מיעוט קטן של חריגות מהתקן החצי שעתי והשמונה שעתי.
 - תחנות ניטור האוויר ברציפי הרכבת מעידות על זיהום אוויר אשר יטופל בטווח הקרוב באמצעות מיהול האוויר ובטווח הארוך באמצעות מעבר לקטרים מונעי-חשמל.

איכות מי הים

איכות מי הים אינה קבועה ומשתנה בהתאם לגורמים שונים. בדיקות מיקרוביאליות של מי הים לאיתור מזהמים בחופי הרחצה המוכרזים (שיש בהם תחנות הצלה) נועדו לקבוע האם מי הים נקיים ע"פ הסטנדרט המומלץ של משרד הבריאות. בעשור האחרון ישנה תנועתיות באיכות מי הים, בשנת 2019 חלה ירידה באחוז החריגות מהתקן בהשוואה לשנת 2018 בכל החופים שנמדדו, ובכן בהשוואה לשנת 2017, במחצית מהחופים שנמדדו.

ריאות ירוקות

בעשור האחרון חלה עלייה משמעותית בשטח "הריאות הירוקות" בעיר.

- ב-2019 כ-24% משטח העיר הוא שטח ירוק (פארקים, גנים וגינות כלבים, חורשות, פסי ירק, שטחי בור ועוד). סך כל השטח הירוק הסתכם ב-12,257 דונם - עלייה של 7% בחמש השנים האחרונות.
- נכון לסוף שנת 2019 קיימים בעיר 67 אתרי טבע עירוני בשטח כולל של 275 דונם. באתרי הטבע מבוצעות פעולות שיקום אקולוגי והשבה של מגוון מינים מקומיים, תוך כדי שילוב הקהילה ובשיתוף מוסדות החינוך בעיר. כמו כן, פועלת העירייה ליצירת תשתיות טבע חדשות, שיקום והעשרה אקולוגית של בתי גידול מקומיים, יצירת רצפים אקולוגיים, שתילת מגוון עצי ארץ ישראל, שיקום קרקעות חמרה, שיקום בריכות חורף ואגמי פארק "גני יהושע" על-ידי שתילת צמחי גדה מקומיים והקמת מתקנים חדשניים מבוססי טבע לחלחול נגר בחורשות קיימות.
- נכון לשנת 2019 קיימות בעיר 97 גינות כלבים אשר תוכננו והוקמו על-ידי האגף לשיפור פני העיר בשיתוף הוועד העירוני והתושבים - עלייה של 54% בהשוואה לשנת 2015.

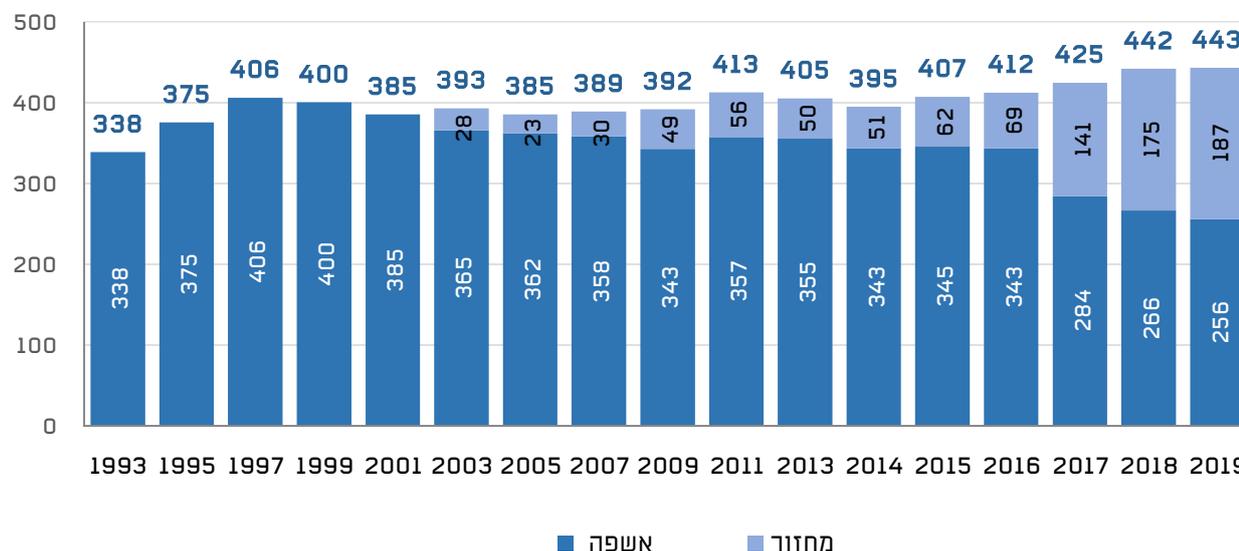
פסולת ומחזור

כמות הפסולת לאדם בתל אביב-יפו היא מהגבוהות בישראל.

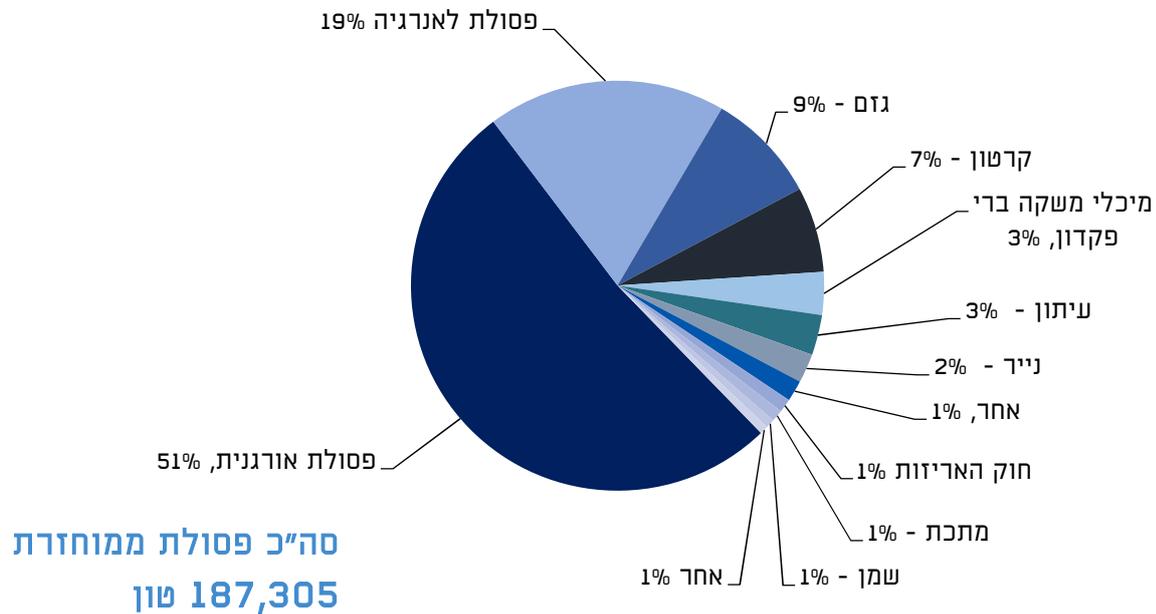
- בשנת 2019 פונו כ-443 אלפי טון פסולת מתל-אביב-יפו. שיעור הפסולת למחזור בעיר - 42% מכלל הפסולת.
- בשנת 2019, כמות הפסולת לתושב ליום בעיר הייתה 2.7 ק"ג, זאת בהשוואה ל-1.8 ק"ג לאדם ליום בישראל. לנתון זה מספר הסברים: בעיר מבקרים מדי יום רבבות אנשים, המגיעים אליה לצורכי עבודה, בילוי ומסחר וכן חיה בה אוכלוסיית עובדים זרים ומבקשי מקלט. אוכלוסיות אלו מייצרות פסולת, אולם אינן נכללות בחישוב הממוצע של פסולת לתושב. כמו כן קיים קשר בין המצב הכלכלי-חברתי של אוכלוסיית עיר לבין כמות הפסולת שהיא מייצרת.

כמות האשפה הנאספת בעיר, לאורך שנים

אלפי טונות

פסולת מוצקה ממוחזרת בתל-אביב-יפו, לפי סוג (יחס משקלי) 2019

3. אנרגיה חשמל

- התייעלות אנרגטית: צריכת החשמל העירונית הכוללת נמצאת בירידה - בשנת 2019 נרשמה צריכה של 76,823,275 קוט"ש¹, ירידה של 0.62% בהשוואה לצריכה בשנת 2018 וירידה של 1.7% בהשוואה לצריכה בשנת 2017. מבחינה כספית - בשנתיים האחרונות הושג חיסכון של כמיליון ₪. זאת, למרות תוספת של 34 מבני ציבור וכ-1,200 פנסי רחוב.
- צריכת חשמל בתאורת חוץ: נכון לסוף שנת 2018 פעלו 5,100 עמודי תאורה ו-440 רמזורים בתאורת לד חסכונית. צריכת החשמל בשנת 2019 בתאורת חוץ ירדה ב-1.2% בהשוואה לשנת 2018, ועומדת על כ-39.3 מיליון קוט"ש.
- ייצור חשמל ממערכות סולאריות: נכון לשנת 2019 הותקנו על 44 גגות מבני ציבור פאנלים סולאריים להפקת אנרגיה מקרני השמש. האנרגיה המופקת בשנת 2019 מהווה עלייה של 75% בהפקת חשמל לעומת שנת 2018.

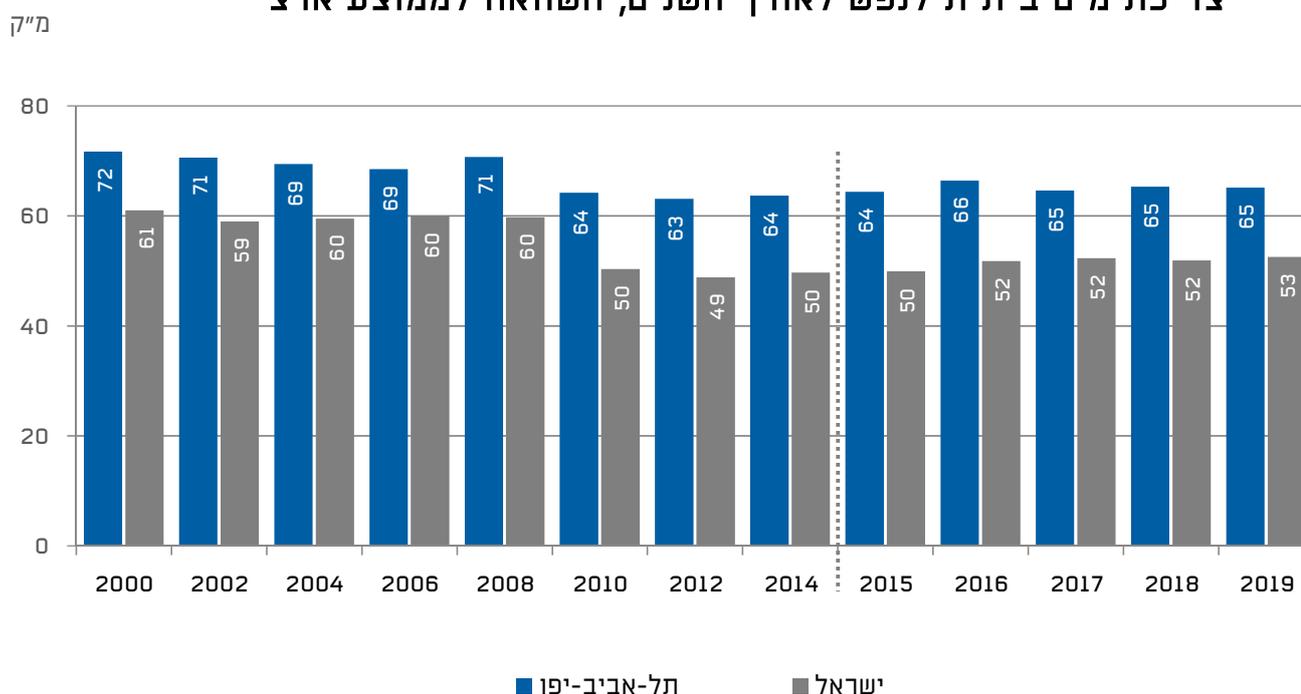
מים

צריכת המים השנתית לתושב בתל-אביב-יפו ירדה לאורך העשור הראשון של שנות ה-2000 ובעשור השני נרשמת יציבות. לאורך השנים צריכת המים השנתית בתל-אביב-יפו גבוהה מזו שבכלל ישראל.

¹ מתייחס ל-1,610 כתובות מבני ציבור (משרדים, גני ילדים ובתי ספר), תאורת רחובות, רמזורים ומצלמות. למעט כ-180 מבני קהילה, חינוך ותרבות בניהול עצמי.

- אספקה - כמות המים שסופקה לעיר בשנת 2019 הסתכמה בכ-50.5 מיליון מ"ק, זאת בהשוואה לכ-47.0 מיליון מ"ק בשנת 2015.
- צריכה - כ-64% מסה"כ צריכת המים בעיר ב-2019 נצרכה על-ידי התושבים, נתון זה מעט נמוך מהנתון בכלל ישראל (67%).
- הצריכה השנתית לתושב בתל-אביב-יפו שומרת על יציבות בעשור האחרון: בשנת 2009 הייתה 64.5 מ"ק ובשנת 2019 - 65.1 מ"ק. כמו כן, צריכת המים הביתית לנפש בתל-אביב-יפו גבוהה ב-24% מזו שבישראל (52.5 מ"ק). ישנן מספר סיבות לתופעה זו: בחישוב הצריכה השנתית הממוצעת, אין התייחסות לעשרות אלפי התושבים הזרים השוהים בעיר. צריכת המים שלהם נזקפת לצריכה של תושבי העיר ומגדילה את צריכת המים לתושב. כמו כן, בתל-אביב-יפו משקי הבית קטנים יותר מאשר בישראל ובמשקי בית קטנים הצריכה גדולה יותר באופן יחסי. סיבה נוספת היא כי קיים קשר בין המצב הכלכלי-חברתי של אוכלוסיית עיר לבין כמות המים שצורכים תושביה.

צריכת מים ביתית לנפש לאורך השנים, השוואה לממוצע ארצי

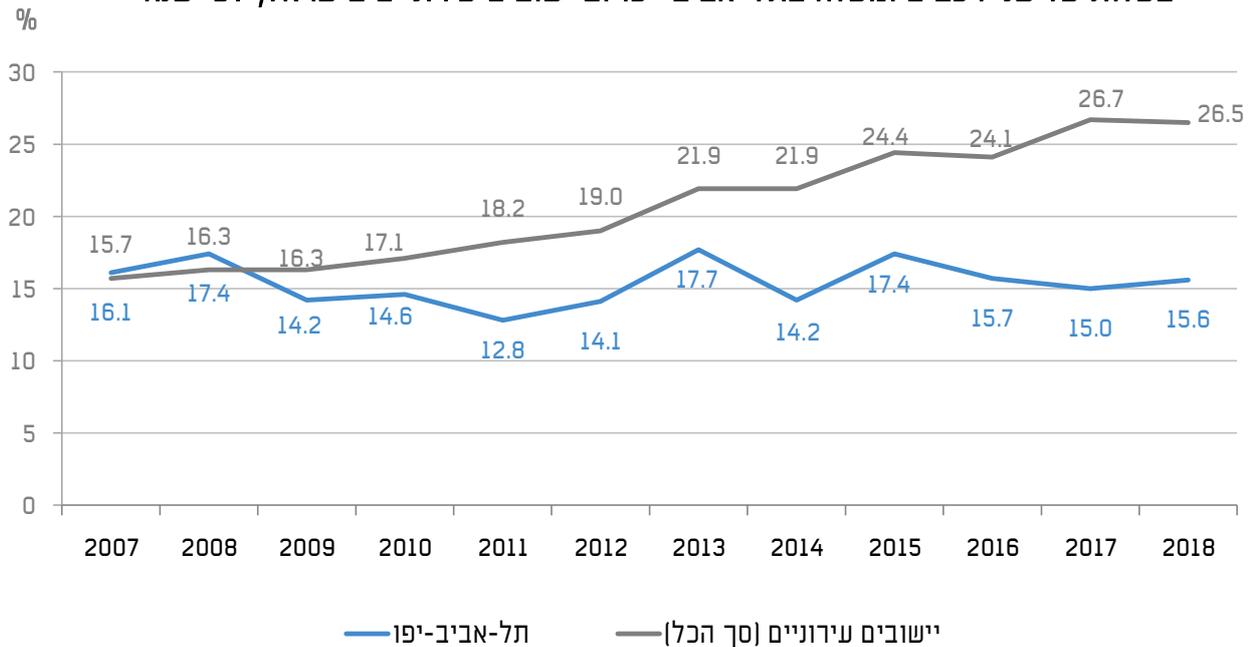
4. תנועה ותחבורה

רכבים

בתל-אביב-יפו אחוז משקי הבית שבבעלותם רכב נמוך בהשוואה לכלל ישראל.

- בשנת 2018 לכ-68% ממשקי הבית בתל-אביב-יפו הייתה מכונית אחת לפחות, שיעור זה גבוה מחיפה (64%) ומירושלים (56%), אך נמוך מכלל ישראל (72%).
- בשנת 2018, אחוז משקי הבית שלהם שני רכבים ויותר היה כ-16% - שיעור גבוה מעט מירושלים (13%), ונמוך מחיפה (20%) ומכלל ישראל (27%).
- בשנה זו ל-15.1% ממשקי הבית בעיר היו אופניים חשמליים ול-5.7% היו קורקינטים חשמליים, בהשוואה ל-5.7% בעלות על אופניים חשמליים בכלל ישראל, ול-3.3% בעלות על קורקינטים.

בעלות על שני רכבים ומעלה בתל-אביב-יפו וביישובים עירוניים בישראל, לפי שנה

תחבורה מקיימת ושיתופית

בשנה האחרונה לא חל שינוי במספר התושבים העובדים בעיר הרוכבים על אופניים כאמצעי עיקרי לעבודה, אך במקביל התווסף הקורקינט החשמלי כאמצעי נוסף להגעה לעבודה. הרחבת התשתיות נמשכת, באמצעות סלילת שבילי אופניים ויצירת רצף שבילים, הפרוסים לאורך ולרוחב העיר.

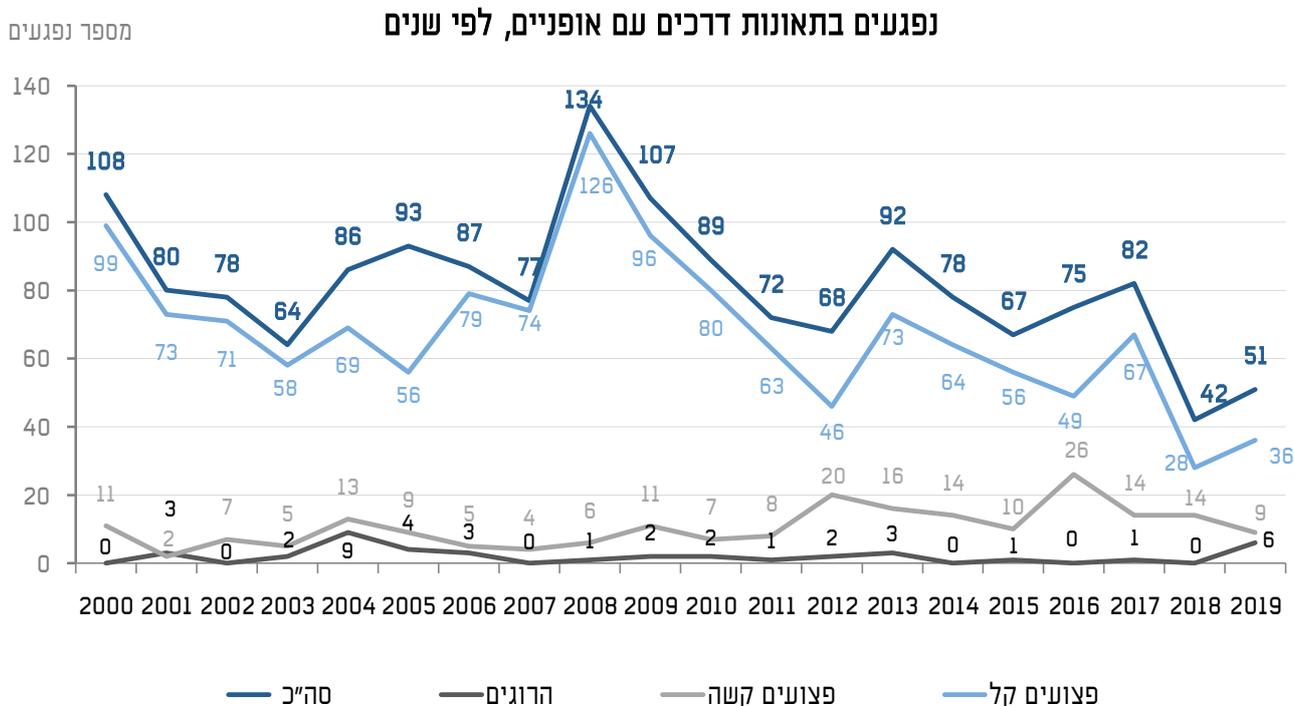
- במהלך 2017 החלה העירייה להפעיל את שירות הרכב השיתופי 'אוטותל'. נכון למאי 2020, כ-4,560 מנויים פעילים ביצעו לפחות נסיעה בחודש, באחד מ-260 הרכבים במערך זה. כ-32,620 נסיעות נערכו בסה"כ בחודש זה, כ-1,050 נסיעות ליום בממוצע. המרחק הממוצע של כל נסיעה היה כ-7 ק"מ, ומשך הנסיעה הממוצע כ-23 דקות.
- החל בשנת 2000 נסללו בעיר כ-137 ק"מ של שבילי אופניים. בשנה החולפת נסללו שבילים חדשים וכן בוצע סימון לחיבור של שבילים בצמתים ליצירת רצף של השבילים. במקביל נמחקו חלק מהשבילים הקיימים בשל בעיות בטיחות (למשל, שבילים משולבים לאופניים והולכי רגל). נכון לשנת 2019, 11% מההתניידות בעיר מתבצעת באופניים², לאחרונה פרסמה העירייה תכנית פעולה לנושא הניידות באופניים הכוללת יעד להכפלת אחוז הנסיעות העירוניות המתבצעות באופניים ובכלים אישיים מ-11% ל-22% והרחבת הפריסה של שבילי אופניים ל-360 ק"מ בשנת 2025.
- השירות העירוני "תל אופן" להשכרת אופניים החל לפעול בשנת 2011. מערך תל אופן כולל 186 תחנות עגינה ברחבי העיר וכ-1,860 זוגות אופניים. חלה ירידה בהשכרת אופניים בשנים האחרונות, במהלך 2019 בוצעו במסגרת שירות זה כ-475,000 השכרות אופניים ומספר ההשכרות היומי הממוצע עמד על כ-1,300. מספר המנויים השנתיים של שירות תל-אופן עמד בסוף 2019 על כ-2,000 איש.

² לפי סקר הרגלי נסיעה שערך על ידי נתיבי איילון בשנים 2016-2018

בשנים 2014-2019 חל גידול של כ-11% במספר התושבים העובדים בעיר, אשר משתמשים באופניים ככלי תחבורה עיקרי להגעה לעבודה (מכ-22,400 רוכבים בשנת 2014 לכ-24,900 בשנת 2019). בנוסף, חלה תוספת של כ-9,900 תושבים העובדים בעיר שרוכבים על קורקינט לעבודה. (מתוך סקר "פיצול נסיעות" שנערך ע"י המרכז למחקר כלכלי חברתי בעיריית תל-אביב-יפו).

תאונות דרכים

- בשנת 2019 נרשמו בתל-אביב-יפו 1,232 תאונות דרכים עם נפגעים, מהן 18 תאונות קטלניות ו-196 תאונות עם פצועים קשה. בתאונות אלו נפגעו 1,518, מהם 18 הרוגים ו-198 פצועים קשה. נתונים אלו הם הנמוכים ביותר שנרשמו משנות ה-90 ועד עכשיו.
- בעשור האחרון חלה ירידה במספר תאונות הדרכים בהן מעורבים אופניים מכניים. עם זאת, בשנת 2019 נרשמו בתל-אביב-יפו 152 נפגעים בתאונות דרכים בכלים דו גלגליים חשמליים (אופניים וקורקינטים).

5. בנייה ירוקה

ביוני 2013 החליטו ראשי עיריית פודום ה-15, ביניהן העיר תל אביב-יפו, על אימוץ התקן הישראלי לבנייה ירוקה, ת"י 5281, כמדיניות עירונית מחייבת בבנייה חדשה בעיר. העירייה אישרה הוראות והנחיות מחייבות לתכנון ויישום בנייה ירוקה על-פי התקן, להשגת חסכון באנרגיה, מים וחומרי גלם ולמען בריאות הדייר במבנה. הוראות אלה מחייבות ומהוות תנאי לאישור רוב היתרי הבנייה בעיר - מבני מגורים מעל 4 קומות, מבני תעסוקה ומסחר מעל 500 מ"ר, משרדים ומבני חינוך.

החל משנת 2016, משנכנסו לתוקפן ההנחיות המרחביות של הועדה המקומית לגבי בנייה ירוקה, אושרו 82 תכניות, 4.14 מיליון מ"ר של שטח בנוי, מתוכו 1.37 מיליון מ"ר למגורים ו-1.821 מיליון מ"ר לתעסוקה ו-14,550 יחידות דיור.

תכנון סביבתי

ב-2019 הרשות לאיכות הסביבה וקיימות המשיכה במעורבותה בליווי היבטים סביבתיים של תכניות ופרוייקטים רבים ברחבי העיר, המתוכננים או המתבצעים בעיר וקשורים לשכונות חדשות, תחבורה, מתחמי תעסוקה, התחדשות עירונית, תחבורה ותשתיות. ליווי זה כלל בדיקות תכניות בניין עיר, תשריטים, הוראות תכנית, תכניות עיצוב, תסקירים סביבתיים ומתן הנחיות והמלצות לצוותי התכנון והיועצים הסביבתיים. בשנה זו נמשך תהליך ליווי תכנון ובניית תחנות הרכבת הקלה של הקו האדום ומתן הנחיות להרשאה לעבודות לילה בדגש על מניעת זיהום רעש ואוויר; נבדקו מסמכים סביבתיים של כ-290 בקשות להיתרי בניה בתחומים: רעש, קרינה, זיהום קרקע וזיהום אוויר.

6. חברה

חינוך סביבתי

הרשות לאיכות הסביבה וקיימות בשיתוף עם יחידות עירונית מובילה תכניות לחינוך והסברה בקהילה ובמערכת החינוך.

- התכניות פועלות ב-320 מוסדות חינוך ובהם 60- בתי ספר יסודיים במסגרת התכנית "מובילות ירוקה"; 10 בתי ספר על יסודיים בתכנית "מנהיגות סביבתית" ו-250 גני ילדים בתכנית "ירוקצ'יק".
- זאת השנה הראשונה בה פועלת תכנית מובנית לחינוך סביבתי בבתי הספר העל יסודיים ועל כן בא לביטוי מדד השפעה משמעותי של תלמידי בתי הספר בעיר.
- ברחבי העיר מתקיימות תכניות לחיזוק ולהעצמה של תושבים: פועלות 49 גינות קהילתיות המתוחזקות על ידי התושבים ומזמינות אותם לקחת חלק במפגשים קהילתיים סביב טיפוח הגינה; תכנית 'שכונה מקיימת' מתקיימת ב-9 שכונות בדרום העיר, במרכז ובצפונה, ומעודדת תושבים לפעול לקידום פרויקטים בתחומי הסביבה והקיימות.
- נמשך תהליך הקומפוסטציה העירונית במסגרתו הוצבו כ-670 קומפוסטרים במוסדות ציבור, גנים ציבוריים ובבתי מגורים
- העדיייה מעודדת פעילות קהילתית ב-34 אתרי טבע עירוני ברחבי העיר ומשקמת אותם בשיתוף הקהילה.
- הרשות לאיכות סביבה וקיימות מלווה כ-190 מסעדות לקבלת תו עירוני ירוק המעודד התנהלות סביבתית ומספר משרדים שהוסמכו כירוקים.
- תכנית המזון העירונית, "בתאבון", מקדמת פעולות לעידוד תזונה מזינה ומאוזנת וצרכנות מודעת, התורמות להוזלת עלות הקיום בשגרה ובחירום ולשמירה על הגוף והסביבה

7. שיתופי פעולה

הרישות הבינלאומי מהווה ציר משמעותי לקידום הקיימות בעיר, הן כבסיס ללימוד והשראה והן ליצירת שותפויות. תל-אביב-יפו לוקחת חלק ברשתות בינלאומיות מובילות בנושאי סביבה וקיימות, בהן 'אמנת מילאנו' למזון בריא ומקיים ו-100 ערי חוסן'. ב-2017 הצטרפה העיר ליוזמת ההנהגה הגלובלית 'C40' במאבק האקלים, במטרה לקדם מדיניות אקלים מתקדמת להפחתת גזי חממה והיערכות לשינויי האקלים. במסגרת זו העיר פעילה בקבוצות עבודה בנושאים כגון ערים מצוננות, אנרגיה נקייה, הפורום לכלכלה וחדשנות סביבתית, הצפות עירוניות, איכות אוויר, ניהול הניידות ופיתוח דרכים להליכה ורכיבה על אופניים, מפסולת למשאבים, מערכות מזון, הפורום לבנייה ותשתיות ירוקות.

8. היערכות לשינוי אקלים

תל אביב יפו נערכת לשינויי האקלים והחלה לבחון את העמידות העירונית. תכנית הפעולה להיערכות עירונית לשינויי אקלים של תל-אביב-יפו שפורסמה באוגוסט 2020 ממפה את שינויי האקלים הצפויים ואת השפעתם על העיר, על האוכלוסייה ועל מערך השירותים והסביבה הפיזית. מתוך ניתוח התחזיות והתרחישים, זוהו שתי משימות מפתח לעשור הקרוב: קירור העיר וניהול המים. לצורך מימושן, נקבעו מגוון כלים ופעולות, כדי להבטיח את המשך איכות החיים בעיר, למרות שינויי האקלים. התכנית מצטרפת למערך תכניות העבודה של העירייה והיא תעודכן בכל שנה, בהתאם לידע הקיים ולהתקדמות ביצועה.

העירייה ערכה ותיקפה סקר פליטות גזי חממה נכון לשנת 2017 נפלטים בעיר כ-4.7 מיליון טון CO₂e (כ-10.5 טון CO₂e לנפש). בדצמבר 2019, הכריז ראש העירייה על יעדי צמצום פליטות גזי חממה, המהווים בסיס מכוון לתכנית הפחתת גזי החממה שהעירייה תכין במהלך שנת 2020.

תקציב העירייה

נתונים נבחרים 2017 - 2018

בשלב ההוצאה לדפוס של פרסום זה, נתוני התקציב המעודכנים לשנת 2019 טרם התקבלו. נתונים מעודכנים אמורים להתקבל ברבעון הראשון של שנת 2021. במועד זה ניתן יהיה לראות את הנתונים המעודכנים בפרסום זה העולה באתר האינטרנט העירוני.

התקציב הכולל בתל-אביב-יפו (2018)

מיליארד ₪ **6.8**

מזה: כ-5.1 מיליארד ₪ (75%) תקציב רגיל

תקציב כולל

הכנסות בתקציב

מיליארד ₪ **5.1**

מיליארד ₪ **2.7**

2000

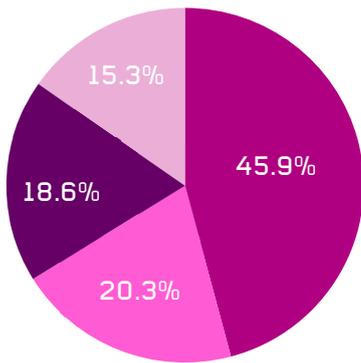

2018

בין השנים 2000-2018 עלייה של כ-90% בהכנסות העירייה (תקציב הרגיל)

כ-46%

מההכנסות בתקציב הרגיל הן מהארנונה שלא למגורים (2018)

- ארנונה לא למגורים
- ארנונה למגורים
- שירותים ממלכתיים (חינוך, תרבות, רווחה וכו')
- אחר (מים, נכסים, אגרות, מענקים ממשלתיים)

הוצאה לנפש

ההוצאה לנפש בתקציב הרגיל (2017)

ירושלים

₪ 6,187

חיפה

₪ 9,494

ת"א-יפו

₪ 11,732

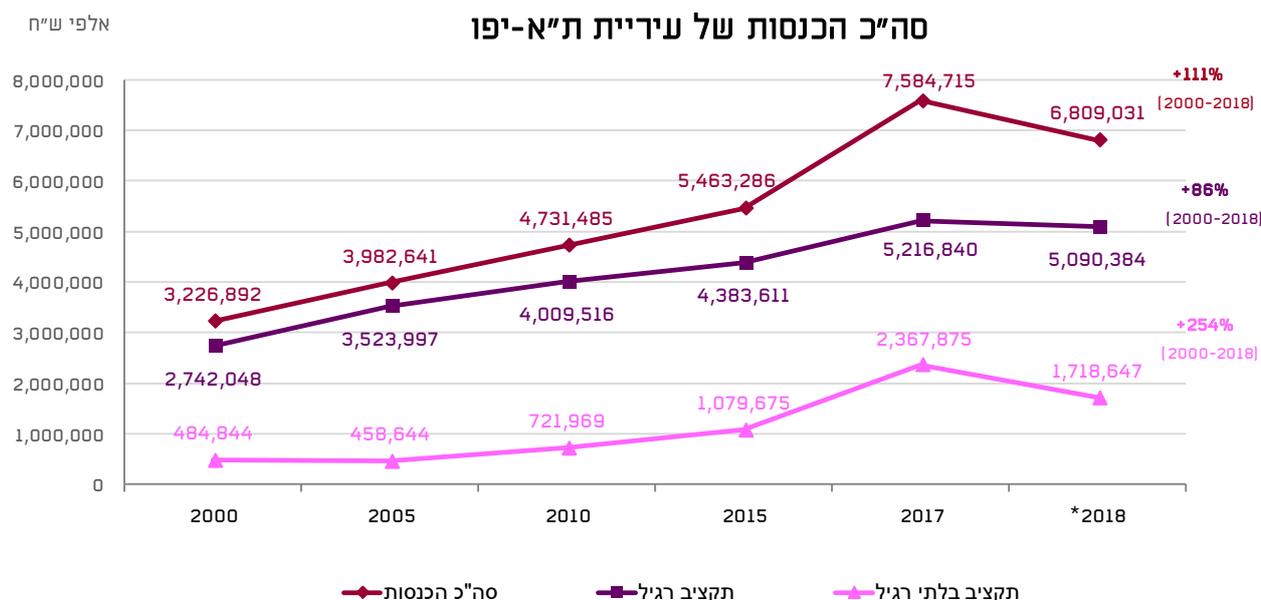
ממוצע עיריות בישראל 7,263 ₪

בין השנים 2000 ל-2018, חלה עלייה של כ-111% בסך הכנסות העירייה ועלייה של כ-118% בהוצאות העירייה (תקציב רגיל ובלתי רגיל). משנת 2003 ואילך, כל שנת תקציב הסתיימה בעודף תקציבי, זאת בשונה מהגידעון התקציבי שהיה בשנים שקדמו.

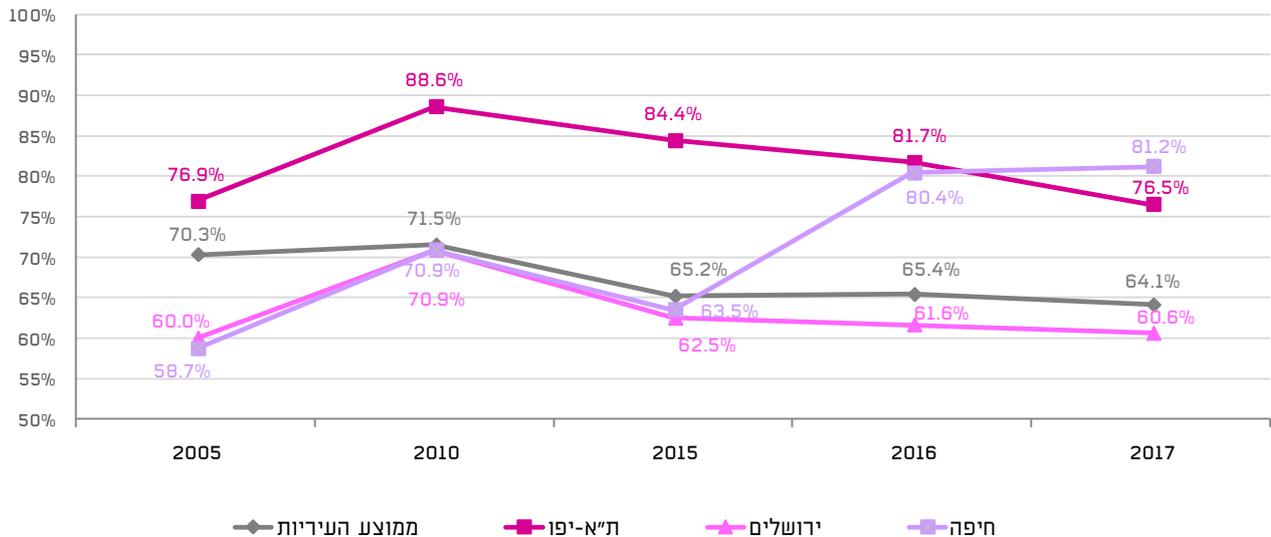
הצעת התקציב הכולל לשנת 2019 עמדה על סך של 6.23 מיליארד ש"ח, מתוך זה 5.21 מיליארד ש"ח (84%) הוא התקציב הרגיל. הכנסות העירייה בתקציב הרגיל בשנת 2018 הסתכמו בכ-5.09 מיליארד ש"ח והוצאות העירייה בתקציב הרגיל הסתכמו בכ-5.08 מיליארד ש"ח.

1. הכנסות

- לפי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אחוז ההכנסות העצמיות בתל-אביב-יפו מסה"כ ההכנסות בתקציב הרגיל עמד בשנת 2017 על 76.5%.
- ההכנסות בתקציב הרגיל מורכבות מסעיפים שונים כגון ארנונה, אגרות, הכנסות משירותים מקומיים וממלכתיים ומפעלים. חלקה של הארנונה מסך ההכנסות בתל-אביב-יפו גבוה בהשוואה לערים אחרות: בשנת 2017 חלקה של הארנונה מסה"כ ההכנסות בעיר היה 59%, בירושלים 37%, בחיפה 50% וממוצע העיריות בישראל - 43%.
- תל-אביב-יפו מהווה מרכז מטרופוליני בו מרוכזים עסקים רבים, אשר מחד, מגדילים את הוצאות התפעול העירוניות, ומאידך תורמים גם להגדלת הכנסותיה - גביית הארנונה מעסקים, מהווה מקור עיקרי להכנסות העירייה בתקציב הרגיל. חלק הארי מהכנסות הארנונה מקורו בארנונה שלא למגורים, וב-2018 הן היוו כ-69% מהכנסות הארנונה.
- בשנת 2018, חלקה של הארנונה שלא למגורים מכל ההכנסות בתקציב הרגיל היה כ-46%.
- הכנסות העירייה בתקציב הבלתי רגיל בשנת 2018 נמוכות בכ-27% בהשוואה לנתון המקביל בשנת 2017 וזאת עקב מלוות שנלקחו בשנת 2017 ולא בשנת 2018 וגם עקב ירידה בשנת 2018 בסעיף העברה מקרנות פיתוח.

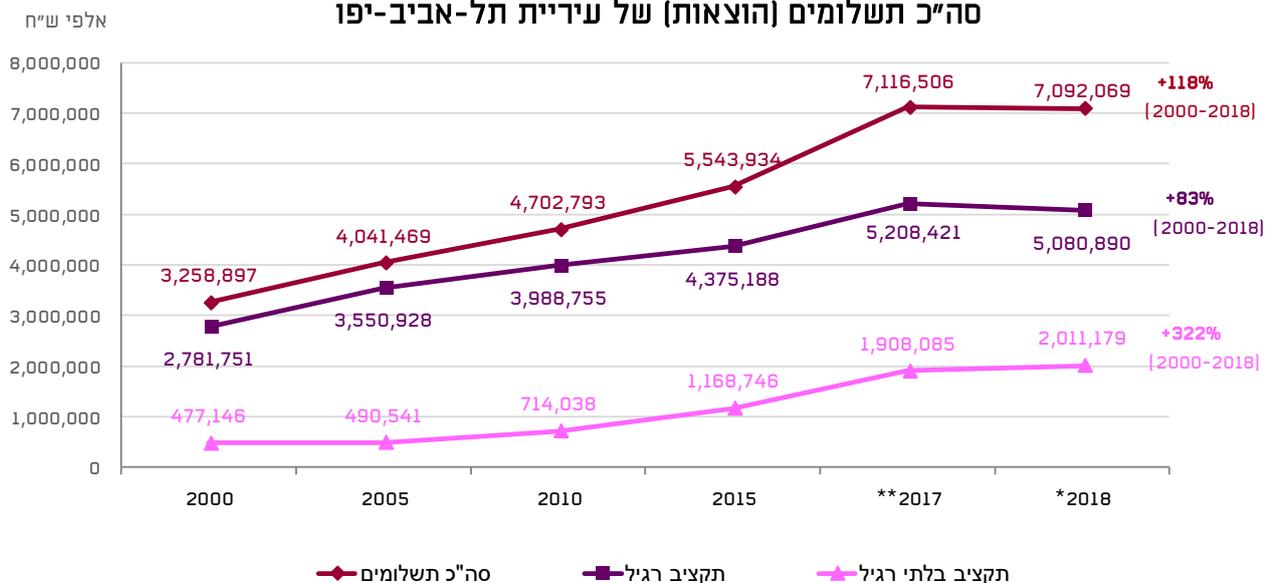
אחוז ההכנסות העצמיות מכלל ההכנסות בתקציב הרגיל

2. הוצאות

- 43.0% מכלל הוצאות העירייה בשנת 2018, המהווים כ-2.16 מיליארד ש"ח, יועדו לשירותים ממלכתיים (ביניהם חינוך, בריאות ורווחה), ו-32.0 מכלל הוצאות העירייה המהווים כ-1.63 מיליארד ש"ח, יועדו לשירותים מקומיים (ביניהם תברואה, פיקוח עירוני ובינוי ותשתית).
- לפי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ההוצאה לנפש בתקציב הרגיל בתל-אביב-יפו עמדה בשנת 2017 על כ-11,732 ש"ח והיא גבוהה בכ-62% בהשוואה לנתון המקביל בישראל, גבוהה בכ-90% בהשוואה לירושלים וגבוהה בכ-24% בהשוואה לנתון המקביל בחיפה.
- שנת 2018 הסתיימה בעודף של כ-9 מיליון ש"ח. מלבד זאת ייעדה העירייה 5 מיליון ש"ח נוספים מהפעילות השוטפת לשם הקטנת הגרעון הנצבר לאורך השנים. לפיכך, סך הגירעון הנצבר של העירייה בתקציב הרגיל קטן מ-357 מיליון ש"ח בסוף שנת 2017 ל-352 מיליון ש"ח בסוף שנת 2018.

סה"כ תשלומים (הוצאות) של עיריית תל-אביב-יפו

רבעים ותת-רבעים
 QUARTERS AND SUB QUARTERS

תל - אביב - יפו
 TEL - AVIV - YAFO

הים התיכון
 MEDITERRANEAN SEA

הרצלייה
 HERZELIYA

רמת השרון
 RAMAT HASHARON

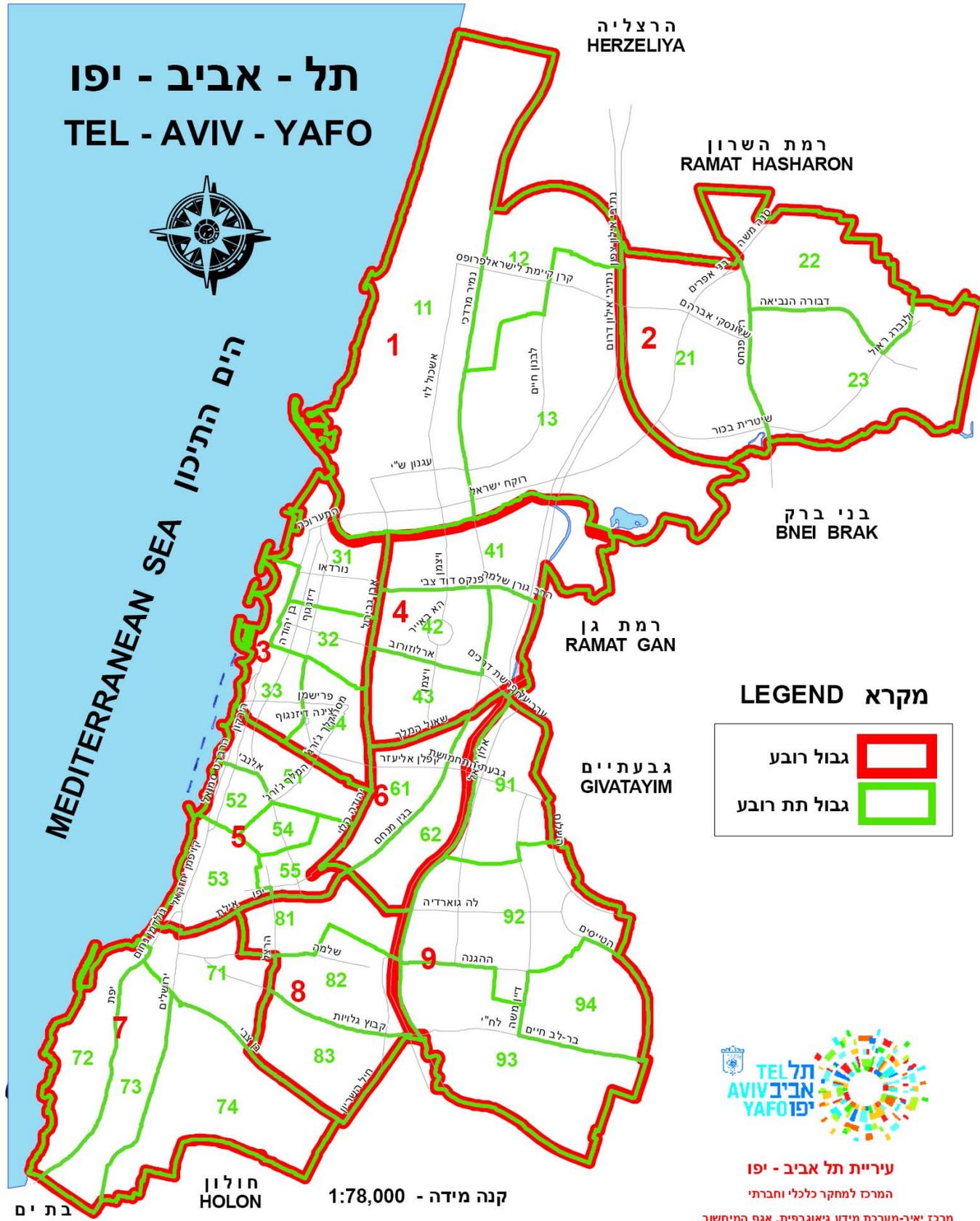
בני ברק
 BNEI BRAK

רמת גן
 RAMAT GAN

גבעתיים
 GIVATAYIM

מקרא
 LEGEND

גבול רובע	
גבול תת רובע	

קנה מידה - 1:78,000

חולון
 HOLON

בת ים
 BAT YAM

עיריית תל אביב - יפו

המרכז למחקר כלכלי וחברתי

מרכז יאיר-מערכת מידע גיאוגרפית, אגף המיחשוב

פרסומי המרכז למחקר כלכלי וחברתי

א. שנתון סטטיסטי

- בין השנים 1961-1973 פורסם כחלק מ"ספר השנה" של העירייה
- החל בשנת 1974 מופיע כפרסום נפרד
- החל בשנת 2002 מצורפת לשנתון חוברת עיקרי נתונים ומגמות
- החל בשנת 2003 מצורף לשנתון תקליטור (CD), המכיל את כל השנתון המודפס
- החל בשנת 2014 השנתון מופץ על גבי תקליטור (CD) בלבד
- החל בשנת 2017 השנתון מופיע באתר האינטרנט של עיריית תל-אביב-יפו בלבד

ב. פרסומים שוטפים

- תל-אביב-יפו בראי המספרים מס' 22, 2020 - פרסום שנתי החל ב-2002, יולי/אוגוסט

ג. פרסומים שונים (רשימה חלקית של פרסומים החל בשנת 2014)

- תוצאות הבחירות לראשות העירייה ולמועצת העירייה בתל-אביב-יפו (22.10.2013), יולי 2014
- רבעים ושכונות בתל-אביב-יפו - מאפיינים דמוגרפיים, חברתיים-כלכליים ומידע תכנוני 2014
- סקר העיר - ממצאים עיקריים, 2011; 2012; 2014
- דפוסי ההצבעה של תושבי תל-אביב-יפו בבחירות לכנסת ה-20, יולי 2015
- תחזית אוכלוסייה לתל-אביב-יפו 2013-2035, מרץ 2016
- פיצול נסיעות ורכיבה על אופניים בקרב תושבי תל-אביב-יפו 2012; 2014; 2016; 2018
- תל-אביב-יפו עיר הסטארטאפ - נתונים ומגמות, 2017
- תל-אביב-יפו נתונים ומגמות 2019
- תוצאות הבחירות לראשות העירייה ולמועצת העירייה בתל-אביב-יפו (22.10.2018), ינואר 2019
- היבטים של בריאות של תושבי תל-אביב-יפו - ממצאים נבחרים, 2019
- רמת החיים של תושבי תל-אביב-יפו, 2019
- דפוסי ההצבעה של תושבי תל-אביב-יפו בבחירות לכנסת ה-23, מאי 2020
- נשים בתל-אביב-יפו בראי המספרים, 2020
- תעשיית ההיי-טק בתל-אביב-יפו, 2020

עיריית תל-אביב-יפו

המרכז למחקר כלכלי וחברתי

המרכז למחקר כלכלי וחברתי הוא יחידת מטה מקצועית בעיריית תל-אביב-יפו שתפקידה העיקרי הוא מתן שירות להנהלה וליחידות העירוניות בכל הקשור לעיבוד ואספקת נתונים, ייעוץ מתודולוגי-סטטיסטי, עריכת סקרים ומחקרים במטרה לספק מידע שיהווה בסיס לתכנון, קבלת החלטות ועיצוב מדיניות. כמו כן, המרכז למחקר מספק נתונים לגורמים ציבוריים ופרטיים הזקוקים למידע על העיר תושביה ופעולות העירייה.

בנוסף, המרכז למחקר כלכלי וחברתי מייצג את עיריית תל-אביב-יפו בפורומים כלל ארציים העוסקים בנושאים של סטטיסטיקה ומחקר, כגון המועצה הציבורית ליד הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

תחומי הפעילות העיקריים של המרכז למחקר הם:

1. הכנת מערכת נתונים מקיפה, תקפה, מהימנה ומעודכנת ביותר שניתן.
2. עיבוד נתונים ואספקת מידע סטטיסטי על אודות העיר, תושביה ופעולות העירייה - להנהלת עירייה, ליחידות עירוניות כבסיס לתכנון וקבלת החלטות (כולל עריכת השנתון הסטטיסטי של עיריית תל-אביב-יפו) ואספקת נתונים לציבור הרחב.
3. ביצוע פרויקטים מערכתיים בתחום: 1. פיתוח כלים ותשתיות של מדידה בתוך הארגון; 2. הערכת השפעתם של שינויים ארגוניים - לצורך שיפור תהליכי ביצוע ורמת השירות העירוני.
4. עריכת סקרים פנים ארגוניים למדידת שביעות רצון מהשירות הפנים ארגוני ועריכת סקרי שביעות רצון בקרב עובדים ומנהלים.
5. עריכה וביצוע של סקרים ומחקרים שימושיים בקרב תושבים ובעלי עסקים, והגשת המלצות אופרטיביות לצורכי קביעת מדיניות, תכנון וייעול פעולות העירייה, כולל ייעוץ, תכנון ליווי מקצועי לסקרים ומחקרים הנערכים עבור יחידות העירייה ע"י גורמי חוץ.
6. פיתוח מערך מדידה במוקדי שירות עירוניים ומדידה שוטפת של רמת השירות הניתנת ללקוחות העירייה.
7. ניתוח נתונים ומתן ייעוץ בתחומי התמחות של המרכז למחקר להנהלה וליחידות עירוניות.
8. ייצוג האינטרסים העירוניים בתחום הסטטיסטיקה בפורומים כלל ארציים.

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות אל המרכז למחקר כלכלי וחברתי באמצעות:

דואר: אבן גבירול 69 ת"א- יפו 6416201

טלפון: 03-7249330

פקס: 03-7242756

דוא"ל: ashuah_l@mail.tel-aviv.gov.il

אתר האינטרנט : <https://www.tel-aviv.gov.il/Statistics.aspx>